

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾**

z dnia 27 października 2005 r.

**w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami,
instruktorów i egzaminatorów²⁾**

(Dz. U. z dnia 31 października 2005 r.)

Na podstawie art. 115 ust. 1 pkt 1-4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania w stosunku do podmiotów prowadzących szkolenie w zakresie wyposażenia dydaktycznego, warunków lokalowych, placu manewrowego i pojazdów przeznaczonych do szkolenia;
- 2) wymagania w stosunku do podmiotów prowadzących egzaminy państwowe w zakresie wyposażenia, warunków lokalowych, placu manewrowego i pojazdów przeznaczonych do egzaminowania;
- 3) program szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi, tramwajami oraz kandydatów na instruktorów i egzaminatorów;
- 4) warunki i tryb:
 - a) uzyskiwania uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi i tramwajami, szkolenia i egzaminowania osób ubiegających się o te uprawnienia lub podlegających sprawdzeniu kwalifikacji oraz wzory dokumentów z tym związanych,
 - b) szkolenia i egzaminowania kandydatów na instruktorów i egzaminatorów, pracy komisji egzaminacyjnych oraz wzory dokumentów z tym związanych.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie - rozumie się przez to ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym;
- 2) pozwoleniu - rozumie się przez to pozwolenie do kierowania tramwajem, o którym mowa w art. 95 ust. 1 ustawy;
- 3) kierowniku ośrodka szkolenia kierowców - rozumie się przez to przedsiębiorcę, dowódcę jednostki wojskowej, szefa jednostki resortu spraw wewnętrznych prowadzących ośrodek szkolenia kierowców oraz dyrektora szkoły prowadzącej programowe szkolenie kandydatów na kierowców lub osobę przez nich wyznaczoną;
- 4) ośrodka egzaminowania - rozumie się przez to wojewódzki ośrodek ruchu drogowego oraz przedsiębiorstwo komunikacji publicznej, o których mowa w art. 109 ust. 2 ustawy.

Rozdział 2

Ośrodek szkolenia kierowców

§ 3. 1. Szkolenie osób ubiegających się o wydanie uprawnienia do kierowania pojazdami może prowadzić przedsiębiorca, jednostka wojskowa, jednostka resortu spraw wewnętrznych oraz szkoła, która posiada:

- 1) w zakresie warunków lokalowych:
 - a) oznaczony nazwą i adresem ośrodka lokal biurowy przeznaczony do obsługi osób i przechowywania dokumentacji związanej z prowadzeniem szkolenia kierowców,
 - b) co najmniej jedną salę:
 - o powierzchni nie mniejszej niż 25 m²,
 - wyposażoną w stoliki i miejsca siedzące dla każdej osoby biorącej udział w szkoleniu,
 - oświetloną, ogrzewaną i przewietrzaną,
 - odizolowaną od innych pomieszczeń,
 - c) toaletę zlokalizowaną w pobliżu sali, o której mowa w lit. b;
- 2) utwardzony plac manewrowy wyłączony z ruchu pojazdów innych niż przeznaczone do nauki jazdy, umożliwiający wykonanie każdego z zadań przewidzianych do wykonania na placu manewrowym na egzaminie państwowym (z wyjątkiem ruszania na wzniesieniu), o powierzchni:
 - a) co najmniej 120 m² - przy szkoleniu w zakresie prawa jazdy kategorii A, A1, B, B1,
 - b) co najmniej 180 m² - przy szkoleniu w zakresie prawa jazdy kategorii C, C1, D, D1, B+E, C+E, C1+E, D+E, D1+E lub T - wyposażony w pachołki i tyczki o łącznej wysokości co najmniej 2 m,
 - c) umożliwiającej jazdę tramwajem na odcinku o długości co najmniej 100 m - przy szkoleniu w zakresie pozwolenia;
- 3) co najmniej jeden pojazd:
 - a) dopuszczony do ruchu,
 - b) przystosowany do nauki jazdy,
 - c) spełniający wymagania określone w przepisach w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia
 - w zakresie każdej z kategorii prawa jazdy określonej w zaświadczeniu o wpisie do rejestru działalności regulowanej będącej zakresem szkolenia;
- 4) wyposażenie dydaktyczne odpowiadające obowiązującemu stanowi prawnemu i poziomowi techniki, zawierające co najmniej:
 - a) tablicę do pisania,
 - b) makietę lub programy komputerowe umożliwiające symulowanie sytuacji na drodze,
 - c) tablice poglądowe z zakresu szkolenia, programy komputerowe lub filmy wideo prezentujące: zasady bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym, zasady kierowania pojazdem, podstawowe czynności kontrolno-obslugowe i zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadku,
 - d) obowiązujące teksty aktów prawnych z zakresu ruchu drogowego i warunków używania pojazdów,
 - e) urządzenia umożliwiające korzystanie z pomocy określonych w lit. b i c.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem szkoły, prowadzą szkolenie w ośrodkach szkolenia kierowców.

3. Jeżeli w sali, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, prowadzone jest szkolenie jednocześnie dla więcej niż 20 osób, to powierzchnię tej sali zwiększa się o 1 m² - dla każdej szkolonej osoby powyżej 20.

4. Jeżeli z placu manewrowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, korzysta w trakcie szkolenia jednocześnie więcej niż jeden pojazd, to powierzchnię określoną:

- 1) w ust. 1 pkt 2 lit. a, zwiększa się o co najmniej 50 m², dla każdego dodatkowego pojazdu;
- 2) w ust. 1 pkt 2 lit. b, zwiększa się o co najmniej 100 m², dla każdego dodatkowego pojazdu.

5. Pojazdy wykorzystywane do prowadzenia szkolenia powinny:

- 1) spełniać wymagania, o których mowa ust. 1 pkt 3;

- 2) być oznaczone nazwą i adresem ośrodka szkolenia kierowców umieszczonymi na zewnątrz pojazdu na jego prawej i lewej stronie - z wyjątkiem motocykli, przyczep i tramwajów; litery i cyfry występujące w napisie powinny mieć wysokość co najmniej 6 cm.

6. Przepisów ust. 5 pkt 2 nie stosuje się do ośrodków szkolenia kierowców prowadzonych przez jednostki wojskowe oraz jednostki resortu spraw wewnętrznych.

§ 4. Plac, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, powinien posiadać nawierzchnię asfaltową, betonową lub kostkową.

Rozdział 3

Szkolenie osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami

§ 5. 1. Osoba ubiegająca się o prawo jazdy lub pozwolenie podlega szkoleniu, które obejmuje:

- 1) szkolenie podstawowe - przed przystąpieniem po raz pierwszy do egzaminu państwowego, w zakresie określonej kategorii prawa jazdy lub pozwolenia;
- 2) szkolenie dodatkowe - każdorazowo po trzykrotnym kolejnym uzyskaniu negatywnego wyniku z części teoretycznej lub odpowiednio z części praktycznej egzaminu państwowego;
- 3) szkolenie uzupełniające - przeprowadzane na wniosek osoby szkolonej.

2. Szkolenie:

- 1) podstawowe i dodatkowe przeprowadza się zgodnie z programem szkolenia kandydatów na kierowców lub motorniczych określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 2) uzupełniające - przeprowadza się w zakresie ustalonym przez osobę szkoloną i kierownika ośrodka szkolenia kierowców.

3. Nie wymaga się ukończenia szkolenia podstawowego od osób ubiegających się o prawo jazdy kategorii:

- 1) B lub B1 - jeżeli posiadają prawo jazdy kategorii C lub D;
- 2) B - jeżeli posiadają prawo jazdy kategorii B z ograniczeniem do prowadzenia tylko pojazdów z automatyczną skrzynią biegów.

§ 6. 1. Szkolenie podstawowe lub dodatkowe może rozpocząć osoba, która posiada:

- 1) wymagany przepisami ustawy wiek;
- 2) orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem;
- 3) pisemną zgodę rodziców lub opiekunów, jeżeli nie ukończyła 18 lat;
- 4) zaświadczenie o uzyskaniu pozytywnego wyniku egzaminu państwowego w zakresie prawa jazdy kategorii B albo prawo jazdy kategorii B - jeżeli zakres szkolenia obejmuje prawo jazdy kategorii C, C1, D lub D1;
- 5) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia i uzyskaniu pozytywnego wyniku egzaminu państwowego w zakresie prawa jazdy kategorii B, C, C1, D lub D1 albo prawo jazdy kategorii B, C, C1, D lub D1 - jeżeli zakres szkolenia obejmuje odpowiednio prawo jazdy kategorii B+E, C+E, C1+E, D+E lub D1+E.

2. Szkolenie uzupełniające może rozpocząć osoba, która posiada wydane zaświadczenie o ukończeniu szkolenia podstawowego lub dodatkowego i nie przystąpiła do egzaminu państwowego na prawo jazdy lub go nie zdała.

3. Przepisów ust. 1 pkt 4 i 5 nie stosuje się do żołnierzy zasadniczej służby wojskowej.

4. Ośrodek szkolenia kierowców prowadzony przez przedsiębiorcę przyjmując osobę na szkolenie podstawowe, dodatkowe lub uzupełniające:

- 1) sprawdza czy osoba spełnia warunki określone odpowiednio w ust. 1 lub 2;
- 2) wpisuje ją do książki ewidencji osób szkolonych, której wzór określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 3) przydziela jej instruktora prowadzącego;
- 4) wydaje jej kartę przeprowadzonych zajęć przed rozpoczęciem zajęć:
 - a) teoretycznych albo
 - b) praktycznych - jeżeli zakres szkolenia obejmuje wyłącznie zajęcia praktyczne.

5. Ośrodek szkolenia kierowców prowadzony przez jednostkę wojskową lub jednostkę resortu spraw wewnętrznych przyjmując osobę na szkolenie podstawowe, dodatkowe lub uzupełniające:

- 1) sprawdza czy osoba spełnia warunki określone odpowiednio w ust. 1 lub 2;
- 2) wpisuje ją do książki ewidencji osób szkolonych;
- 3) przydziela jej instruktora prowadzącego;
- 4) wpisuje ją do dziennika przeprowadzonych zajęć;
- 5) wydaje jej kartę przeprowadzonych zajęć przed rozpoczęciem szkolenia praktycznego.

6. Szkoła rozpoczynając zajęcia szkolne dla uczniów:

- 1) sprawdza czy osoba spełnia warunki określone odpowiednio w ust. 1 lub 2;
- 2) wpisuje ją do książki ewidencji osób szkolonych;
- 3) przydziela jej instruktora prowadzącego;
- 4) wpisuje ją do dziennika przeprowadzonych zajęć;
- 5) wydaje jej kartę przeprowadzonych zajęć przed rozpoczęciem szkolenia praktycznego.

7. Wzór karty przeprowadzonych zajęć określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 7. 1. Przeprowadzenie poszczególnych zajęć teoretycznych i praktycznych jest potwierdzane w karcie przeprowadzonych zajęć, każdorazowo po ich zakończeniu przez osobę prowadzącą zajęcia i osobę szkoloną.

2. W przypadku ośrodka szkolenia kierowców prowadzonego przez jednostkę wojskową, jednostkę resortu spraw wewnętrznych lub szkolenia prowadzonego przez szkołę na karcie przeprowadzonych zajęć dokonuje się wpisu i potwierdzenia przeprowadzenia wyłącznie zajęć praktycznych. Potwierdzenie przeprowadzenia zajęć teoretycznych dokonywane jest w dzienniku przeprowadzonych zajęć.

§ 8. 1. Kierownik ośrodka szkolenia kierowców, który wydał kartę przeprowadzonych zajęć, w przypadku przerwania szkolenia, podkreśla i podpisuje kartę po ostatniej wpisanej pozycji.

2. W przypadku przerwania szkolenia kartę przeprowadzonych zajęć zachowuje osoba szkolona, a jednostka prowadząca szkolenie załącza jej kopię do prowadzonej dokumentacji.

3. Jeżeli karta przeprowadzonych zajęć podpisywana jest przez kierownika ośrodka szkolenia kierowców prowadzonego przez jednostkę wojskową lub jednostkę resortu spraw wewnętrznych albo dyrektora szkoły, wpisy w karcie uzupełnia się o potwierdzenie przeprowadzenia zajęć teoretycznych, oraz zajęć z zakresu zasad udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadku - wynikających z dziennika prowadzonych zajęć.

4. Dyrektor szkoły podpisując kartę przeprowadzonych zajęć wydaje dodatkowo zaświadczenie potwierdzające rozpoczęcie szkolenia w ramach zajęć szkolnych.

§ 9. Osoba, kontynuując szkolenie w innym ośrodku szkolenia kierowców lub szkole, przekazuje kartę, o której mowa w § 8 ust. 1, jej kierownikowi. Kierownik ośrodka szkolenia kierowców wydaje nową kartę przeprowadzonych zajęć zachowując poprzednią w dokumentacji ośrodka.

§ 10. 1. Po ukończeniu szkolenia podstawowego lub dodatkowego kierownik ośrodka szkolenia kierowców wydaje zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla osób ubiegających się o prawo jazdy odpowiedniej kategorii, zwane dalej "zaświadczeniem", osobom, które:

- 1) posiadają wiedzę i umiejętności określone w charakterystyce absolwenta kursu;
- 2) uzyskały pozytywny wynik egzaminu wewnętrznego.

2. Wzór zaświadczenia określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

3. W zaświadczeniu umieszcza się imię, nazwisko i numer instruktora prowadzącego, o którym mowa w § 15.

4. Po wydaniu zaświadczenia lub po zakończeniu szkolenia uzupełniającego, do książki ewidencji osób szkolonych wpisuje się:

- 1) liczbę godzin zajęć teoretycznych i praktycznych przeprowadzonych w danym ośrodku szkolenia kierowców lub szkole;
- 2) numer wydanego zaświadczenia;
- 3) datę zakończenia szkolenia;
- 4) numer instruktora prowadzącego, o którym mowa w § 15;
- 5) rodzaj odbytego szkolenia.

§ 11. 1. Książkę ewidencji osób szkolonych:

- 1) przechowuje się przez okres 10 lat od daty dokonania w niej ostatniego wpisu;
 - 2) przekazuje się właściwemu organowi prowadzącemu nadzór, w celu archiwizacji, niezwłocznie po:
 - a) rezygnacji z prowadzenia szkolenia kierowców,
 - b) wydaniu decyzji o zakazie prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców.
2. Karty przeprowadzonych zajęć osób wpisanych do książki ewidencji osób szkolonych oraz kopie kart osób, które przerwały szkolenie, przechowuje się przez okres 24 miesięcy od dnia dokonania w nich ostatniego wpisu. Po upływie tego okresu karty i ich kopie podlegają zniszczeniu.
3. Przed zniszczeniem karty lub kopii karty ilość godzin przeprowadzonych zajęć teoretycznych i praktycznych wpisuje się odpowiednio do książki ewidencji osób szkolonych.

§ 12. 1. Zajęcia praktyczne nie mogą być dłuższe niż:

- 1) 2 godziny dziennie w okresie pierwszych:
 - a) 4 godzin szkolenia - w zakresie prawa jazdy kategorii A1 lub A,
 - b) 8 godzin szkolenia - w zakresie innych niż określone w lit. a kategorii prawa jazdy oraz pozwolenia;
- 2) 3 godziny dziennie - po określonych w pkt 1 godzinach nauki dla prawa jazdy poszczególnych kategorii oraz pozwolenia.
 2. Zajęcia praktyczne mogą być prowadzone, jeżeli osoba szkolona:
 - 1) posiada przy sobie kartę przeprowadzonych zajęć,
 - 2) jest sprawna psychicznie i fizycznie, a w szczególności nie znajduje się w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.
 3. Instruktor w trakcie zajęć praktycznych może szkolić wyłącznie jedną osobę.

§ 13. W trakcie szkolenia kandydatów na kierowców i motorniczych w pojeździe mogą znajdować się wyłącznie instruktor i osoba szkolona oraz:

- 1) jeden dodatkowy uczestnik kursu,
 - 2) kandydaci na instruktorów wraz z ich wykładowcą,
 - 3) kierownik ośrodka szkolenia kierowców lub upoważniony przez niego pracownik tego ośrodka lub szkoły,
 - 4) osoba sprawująca w imieniu starosty nadzór, którym mowa w art. 108 ustawy,
 - 5) tłumacz, jeżeli osoba szkolona nie włada językiem polskim w stopniu umożliwiającym prowadzenie szkolenia,
 - 6) tłumacz języka migowego jeżeli osoba szkolona jest głuchoniema
- jeżeli pojazd jest wyposażony w wystarczającą ilość miejsc siedzących.

§ 14. 1. Łączny czas pracy instruktora nie może być dłuższy niż 12 godzin w ciągu doby.

2. Do czasu, o którym mowa w ust. 1, wlicza się także czas zatrudnienia na innym stanowisku pracy.
3. Łączny czas zajęć praktycznych prowadzonych przez instruktora w ciągu doby nie może przekraczać 8 godzin. Do tego czasu nie wlicza się przerw pomiędzy zajęciami.
4. Instruktor jest obowiązany złożyć pracodawcy odpowiednie oświadczenie na piśmie czy wykonuje pracę w innym miejscu, zawierające informację o ilości godzin pracy w ciągu doby.

§ 15. 1. Instruktor prowadzący:

- 1) koordynuje realizację procesu szkolenia kandydata na kierowcę lub motorniczego;
- 2) może brać udział w części praktycznej egzaminu państwowego na prawo jazdy na pisemny wniosek osoby szkolonej;
- 3) nie może ingerować w przebieg egzaminu, o którym mowa w pkt 2.
 2. Instruktor prowadzący jest obowiązany do:
 - 1) przeprowadzenia co najmniej 50 % szkolenia praktycznego dla danej osoby szkolonej;
 - 2) przeprowadzenia egzaminu wewnętrznego lub uczestniczenia w nim.
 3. Instruktor prowadzący potwierdza w karcie przeprowadzonych zajęć zaliczenie egzaminu wewnętrznego, a jeżeli go nie przeprowadzał, podpisuje się na karcie obok instruktora przeprowadzającego ten egzamin.
 4. Za instruktora prowadzącego uznaje się także instruktora, który:

- 1) prowadził część praktyczną szkolenia dodatkowego;
- 2) został wyznaczony dla osoby szkolonej przez kierownika ośrodka szkolenia kierowców, jeżeli dotychczasowy instruktor nie prowadzi szkolenia w danej jednostce;
- 3) został wyznaczony dla osoby szkolonej przez kierownika ośrodka szkolenia kierowców, w którym kontynuuje szkolenie.

Rozdział 4

Ośrodki egzaminowania

§ 16. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego powinien posiadać:

- 1) co najmniej:
 - a) pomieszczenie do przechowywania dokumentacji związanej z egzaminowaniem - w postaci informatycznej lub papierowej,
 - b) pomieszczenie przeznaczone do zapisywania osób na egzamin i administrowania danymi,
 - c) pomieszczenie dla egzaminatorów,
 - d) salę egzaminacyjną,
 - e) pomieszczenie stanowiące poczekalnię dla osób oczekujących na egzamin,
 - f) toaletę zlokalizowaną w pobliżu sali egzaminacyjnej;
- 2) plac manewrowy z wyznaczonymi stanowiskami;
- 3) pojazdy przeznaczone do przeprowadzania egzaminów w liczbie umożliwiającej obsługę zaplanowanych egzaminów, z zastrzeżeniem § 19 pkt 3;
- 4) co najmniej jedno sprawne urządzenie elektroniczne do pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu.

§ 17. 1. Sala egzaminacyjna przeznaczona do przeprowadzania egzaminu teoretycznego powinna być:

- 1) oświetlona, ogrzewana i przewietrzana;
- 2) oznakowana;
- 3) odizolowana od innych pomieszczeń;
- 4) wyposażona:
 - a) w oddzielne miejsce lub stanowisko do pracy dla egzaminatora,
 - b) w oddzielne miejsce lub stanowisko dla każdej osoby egzaminowanej, składające się ze stolika i krzesła,
 - c) w komputerowe urządzenie egzaminacyjne dla każdej osoby egzaminowanej, jeżeli egzamin dotyczy osoby ubiegającej się o prawo jazdy,
 - d) w plansze określające zasady przeprowadzania egzaminów teoretycznych i praktycznych oraz tablicę lub inne urządzenie umożliwiające egzaminatorowi graficzne zobrazowanie tych zasad.

2. W sali egzaminacyjnej nie mogą znajdować się plansze lub inne przedmioty mogące stanowić pomoc dla osoby egzaminowanej w czasie trwania egzaminu.

§ 18. 1. Plac manewrowy przeznaczony do sprawdzania umiejętności wykonywania poszczególnych zadań egzaminacyjnych powinien:

- 1) być zlokalizowany możliwie blisko ośrodka egzaminowania;
- 2) być na stałe wyłączony z ruchu dla pojazdów innych niż przeznaczone do egzaminowania i pojazdów wykorzystywanych przez ośrodek egzaminowania do prowadzenia szkolenia w zakresie ustawy o transporcie drogowym;
- 3) być odgradzony od pozostałej części ośrodka egzaminowania;
- 4) posiadać nawierzchnię asfaltową, betonową lub kostkową, na której wyznaczone są stanowiska umożliwiające realizację zadań egzaminacyjnych.

2. Szczegółowe wymagania w stosunku do stanowisk na placu manewrowym określa instrukcja przeprowadzania egzaminów państwowych na prawo jazdy określona w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

§ 19. Pojazdy, o których mowa w § 16 pkt 3, powinny:

- 1) być oznaczone i wyposażone w sposób określony odrębnymi przepisami;
- 2) spełniać wymagania, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3;
- 3) być zapewnione przez osoby:
 - a) ubiegające się o prawo jazdy kategorii B1,
 - b) niepełnosprawne posiadające orzeczenie lekarskie z adnotacją, że może prowadzić pojazd silnikowy po przystosowaniu go do rodzaju schorzenia - pojazd jest przystosowany do rodzaju schorzenia osoby egzaminowanej,
 - c) egzaminowane, jeżeli egzamin przeprowadzany jest pojazdem z automatyczną skrzynią biegów;
- 4) być wyposażone w urządzenie rejestrujące przebieg egzaminu - w zakresie prawa jazdy kategorii B - z wyjątkiem pojazdu zapewnianego przez osobę egzaminowaną.

§ 20. Przedsiębiorstwo komunikacji publicznej, przeprowadzające egzaminy w zakresie pozwolenia do kierowania tramwajem, powinno spełnić warunki o których mowa w § 16 pkt 1, 3 i 4 oraz w § 17, a także posiadać plac manewrowy przeznaczony do sprawdzenia umiejętności wykonywania poszczególnych zadań egzaminacyjnych, który jest wyposażony w sieć trakcyjną i torowisko umożliwiające realizację zadań egzaminacyjnych wymaganych przy sprawdzaniu kwalifikacji do kierowania tramwajem.

§ 21. 1. Przebieg egzaminu praktycznego na prawo jazdy kategorii B rejestruje się przy pomocy urządzeń rejestrujących przebieg egzaminu, o których mowa w § 19 pkt 4.

2. Urządzenia, o których mowa w ust. 1, powinny:

- 1) rejestrować co najmniej obraz widoczny do przodu przez przednią szybę pojazdu egzaminacyjnego (kamera o kącie widzenia 45 stopni lub więcej); obraz zapisywany musi zawierać opis składający się z daty, godziny przeprowadzanego egzaminu oraz numeru rejestracyjnego pojazdu egzaminacyjnego, a w przypadku braku możliwości umieszczenia numeru rejestracyjnego pojazdu, dopuszcza się podanie przez egzaminatora numeru rejestracyjnego ustnie przed rozpoczęciem egzaminu;
- 2) rejestrować dźwięk w pojeździe równoległe z rejestracją obrazu;
- 3) uniemożliwiać ingerencję osób nieuprawnionych w zapis na nośniku danych;
- 4) być uruchamiane i zatrzymywane bez konieczności ingerencji egzaminatora w proces rejestracji;
- 5) zapewniać egzaminatorowi podgląd obrazu rejestrowanego na nośniku, tak aby w trakcie egzaminu miał możliwość sprawdzenia, czy nie nastąpiła awaria urządzenia powodująca brak możliwości nagrywania przebiegu egzaminu.

3. Zarejestrowany obraz i dźwięk, z zastrzeżeniem ust. 5, przechowuje się w ośrodku egzaminowania na odpowiednich nośnikach danych, w pomieszczeniu zabezpieczonym przed dostępem osób nieupoważnionych, przez okres co najmniej 14 dni od daty przeprowadzenia egzaminu.

4. Zarejestrowany przebieg egzaminu może przeglądać i odtwarzać wyłącznie:

- 1) dyrektor ośrodka egzaminowania lub osoba przez niego upoważniona;
- 2) egzaminator nadzorujący;
- 3) osoba prowadząca nadzór nad przeprowadzaniem egzaminów na prawo jazdy w imieniu właściwego organu prowadzącego nadzór;
- 4) osoba egzaminowana lub jej pełnomocnik oraz egzaminator, który prowadził egzamin - w przypadku złożenia skargi na sposób przeprowadzenia egzaminu;
- 5) egzaminator, w stosunku do którego wszczęto postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w ust. 5 pkt 2.

5. Nagranie przedstawiające przebieg egzaminu przechowuje się do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli:

- 1) została złożona skarga na przebieg egzaminu;
- 2) wszczęte zostało postępowanie wyjaśniające w stosunku do egzaminatora przeprowadzającego egzamin.

6. Jeżeli przebieg egzaminu praktycznego nie został zarejestrowany z powodu awarii urządzenia nagrywającego przebieg egzaminu, egzamin zostaje powtórzony na koszt ośrodka egzaminowania.

Rozdział 5

Egzaminowanie osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami

§ 22. Sprawdzenie kwalifikacji do kierowania pojazdami silnikowymi i tramwajami odbywa się w formie egzaminu państwowego składającego się, z zastrzeżeniem § 25 ust. 2, z części teoretycznej i części praktycznej, przeprowadzanego na warunkach i w trybie określonych w instrukcji przeprowadzania egzaminu państwowego na prawo jazdy stanowiącej załącznik nr 5 do rozporządzenia, zwanej dalej "instrukcją egzaminowania".

§ 23. 1. Część teoretyczna egzaminu państwowego, zwana dalej "egzaminem teoretycznym", obejmuje sprawdzenie znajomości:

- 1) przepisów ruchu drogowego;
 - 2) techniki kierowania i czynności kontrolno-obslugowych pojazdu;
 - 3) zasad udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadku.
2. Egzamin teoretyczny przeprowadza się w sali egzaminacyjnej w formie testu:
- 1) komputerowego - przy użyciu urządzenia egzaminacyjnego wykorzystującego jednolite oprogramowanie wskazane i zatwierdzone przez ministra właściwego do spraw transportu;
 - 2) pisemnego, w przypadku:
 - a) ubiegania się przez osobę egzaminowaną o pozwolenie,
 - b) awarii urządzenia egzaminacyjnego uniemożliwiającej przeprowadzenie egzaminu w sposób, o którym mowa w pkt 1,
 - c) posiadania przez osobę egzaminowaną orzeczenia lekarskiego z adnotacją o przeciwwskazaniach do przeprowadzenia egzaminu w sposób, o którym mowa w pkt 1;
 - 3) ustnego - jeżeli:
 - a) osoba egzaminowana nie włada żadnym z języków, które są dostępne w urządzeniu egzaminacyjnym, lub
 - b) posiada orzeczenie lekarskie z adnotacją o przeciwwskazaniach do przeprowadzenia egzaminu w sposób, o którym mowa w pkt 1 i 2.

§ 24. 1. Część praktyczna egzaminu państwowego, zwana dalej "egzaminem praktycznym", jest przeprowadzana przy użyciu pojazdu określonego w § 16 pkt 3.

2. Egzamin praktyczny obejmuje sprawdzenie umiejętności:

- 1) przygotowania pojazdu do jazdy, umiejętności sprawdzenia stanu technicznego podstawowych elementów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo jazdy oraz umiejętności bezpiecznego panowania nad pojazdem, które wykonywane jest na placu manewrowym ośrodka egzaminowania - w zakresie prawa jazdy kategorii B i B1;
- 2) umiejętności wykonywania manewrów, które realizowane jest na placu manewrowym ośrodka egzaminowania - w zakresie prawa jazdy pozostałych kategorii oraz pozwolenia;
- 3) umiejętności jazdy w ruchu drogowym, które realizowane jest na drogach publicznych - w zakresie wszystkich kategorii prawa jazdy i pozwolenia.

3. Osoby egzaminowane w zakresie prawa jazdy kategorii A lub A1 w czasie egzaminu praktycznego powinny być ubrane w kamizelkę barwy pomarańczowej z elementami odblaskowymi, posiadającą z tyłu i z przodu oznaczenie "L" według wzoru i wymiarów przewidzianych dla oznakowania pojazdów przeznaczonych do egzaminowania.

§ 25. 1. Osoba ubiegająca się o prawo jazdy lub pozwolenie przystępuje do egzaminu teoretycznego i egzaminu praktycznego, z zastrzeżeniem ust. 2, pod warunkiem spełnienia wymogów, o których mowa w art. 90 ust. 1 pkt 1-3 i 5 oraz ust. 2-5 ustawy.

2. Egzamin państwowy obejmujący wyłącznie egzamin praktyczny przeprowadza się dla osoby ubiegającej się o uprawnienie do kierowania pojazdem w zakresie prawa jazdy kategorii:

- 1) B+E, C+E, C1+E, D+E lub D1+E;
- 2) A, B, C lub D, jeżeli posiada odpowiednio prawo jazdy kategorii A1, B1, C1 lub D1;

- 3) B jeżeli posiada wydane prawo jazdy kategorii B z ograniczeniem do prowadzenia pojazdów wyłącznie z automatyczną skrzynią biegów.

§ 26. 1. Kontrolne sprawdzenie kwalifikacji, o którym mowa w art. 114 ustawy, przeprowadzane jest w formie egzaminu państwowego na warunkach i w trybie określonym w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

2. Egzamin państwowy składający się z egzaminu:

- 1) teoretycznego i praktycznego - przeprowadzany jest w stosunku do osoby podlegającej sprawdzeniu kwalifikacji w trybie określonym w art. 114 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2 ustawy, z zastrzeżeniem § 25 ust. 2 pkt 1;
- 2) teoretycznego lub praktycznego - przeprowadzany jest w stosunku do osoby podlegającej sprawdzeniu kwalifikacji w trybie określonym w art. 114 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy.

§ 27. 1. Przed przystąpieniem do egzaminu państwowego osoba ubiegająca się o prawo jazdy lub pozwolenie składa w ośrodku egzaminowania wniosek o wydanie prawa jazdy z załącznikami, o których mowa w przepisach w sprawie wydawania uprawnień do kierowania pojazdami lub skierowanie - w przypadku osoby skierowanej na egzamin na podstawie art. 114 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy, oraz odpowiednio:

- 1) dowód uiszczenia opłaty za egzamin;
- 2) wniosek, o którym mowa w § 15 ust. 1 pkt 2, z podaniem imienia i nazwiska oraz numeru instruktora;
- 3) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla osób ubiegających się o prawo jazdy w zakresie szkolenia dodatkowego, jeżeli trzykrotnie uzyskała negatywny wynik z egzaminu teoretycznego lub z egzaminu praktycznego.

2. Przed wyznaczeniem terminu egzaminu ośrodek egzaminowania sprawdza złożone dokumenty pod względem kompletności i poprawności wypełnienia.

3. W przypadku żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla osób ubiegających się o prawo jazdy powinno być złożone nie później niż na 2 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu.

§ 28. 1. Ośrodek egzaminowania wyznacza termin umożliwiający przeprowadzenie egzaminu w okresie nie dłuższym niż 30 dni od dnia złożenia wymaganych dokumentów.

2. Jeżeli osoba egzaminowana uzyskała negatywny wynik egzaminu teoretycznego lub praktycznego albo nie przystąpiła do egzaminu, ośrodek egzaminowania na jej wniosek wyznacza, z uwzględnieniem ust. 1, kolejny termin egzaminu po uiszczeniu opłaty za egzamin.

3. Osoba egzaminowana nie wnosi opłaty, o której mowa w ust. 2, w przypadkach, o których mowa w § 21 ust. 6, § 30 ust. 3 pkt 4 i ust. 5 pkt 2 oraz art. 112 ust. 2 pkt 2 ustawy.

§ 29. 1. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest:

- 1) posiadanie przez osobę egzaminowaną dokumentu potwierdzającego jej tożsamość w postaci:
 - a) dowodu osobistego,
 - b) karty pobytu,
 - c) paszportu;
- 2) posiadanie przez osobę egzaminowaną odpowiedniej sprawności psychicznej i fizycznej, a w szczególności nieznajdowanie się w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.

2. Warunkiem przystąpienia do egzaminu praktycznego jest:

- 1) uzyskanie przez osobę egzaminowaną pozytywnego wyniku z egzaminu teoretycznego, przy czym od dnia uzyskania tego wyniku nie może upłynąć okres dłuższy niż 6 miesięcy;
- 2) posiadanie przez instruktora biorącego udział w egzaminie ważnej legitymacji instruktora nauki jazdy oraz dokumentu potwierdzającego jego tożsamość - w przypadku wniosku, o którym mowa w § 15 ust. 1 pkt 2.

3. Warunkiem przeprowadzenia części praktycznej egzaminu państwowego w ruchu drogowym jest:

- 1) panowanie nad pojazdem podczas wykonania zadań na placu manewrowym w sposób pozwalający stwierdzić, że zachowanie osoby egzaminowanej nie stworzy zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, z zastrzeżeniem ust. 4 - w przypadku prawa jazdy kategorii B i B1;

- 2) pozytywna ocena z wykonania określonych w instrukcji egzaminowania zadań egzaminacyjnych na placu manewrowym - w przypadku prawa jazdy pozostałych kategorii i pozwolenia.

4. Zachowaniem osoby egzaminowanej świadczącym o możliwości stworzenia zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu drogowego jest:

- 1) bezpośrednie stworzenie zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
- 2) przejechanie kołem przez linie wyznaczające zewnętrzne krawędzie stanowisk;
- 3) najechanie na pachołki lub tyczki.

§ 30. 1. Egzaminator w związku z wykonywanymi czynnościami jest obowiązany do:

- 1) legitymowania osób egzaminowanych;
- 2) legitymowania instruktora, mającego razem z osobą egzaminowaną brać udział w egzaminie praktycznym.

2. Egzaminator w związku z wykonywanymi czynnościami, w razie gdy zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że osoba ta znajduje się w stanie nietrzeźwości, po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, jest uprawniony do żądania poddania się przez osobę egzaminowaną lub instruktora mającego brać udział w egzaminie badaniu w celu ustalenia zawartości alkoholu w organizmie lub środka działającego podobnie do alkoholu.

3. Egzaminator odmawia przeprowadzenia egzaminu, jeżeli:

- 1) niemożliwe jest ustalenie tożsamości osoby zgłaszającej się na egzamin lub instruktora;
- 2) osoba zgłaszająca się na egzamin:
 - a) znajduje się w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, lub odmówiła poddania się badaniu, o którym mowa w ust. 2,
 - b) zaproponowała egzaminatorowi przyjęcie korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za uzyskanie pozytywnego wyniku egzaminu,
 - c) nie posiada wymaganych orzeczeniem lekarskim okularów lub szkieł kontaktowych;
- 3) nie jest możliwe potwierdzenie uprawnień instruktora mającego brać udział w egzaminie praktycznym, lub nie zgłosił się on na egzamin, z zastrzeżeniem ust. 8;
- 4) warunki atmosferyczne lub inne przyczyny uniemożliwiają prowadzenie egzaminów;
- 5) instruktor mający brać udział w egzaminie znajduje się w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, bądź odmówił poddania się badaniu, o którym mowa w ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 8;
- 6) instruktor mający brać udział w egzaminie zaproponował egzaminatorowi przyjęcie korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za uzyskanie pozytywnego wyniku egzaminu;
- 7) stwierdził awarię urządzenia rejestrującego, uniemożliwiającą rejestrację egzaminu.

4. Egzamin zostaje przerwany przez egzaminatora, jeżeli:

- 1) osoba egzaminowana w trakcie egzaminu teoretycznego korzysta z pomocy materiałów lub urządzeń stanowiących pomoc w odpowiedzi na pytania egzaminacyjne;
- 2) zachowania osoby egzaminowanej świadczą o możliwości stworzenia zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 3) osoba egzaminowana spowodowała zagrożenie dla zdrowia lub życia uczestników ruchu w trakcie egzaminu praktycznego na placu manewrowym lub w ruchu drogowym;
- 4) instruktor biorący udział w egzaminie zakłóca lub uniemożliwia przebieg egzaminu;
- 5) osoba egzaminowana naruszyła przepisy ruchu drogowego w sposób określony w tabeli nr 12 załącznika nr 5 do rozporządzenia;
- 6) osoba egzaminowana lub instruktor obecny na egzaminie zaproponował egzaminatorowi przyjęcie korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za uzyskanie pozytywnego wyniku egzaminu;
- 7) stwierdzono awarię urządzenia rejestrującego, uniemożliwiającą rejestrację egzaminu.

5. Egzamin może zostać przerwany:

- 1) na wniosek osoby egzaminowanej;
- 2) przez egzaminatora nadzorującego pracę egzaminatorów w przypadku stwierdzenia, że zostały naruszone warunki lub zasady przeprowadzania egzaminów.

6. W przypadku określonym w:

- 1) ust. 3 pkt 1, pkt 2 lit. c, pkt 4 i 7, ust. 4 pkt 7, ust. 5 pkt 2 oraz art. 112 ust. 2 pkt 2 ustawy - przyjmuje się, iż osoba nie przystąpiła do egzaminu;

- 2) ust. 3 pkt 2 lit. a i b, pkt 3, 5 i 6, ust. 4 pkt 1-6 i ust. 5 pkt 1 - przyjmuje się, iż osoba uzyskała negatywny wynik egzaminu.

7. Dyrektor ośrodka egzaminowania:

- 1) może okresowo wstrzymać prowadzenie egzaminów praktycznych z przyczyn, o których mowa w ust. 3 pkt 4, o czym niezwłocznie zawiadamia właściwy organ prowadzący nadzór;
- 2) przekazuje w okresach półrocznych pisemną informację o uzyskanych przez osoby egzaminowane wynikach egzaminów:
 - a) starostom - w odniesieniu do instruktorów i jednostek szkolących kandydatów na kierowców będących w ich ewidencji i rejestrze,
 - b) właściwemu organowi ewidencyjnemu - w odniesieniu do egzaminatorów będących w jego ewidencji.

8. W przypadku złożenia wniosku o przeprowadzenie egzaminu z udziałem instruktora nauki jazdy, egzamin może być przeprowadzony bez instruktora, po złożeniu pisemnego oświadczenia przez osobę egzaminowaną, o rezygnacji z udziału instruktora w egzaminie.

§ 31. 1. Podczas przeprowadzania egzaminu państwowego w sali egzaminacyjnej mogą przebywać osoby zdające egzamin i egzaminator przeprowadzający egzamin.

2. Oprócz osób, o których mowa w ust. 1, na sali egzaminacyjnej mogą przebywać:

- 1) kandydaci na egzaminatorów wraz z ich wykładowcą, odbywający praktyki w ramach szkolenia lub praktyki asystenckie,
 - 2) osoby sprawujące, w imieniu właściwego organu prowadzącego nadzór, nadzór nad egzaminowaniem kandydatów na kierowców i kierowców,
 - 3) tłumacz języka migowego, którego udział na egzaminie zapewnia sobie osoba głuchoniema,
 - 4) tłumacz przysięgły, którego udział zapewnia sobie osoba egzaminowana, jeżeli nie włada językiem polskim w stopniu umożliwiającym przeprowadzenie egzaminu oraz zrozumienie zasad przeprowadzania egzaminu - dotyczy także osób, które rozwiązują test w języku obcym, dostępnym w komputerowym systemie egzaminacyjnym,
 - 5) egzaminator nadzorującego,
 - 6) dyrektor ośrodka egzaminowania i osoby upoważnione przez niego
- pod warunkiem, że ich obecność nie zakłóca i nie utrudnia przebiegu egzaminu.

3. Podczas przeprowadzania części praktycznej egzaminu państwowego na placu manewrowym mogą przebywać wyłącznie osoby zdające egzamin i egzaminatorzy przeprowadzający egzamin.

4. Oprócz osób, o których mowa w ust. 3, na placu manewrowym mogą przebywać:

- 1) instruktor prowadzący - instruktor przebywa na zewnątrz pojazdu,
 - 2) kandydaci na egzaminatorów wraz z wykładowcą, odbywający praktyki w ramach szkolenia lub praktyki asystenckie,
 - 3) osoby sprawujące nadzór nad egzaminowaniem kandydatów na kierowców i kierowców w imieniu właściwego organu prowadzącego nadzór,
 - 4) tłumacz przysięgły, którego udział zapewnia sobie osoba egzaminowana, jeżeli nie włada językiem polskim w stopniu umożliwiającym przeprowadzenie egzaminu,
 - 5) tłumacz języka migowego, którego udział na egzaminie zapewnia sobie osoba głuchoniema,
 - 6) egzaminator nadzorującego,
 - 7) dyrektor ośrodka egzaminowania i osoby upoważnione przez niego
- pod warunkiem, że ich obecność nie zakłóca i nie utrudnia przebiegu egzaminu.

5. Podczas przeprowadzania części praktycznej egzaminu państwowego w ruchu drogowym, w pojeździe egzaminacyjnym może przebywać osoba zdająca egzamin i egzaminator przeprowadzający egzamin.

6. Oprócz osób, o których mowa w ust. 5, w pojeździe egzaminacyjnym mogą przebywać:

- 1) instruktor prowadzący,
- 2) kandydaci na egzaminatorów wraz z wykładowcą, odbywający praktyki w ramach szkolenia lub praktyki asystenckie,
- 3) osoby sprawujące, w imieniu właściwego organu prowadzącego nadzór, nadzór nad egzaminowaniem kandydatów na kierowców i kierowców,

- 4) tłumacz przysięgły, którego udział zapewnia sobie osoba egzaminowana, jeżeli nie włada językiem polskim w stopniu umożliwiającym przeprowadzenie egzaminu,
 - 5) tłumacz języka migowego, którego udział na egzaminie zapewnia sobie osoba głuchoniema,
 - 6) egzaminator nadzorujący,
 - 7) dyrektor ośrodka egzaminowania i osoba upoważniona przez niego
- pod warunkiem, że ich obecność nie zakłóca i nie utrudnia przebiegu egzaminu.

7. Osoba, która dwukrotnie uzyskała negatywny wynik egzaminu praktycznego, może złożyć, do właściwego organu prowadzącego nadzór, wniosek o udział w kolejnym egzaminie praktycznym osoby sprawującej nadzór nad egzaminowaniem kandydatów na kierowców i kierowców. W przypadku złożenia wniosku organ kieruje osobę sprawującą nadzór nad egzaminowaniem do udziału w kolejnym egzaminie praktycznym osoby składającej wniosek.

8. Osoba, która przystąpiła do egzaminu państwowego, może zgłaszać, za pośrednictwem dyrektora ośrodka egzaminowania, do właściwego organu nadzoru, skargi i zastrzeżenia co do jego przebiegu i oceny.

§ 32. Ośrodek egzaminowania przesyła, po sprawdzeniu pod względem kompletności i poprawności wypełnienia, dokumenty złożone przez osoby egzaminowane, z wyjątkiem dowodu uiszczenia opłaty za egzamin, do właściwego organu wydającego prawa jazdy lub pozwolenia:

- 1) w terminie 3 dni po uzyskaniu przez osobę pozytywnego wyniku egzaminu państwowego;
- 2) raz w miesiącu w przypadku osób, którym w miesiącu poprzedzającym upłynął okres 1 roku od daty ostatniego przystąpienia przez nią do egzaminu;
- 3) w terminie 3 dni po uzyskaniu po raz pierwszy negatywnego wyniku egzaminu państwowego lub niepoddaniu się sprawdzeniu kwalifikacji w terminie określonym w skierowaniu, jeżeli osoba egzaminowana była skierowana na kontrolne sprawdzenie kwalifikacji.

Rozdział 6

Kurs kwalifikacyjny dla instruktorów nauki jazdy

§ 33. Szkolenie kandydatów na instruktorów nauki jazdy i instruktorów nauki jazdy, w formie kursu kwalifikacyjnego, o którym mowa w art. 105 ust. 2 pkt 4 ustawy, prowadzi podmiot spełniający wymagania, o których mowa w § 3.

§ 34. Wykładowcy przedmiotu:

- 1) "Technika kierowania i obsługa pojazdu" - powinni posiadać uprawnienia instruktora lub egzaminatora oraz co najmniej 5 lat praktyki zawodowej w zakresie szkolenia lub egzaminowania kandydatów na kierowców w zakresie objętym nauczaniem;
- 2) "Zasady prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców" - powinni posiadać uprawnienia instruktora w zakresie objętym nauczaniem oraz co najmniej 5-letnią praktykę w kierowaniu ośrodkiem szkolenia kierowców;
- 3) "Praktyka instruktorska" - powinni posiadać uprawnienia instruktora w zakresie objętym nauczaniem i praktykę zawodową w zakresie prowadzenia szkolenia kandydatów na kierowców od co najmniej 5 lat.

§ 35. 1. Kandydat na instruktora nauki jazdy i instruktor nauki jazdy podlega szkoleniu, które obejmuje:

- 1) szkolenie podstawowe - przed przystąpieniem po raz pierwszy do egzaminu przed komisją egzaminacyjną powołaną przez wojewodę;
- 2) szkolenie dodatkowe:
 - a) każdorazowo po dwukrotnym uzyskaniu negatywnego wyniku egzaminu, o którym mowa w pkt 1,
 - b) jeżeli rozszerza posiadany zakres uprawnień instruktora,
 - c) jeżeli został skreślony z ewidencji instruktorów z powodu określonego w art. 107 ust. 1 pkt 4 ustawy.

2. Szkolenia, o których mowa w ust. 1, prowadzi się na warunkach i w trybie określonym w programie szkolenia kandydatów na instruktorów i instruktorów nauki jazdy stanowiącym załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 36. 1. Szkolenie podstawowe dla kandydatów na instruktorów i instruktorów może rozpocząć osoba, która spełnia wymogi określone w art. 105 ust. 2 pkt 1-3 i 6 ustawy.

2. Szkolenie dodatkowe może rozpocząć osoba, która posiada zaświadczenie o ukończeniu kursu podstawowego lub posiada uprawnienia instruktora nauki jazdy.

§ 37. 1. Jednostka prowadząca szkolenie przyjmując kandydata na instruktora lub instruktora na kurs:

- 1) zapoznaje go ze stosowanym na kursie regulaminem wewnętrznym, przygotowanym przez jednostkę prowadzącą szkolenie;
- 2) sprawdza spełnianie przez kandydatów na instruktorów i instruktorów wymogów, o których mowa w § 36;
- 3) rejestruje go przed rozpoczęciem szkolenia teoretycznego odpowiednio:
 - a) w książce ewidencji osób szkolonych, o której mowa w § 6 ust. 4 pkt 2,
 - b) w dzienniku lekcyjnym kursu, wpisując:
 - dane osobowe kandydata na instruktora lub instruktora wraz z kategoriami, w zakresie których jest szkolony i datę urodzenia lub nr PESEL - jeżeli kandydat na instruktora lub instruktor go posiada,
 - rodzaj szkolenia (podstawowe, dodatkowe),
 - wykaz zajęć teoretycznych,
 - wykaz osób prowadzących zajęcia teoretyczne;
- 4) przed rozpoczęciem zajęć praktycznych wydaje mu kartę przeprowadzonych zajęć, której wzór określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.

2. Po zakończeniu szkolenia wykładowcy odnotowują dla poszczególnych przedmiotów końcowy wynik nauczania osoby (pozytywny "P" albo negatywny "N"):

- 1) w dzienniku lekcyjnym - jeżeli są to zajęcia teoretyczne;
- 2) na karcie przeprowadzonych zajęć - jeżeli są to zajęcia praktyczne.

3. W przypadku przerwania lub zakończenia szkolenia karta przeprowadzonych zajęć podlega zwrotowi do jednostki prowadzącej szkolenie, która ją wydała.

§ 38. 1. Zaświadczenie o ukończeniu kursu kwalifikacyjnego w zakresie szkolenia podstawowego lub dodatkowego wydaje kierownik jednostki prowadzącej szkolenie kandydatowi na instruktora lub instruktorowi, który:

- 1) odbył wymagane programem szkolenie;
- 2) uzyskał pozytywny końcowy wynik nauczania w zakresie wszystkich przedmiotów objętych planem nauczania;
- 3) posiada wiedzę i umiejętności określone w charakterystyce absolwenta kursu i uzyskał pozytywny wynik egzaminu końcowego.

2. Egzamin końcowy przeprowadza, powołana przez jednostkę prowadzącą szkolenie, działająca na podstawie regulaminu wewnętrznego, komisja złożona z wykładowców przedmiotów "Psychologia", "Metodyka nauczania", "Prawo o ruchu drogowym" oraz "Technika kierowania i obsługi pojazdu".

3. Egzamin końcowy obejmuje sprawdzenie znajomości wybranych zagadnień z "Psychologii", "Metodyki nauczania", "Przepisów ruchu drogowego", "Techniki kierowania pojazdem", "Czynności kontrolno-obslugowych" oraz prezentacje wybranych jednostek lekcyjnych realizowanych na kursie dla kandydatów na kierowców lub motorniczych.

4. Wyniki egzaminu końcowego przewodniczący komisji wpisuje w dzienniku lekcyjnym, oddzielnie dla każdej osoby i kategorii prawa jazdy lub pozwolenia, przez umieszczenie litery:

- 1) "P" - jeżeli wynik jest pozytywny;
- 2) "N" - jeżeli wynik jest negatywny;
- 3) "X" - jeżeli osoba nie przystąpiła do egzaminu.

5. Przewodniczącym komisji, o której mowa w ust. 2, jest wykładowca przedmiotu "Metodyka nauczania".

6. Wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik nr 8 do rozporządzenia.

§ 39. 1. Książka ewidencji osób szkolonych powinna być przechowywana przez jednostkę prowadzącą szkolenie przez okres 10 lat od daty dokonania w niej ostatniego wpisu, a w przypadku rezygnacji z prowadzenia szkolenia - przekazana właściwemu organowi prowadzącemu nadzór w celu archiwizacji.

2. W razie utraty książki ewidencji osób szkolonych lub zniszczenia w stopniu powodującym jej nieczytelność podlega ona każdorazowo odtworzeniu w zakresie posiadanych przez ośrodek szkolenia instruktorów kart przeprowadzonych zajęć.

3. Dzienniki lekcyjne i karty przechowuje się przez okres 10 lat.

Rozdział 7

Egzaminowanie instruktorów nauki jazdy

§ 40. 1. Egzamin dla kandydatów na instruktorów i instruktorów nauki jazdy, o którym mowa w art. 105 ust. 2 pkt 5 ustawy, przeprowadza komisja egzaminacyjna, w sposób określony w wewnętrznym regulaminie nadanym przez wojewodę.

2. Komisja, o której mowa w ust. 1, działa w składzie 5-osobowym:

- 1) przewodniczący komisji;
- 2) trzech członków komisji;
- 3) sekretarz komisji.

3. Przewodniczącym komisji jest przedstawiciel organu powołującego komisję.

4. Członkowie komisji powinni posiadać:

- 1) uprawnienia egzaminatora w zakresie prawa jazdy kategorii A, B i C lub instruktora nauki jazdy w zakresie prawa jazdy kategorii A, B, C i C+E, wyższe wykształcenie, prawo jazdy kategorii A, B, C i C+E oraz co najmniej 5 letnią praktykę w szkoleniu lub egzaminowaniu kandydatów na kierowców - jedna osoba;
- 2) uprawnienia instruktora w zakresie prawa jazdy kategorii A, B, C, D, B+E, C+E, D+E i T - druga osoba;
- 3) wyższe wykształcenie pedagogiczne - trzecia osoba.

5. Członkowie komisji egzaminacyjnej przeprowadzający egzamin w zakresie pozwolenia do prowadzenia tramwajów powinni posiadać co najmniej:

- 1) uprawnienia egzaminatora lub instruktora nauki jazdy w zakresie pozwolenia do prowadzenia tramwajów, wyższe wykształcenie oraz co najmniej 5 letnią praktykę w szkoleniu lub egzaminowaniu kandydatów na kierowców lub motorniczych - jedna osoba;
- 2) uprawnienia instruktora w zakresie pozwolenia do prowadzenia tramwajów - druga osoba;
- 3) wyższe wykształcenie pedagogiczne - trzecia osoba.

6. Okres posiadania uprawnień egzaminatora lub instruktora w zakresie jednej z określonych w ust. 4 i 5 kategorii prawa jazdy lub pozwolenia nie może być krótszy niż 5 lat.

§ 41. 1. Egzamin składa się z:

- 1) części teoretycznej obejmującej sprawdzenie - w formie pisemnego testu lub przy użyciu komputerowego urządzenia egzaminacyjnego - znajomości wybranych zagadnień z "Psychologii", "Metodyki nauczania", "Przepisów ruchu drogowego", "Techniki kierowania i obsługi pojazdu", programów szkolenia kandydatów na kierowców;
- 2) pokazu przeprowadzenia zajęć teoretycznych;
- 3) części praktycznej obejmującej sprawdzenie umiejętności szkolenia kandydatów na kierowców lub motorniczych.

2. Część teoretyczna egzaminu oraz pokaz przeprowadzenia zajęć teoretycznych odbywa się w sali spełniającej wymagania określone w:

- 1) § 3 ust. 1 pkt 1 lit. b - w przypadku egzaminu prowadzonego w formie pisemnego testu;
- 2) § 17 - w przypadku egzaminu prowadzonego przy użyciu komputerowego urządzenia egzaminacyjnego;
- 3) § 3 ust. 1 pkt 1 lit. b - w przypadku pokazu przeprowadzania zajęć teoretycznych.

3. Sala, o której mowa w ust. 2 pkt 3, powinna być wyposażona w pomoce naukowe określone w § 3 ust. 1 pkt 4.

4. Część praktyczna egzaminu realizowana jest na placu manewrowym i odbywa się przy użyciu pojazdu odpowiedniego do rodzaju uprawnień, o jakie ubiega się osoba egzaminowana spełniającego wymagania, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3.

§ 42. 1. Warunkiem przystąpienia do części teoretycznej egzaminu jest:

- 1) spełnienie wymagań, o których mowa w art. 105 ust. 2 pkt 1-4 i 6 ustawy;
- 2) posiadanie pozytywnego wyniku egzaminu w zakresie prawa jazdy kategorii:
 - a) B - jeżeli składa egzamin w zakresie prawa jazdy kategorii C, C1, D lub D1,
 - b) B, C, C1, D lub D1 - jeżeli składa egzamin odpowiednio w zakresie prawa jazdy kategorii B+E, C+E, C1+E, D+E lub D1+E.

2. Warunkiem przystąpienia do pokazu przeprowadzenia zajęć teoretycznych jest uzyskanie pozytywnego wyniku z części teoretycznej egzaminu.

3. Warunkiem przystąpienia do części praktycznej egzaminu jest uzyskanie pozytywnego wyniku z części teoretycznej i pokazu przeprowadzenia zajęć teoretycznych. Pozytywny wynik z części teoretycznej i pokazu przeprowadzenia zajęć teoretycznych jest ważny przez okres 6 miesięcy od dnia jego uzyskania.

§ 43. 1. Przed przystąpieniem do egzaminu osoba ubiegająca się o wpis do ewidencji instruktorów składa komisji egzaminacyjnej:

- 1) wniosek o wpis do ewidencji instruktorów, którego wzór określa załącznik nr 9 do rozporządzenia;
- 2) wyraźną fotografię o wymiarach 3,5 x 4,5 cm, przedstawiającą osobę bez nakrycia głowy i okularów z ciemnymi szklami w taki sposób, aby ukazywała głowę w pozycji lewego półprofilu z widocznym lewym uchem, z zachowaniem równomiernego oświetlenia twarzy; osoba nosząca nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania - fotografię przedstawiającą osobę z nakryciem głowy, pod warunkiem że fotografia taka umieszczona jest w dokumencie potwierdzającym tożsamość;
- 3) dokument potwierdzający posiadanie co najmniej średniego wykształcenia;
- 4) dokumenty, o których mowa w art. 105 ust. 2 pkt 6 ustawy;
- 5) zaświadczenie o ukończeniu kursu w zakresie:
 - a) szkolenia podstawowego,
 - b) szkolenia dodatkowego;
- 6) orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem oraz orzeczenie psychologiczne o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem;
- 7) kopię posiadanego prawa jazdy lub zaświadczenie o posiadaniu przez okres co najmniej 3 lat uprawnienia do kierowania pojazdami odpowiedniej kategorii, jeżeli prawo jazdy nie wskazuje dat uzyskania poszczególnych kategorii;
- 8) dowód uiszczenia opłaty za egzamin.

2. Instruktor skierowany na egzamin w trybie art. 108 ust. 3 ustawy, przed przystąpieniem do egzaminu składa komisji:

- 1) skierowanie wydane przez starostę;
- 2) dowód uiszczenia opłaty za egzamin.

3. Osoba ubiegająca się o wpis do ewidencji instruktorów, wobec której wydano decyzję o skreśleniu z ewidencji instruktorów z przyczyny, o której mowa w art. 107 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy, przed przystąpieniem do egzaminu składa komisji:

- 1) dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5 lit. b, pkt 6 i 8;
- 2) decyzję o skreśleniu z ewidencji instruktorów.

§ 44. 1. Przewodniczący komisji wyznacza termin i miejsce egzaminu dla osób, które złożyły dokumenty określone w § 43.

2. Jeżeli kandydat na instruktora lub instruktor uzyskał negatywny wynik z części teoretycznej lub praktycznej egzaminu albo nie zgłosił się na egzamin, przewodniczący komisji wyznacza kolejny termin egzaminu po wcześniejszym uiszczeniu przez tę osobę opłaty za egzamin.

3. Uzyskane przez osoby egzaminowane wyniki egzaminu wpisuje się do:

- 1) protokołu egzaminacyjnego;
- 2) wniosku, o którym mowa w § 43 ust. 1 pkt 1 - jeżeli osoba ubiega się o wpis do ewidencji instruktorów;
- 3) skierowania, o którym mowa w § 43 ust. 2 pkt 1 - jeżeli osoba zdaje egzamin w trybie art. 108 ust. 3 pkt 2 ustawy.

4. Komisja przesyła dokumenty, o których mowa w § 43, z wyjątkiem dowodu uiszczenia opłaty za egzamin, do starosty:

- 1) po uzyskaniu przez kandydata na instruktora lub instruktora pozytywnego wyniku egzaminu;
- 2) po uzyskaniu przez instruktora przystępującego do egzaminu na podstawie skierowania:
 - a) negatywnego wyniku egzaminu lub niezgłoszeniu się na egzamin w wyznaczonym terminie,
 - b) pozytywnego wyniku egzaminu.

§ 45. 1. Wojewoda prowadzi ewidencję osób przystępujących do egzaminu i ewidencję protokołów egzaminacyjnych oraz przechowuje i archiwizuje protokoły egzaminacyjne.

2. Osoba, w stosunku do której przeprowadzono egzamin, może zgłaszać do wojewody, za pośrednictwem przewodniczącego komisji, w formie pisemnej, skargi i zastrzeżenia co do jego przebiegu.

Rozdział 8

Kurs kwalifikacyjny dla egzaminatorów

§ 46. 1. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w celu prowadzenia szkolenia kandydatów na egzaminatorów i egzaminatorów powinien:

- 1) spełniać wymagania, o których mowa w § 3 ust. 1-3;
- 2) zatrudniać odpowiednich wykładowców.

2. Wykładowcy przedmiotów:

- 1) "Prawo o ruchu drogowym", "Zadania egzaminatora", "Praktyka egzaminatorska" - powinni posiadać doświadczenie pedagogiczne oraz uprawnienia egzaminatora w zakresie objętym nauczaniem oraz co najmniej 5-letnią praktykę zawodową w egzaminowaniu kandydatów na kierowców;
- 2) "Technika kierowania i obsługi pojazdu" - powinni posiadać doświadczenie pedagogiczne oraz uprawnienia instruktora lub egzaminatora w zakresie objętym nauczaniem, co najmniej 5 letnią praktykę zawodową w szkoleniu lub egzaminowaniu kandydatów na kierowców oraz wyższe wykształcenie.

§ 47. 1. Kandydat na egzaminatora i egzaminator podlega szkoleniu, które obejmuje:

- 1) szkolenie podstawowe - przed przystąpieniem po raz pierwszy do egzaminu, o którym mowa w art. 110 ust. 1 pkt 8 ustawy;
- 2) szkolenie dodatkowe - jeżeli rozszerza posiadany zakres uprawnień egzaminatora.

2. Szkolenie, o którym mowa w ust. 1, prowadzone jest na warunkach i w trybie określonych w programie szkolenia kandydatów na egzaminatorów stanowiącym załącznik nr 11 do rozporządzenia.

§ 48. Szkolenie dla kandydatów na egzaminatorów i egzaminatorów może rozpocząć osoba, która spełnia wymogi określone w art. 110 ust. 1 pkt 1-5 ustawy.

§ 49. 1. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, przyjmując kandydata na egzaminatora lub egzaminatora na szkolenie:

- 1) zapoznaje go ze stosowanym na kursie regulaminem wewnętrznym, przygotowanym przez jednostkę prowadzącą szkolenie;
- 2) sprawdza spełnianie przez kandydatów na egzaminatorów i egzaminatorów wymogów, o których mowa w § 48;
- 3) rejestruje go przed rozpoczęciem szkolenia teoretycznego:
 - a) w książce ewidencji osób szkolonych, stosując odpowiednio książkę, o której mowa w § 6 ust. 4 pkt 2,
 - b) w dzienniku lekcyjnym kursu, wpisując:

- dane osobowe kandydata na egzaminatora lub egzaminatora wraz z kategoriami, w zakresie których jest szkolony, i datę urodzenia lub nr PESEL - jeżeli kandydat na egzaminatora lub egzaminator go posiada,
 - rodzaj szkolenia (podstawowe, dodatkowe),
 - wykaz zajęć teoretycznych,
 - wykaz osób prowadzących zajęcia teoretyczne;
- 4) przed rozpoczęciem zajęć praktycznych wydaje mu kartę przeprowadzonych zajęć, której wzór określa załącznik nr 12 do rozporządzenia.
2. Na zakończenie szkolenia wykładowcy wpisują dla poszczególnych przedmiotów końcowy wynik nauczania (pozytywny "P" lub negatywny "N"):
- 1) w dzienniku lekcyjnym - jeżeli są to zajęcia teoretyczne;
 - 2) na karcie przeprowadzonych zajęć - jeżeli są to zajęcia praktyczne.
3. W przypadku przerwania lub zakończenia szkolenia karta przeprowadzonych zajęć podlega zwrotowi do Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego, który ją wydał.

§ 50. 1. Zaświadczenie o ukończeniu kursu kwalifikacyjnego dla kandydatów na egzaminatorów wydaje dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego kandydatowi na egzaminatora lub egzaminatorowi, który:

- 1) odbył wymagane programem szkolenie;
 - 2) uzyskał pozytywny końcowy wynik nauczania w zakresie wszystkich przedmiotów objętych planem nauczania;
 - 3) posiada wiedzę i umiejętności określone w charakterystyce absolwenta kursu;
 - 4) uzyskał pozytywny wynik egzaminu końcowego.
2. Wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik nr 13 do rozporządzenia.

§ 51. 1. Egzamin końcowy:

- 1) obejmuje sprawdzenie znajomości wybranych zagadnień z "Psychologii", "Dydaktyki", "Przepisów ruchu drogowego", "Techniki kierowania pojazdem", "Czynności kontrolno-obsługowych" oraz prezentację przeprowadzenia egzaminu teoretycznego i egzaminu praktycznego dla kandydatów na kierowców;
- 2) przeprowadza, działająca na podstawie wewnętrznego regulaminu, komisja złożona z wykładowców przedmiotów "Psychologia", "Dydaktyka", "Prawo o ruchu drogowym", "Technika kierowania pojazdem" i "Zadania egzaminatora", po spełnieniu przez kandydata na egzaminatora wymagań określonych w § 50 ust. 1 pkt 1-3.

2. Przewodniczącym komisji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, jest wykładowca przedmiotu "Zadania egzaminatora".

3. Wyniki egzaminu odnotowuje się w dzienniku lekcyjnym, oddzielnie dla każdej osoby i kategorii prawa jazdy, przez umieszczenie litery:

- 1) "P" - jeżeli wynik jest pozytywny;
- 2) "N" - jeżeli wynik jest negatywny;
- 3) "X" - jeżeli osoba nie przystąpiła do egzaminu.

§ 52. 1. Książki ewidencji osób szkolonych, dzienniki lekcyjne, karty oraz przebieg procesu nauczania podlegają kontroli osób sprawujących w imieniu właściwego organu prowadzącego nadzór, nadzór nad jednostką prowadzącą szkolenie kandydatów na egzaminatorów.

2. Wyniki przeprowadzonej kontroli odnotowuje się w książce ewidencji osób szkolonych.

§ 53. 1. Książka ewidencji osób szkolonych powinna być przechowywana przez jednostkę prowadzącą szkolenie przez okres 10 lat od daty dokonania w niej ostatniego wpisu, a w przypadku rezygnacji z prowadzenia szkolenia - przekazana właściwemu organowi prowadzącemu nadzór w celu archiwizacji.

2. W razie utraty książki, o której mowa w ust. 1, lub zniszczeniu w stopniu powodującym jej nieczytelność, podlega ona każdorazowo odtworzeniu w zakresie posiadanych przez ośrodek szkolenia egzaminatorów kart przeprowadzonych zajęć.

3. Dzienniki lekcyjne i karty przechowuje się przez okres 10 lat.

Rozdział 9

Egzaminowanie egzaminatorów

§ 54. 1. Egzamin, o którym mowa w art. 110 ust. 1 pkt 8 ustawy, przeprowadza odpowiednio powołana przez ministra właściwego do spraw transportu lub starostę, komisja weryfikacyjna, w której skład wchodzi:

- 1) przewodniczący komisji;
 - 2) co najmniej 4 członków komisji;
 - 3) sekretarz komisji.
2. Przewodniczącym komisji weryfikacyjnej jest przedstawiciel organu powołującego komisję.
3. Członkowie komisji weryfikacyjnej powinni posiadać uprawnienia egzaminatora w zakresie:
- 1) prawa jazdy kategorii A, B, C i D - jeżeli są członkami komisji, o której mowa w art. 110 ust. 1 pkt 8 lit. a ustawy;
 - 2) prawa jazdy kategorii T lub pozwolenia - jeżeli są członkami komisji, o której mowa w art. 110 ust. 1 pkt 8 lit. b ustawy.

4. Komisja weryfikacyjna przeprowadza egzamin w sposób określony w wewnętrznym regulaminie zatwierdzonym przez organ powołujący komisję, dla grup nie mniejszych niż 20 i nie większych niż 40 osób.

5. Warunkiem przystąpienia do egzaminu kwalifikacyjnego jest:

- 1) spełnienie wymagań, o których mowa w art. 110 ust. 1 pkt 1-7 ustawy;
 - 2) posiadanie uprawnień egzaminatora w zakresie prawa jazdy kategorii B - jeżeli egzamin będzie przeprowadzany w zakresie prawa jazdy kategorii C lub D.
- akty wykonawcze z dzienników resortowych

§ 55. 1. Egzamin weryfikacyjny składa się z części:

- 1) teoretycznej obejmującej sprawdzenie znajomości wybranych zagadnień z przepisów ruchu drogowego, techniki kierowania i obsługi pojazdu, warunków przeprowadzania egzaminów teoretycznych i praktycznych dla kandydatów na kierowców - przeprowadzanej w formie testu;
- 2) praktycznej - obejmującej sprawdzenie umiejętności wykonywania i oceny wykonania zadań egzaminacyjnych - realizowanej na placu manewrowym i w ruchu drogowym.

2. Warunkiem przeprowadzenia części praktycznej egzaminu jest uzyskanie pozytywnego wyniku z części teoretycznej. Pozytywny wynik części teoretycznej egzaminu jest ważny przez 1 rok od dnia jego uzyskania.

3. Egzamin przeprowadza się w zakresie prawa jazdy kategorii A, B, C lub D dla każdej kategorii oddzielnie, z tym że możliwe jest przeprowadzenie go w jednym terminie dla następującej konfiguracji kategorii:

- 1) A i B;
- 2) C i D;
- 3) A i D;
- 4) A i C;
- 5) A, C i D.

§ 56. 1. Przed przystąpieniem do egzaminu osoba ubiegająca się o wpis do ewidencji egzaminatorów składa do organu ewidencyjnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania, następujące dokumenty:

- 1) wniosek o wpis do ewidencji egzaminatorów, którego wzór określa załącznik nr 14 do rozporządzenia;
- 2) wyraźną fotografię o wymiarach 3,5 x 4,5 cm, przedstawiającą osobę bez nakrycia głowy i okularów z ciemnymi szklami w taki sposób, aby ukazywała głowę w pozycji lewego półprofilu z widocznym lewym uchem, z zachowaniem równomiernego oświetlenia twarzy; osoba nosząca nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania - fotografię przedstawiającą osobę z nakryciem głowy, pod warunkiem że fotografia taka umieszczona jest w dokumencie potwierdzającym tożsamość;
- 3) dokument potwierdzający posiadanie wyższego wykształcenia;
- 4) dokumenty poświadczające niekaralność, o której mowa w art. 110 ust. 1 pkt 5 ustawy;

- 5) zaświadczenie o ukończeniu kursu w zakresie:
 - a) szkolenia podstawowego,
 - b) szkolenia dodatkowego - jeżeli rozszerza posiadany zakres uprawnień egzaminatora;
- 6) orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem oraz orzeczenie psychologiczne o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem;
- 7) kopię posiadanego prawa jazdy lub zaświadczenie o posiadaniu przez okres co najmniej 6 lat prawa jazdy kategorii B oraz uprawnienia do kierowania pojazdami rodzaju objętego egzaminowaniem przez okres co najmniej 1 roku, jeżeli prawo jazdy nie wskazuje dat uzyskania poszczególnych kategorii prawa jazdy;
- 8) zaświadczenie wydane przez dyrektora Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego o spełnieniu wymogu, o którym mowa w art. 110 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- 9) zaświadczenie o posiadaniu uprawnienia egzaminatora prawa jazdy kategorii B w przypadku osób przystępujących do egzaminu w zakresie prawa jazdy kategorii C lub D;
- 10) dowód uiszczenia opłaty za egzamin.
 2. Wymagania, o których mowa w ust. 1 w:
 - 1) pkt 3, 5 lit. a, pkt 6 i 8 - nie dotyczą osób rozszerzających posiadany zakres uprawnień egzaminatora;
 - 2) pkt 3, 5 i 8 - nie dotyczą osób ubiegających się o uprawnienia do egzaminowania w zakresie prawa jazdy kategorii T lub pozwolenia.
 3. Egzaminator skierowany na egzamin w trybie art. 112 ust. 2 pkt 4 ustawy przed przystąpieniem do egzaminu składa do właściwego organu ewidencyjnego:
 - 1) skierowanie wydane przez właściwy organ prowadzący nadzór;
 - 2) dowód uiszczenia opłaty za egzamin.
 4. Osoba ubiegająca się o wpis do ewidencji egzaminatorów, wobec której wydano decyzję o skreśleniu z ewidencji egzaminatorów z przyczyn określonych w art. 113 ust. 1 pkt 4 lub 5 ustawy, przed przystąpieniem do egzaminu, składa do właściwego organu ewidencyjnego:
 - 1) dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 4-9;
 - 2) kopię decyzji o skreśleniu z ewidencji egzaminatorów.

§ 57. Właściwy organ ewidencyjny przesyła do odpowiedniej komisji weryfikacyjnej listę osób, które zostały zakwalifikowane na egzamin i złożyły dokumenty, o których mowa w § 56.

§ 58. Przewodniczący komisji weryfikacyjnej wyznacza termin i miejsce egzaminu weryfikacyjnego dla osób umieszczonych na liście, o której mowa w § 57.

§ 59. 1. Egzamin teoretyczny przeprowadzany jest w formie testu:

- 1) komputerowego - za pomocą urządzenia egzaminacyjnego - polegającego na wskazaniu wszystkich prawidłowych odpowiedzi w wyświetlanych systemem losowym pytaniach egzaminacyjnych ujętych w banku pytań zapisanych w formie elektronicznej i zatwierdzonych przez przewodniczącego komisji weryfikacyjnej i ministra właściwego do spraw transportu;
 - 2) pisemnego - polegającego na wybraniu wszystkich prawidłowych odpowiedzi i wpisaniu ich oznaczeń literowych do odpowiednich rubryk imiennego arkusza egzaminacyjnego.
2. Test pisemny przygotowany jest z pytań umieszczonych w banku pytań stosowanych w przypadku testu komputerowego.

§ 60. 1. Egzamin teoretyczny obejmuje:

- 1) 20 pytań - w zakresie prawa jazdy kategorii B;
 - 2) 14 pytań - w zakresie prawa jazdy kategorii A, C lub D.
2. Każde pytanie egzaminacyjne posiada jedną, dwie lub trzy odpowiedzi prawidłowe.
3. Osoba egzaminowana za wybranie wszystkich prawidłowych odpowiedzi na pytanie egzaminacyjne, w zależności od stopnia trudności tego pytania, może uzyskać maksymalnie trzy punkty. Osoba egzaminowana nie uzyskuje punktów, gdy na pytanie egzaminacyjne:
- 1) nie udzieliła odpowiedzi;
 - 2) udzielona odpowiedź jest nieprawidłowa lub niepełna.
4. Czas trwania egzaminu teoretycznego ustala się na:
- 1) 30 minut - dla prawa jazdy kategorii B;

2) 20 minut - dla prawa jazdy kategorii A, C lub D.

5. Wynik egzaminu uznaje się za pozytywny, jeżeli osoba egzaminowana uzyskała co najmniej:

- 1) 34 z 40 pkt - w zakresie prawa jazdy kategorii B;
- 2) 23 z 28 pkt - w zakresie prawa jazdy kategorii A, C lub D.

6. Część praktyczna egzaminu odbywa się przy użyciu pojazdu odpowiedniego do rodzaju uprawnień o jakie ubiega się osoba egzaminowana i spełniającego wymagania, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4.

§ 61. 1. Egzamin praktyczny polega na:

- 1) wykonaniu na placu manewrowym i w ruchu drogowym dla poszczególnych kategorii prawa jazdy zadań określonych w tabeli 1 w załączniku nr 17 do rozporządzenia;
- 2) dokonaniu przez kandydata na egzaminatora oceny prawidłowości wykonanych zadań egzaminacyjnych na placu manewrowym i w ruchu drogowym, przy zastosowaniu kryteriów określonych w tabeli 2 w załączniku nr 17 do rozporządzenia;

2. Egzamin praktyczny przeprowadzany jest jednocześnie dla dwóch osób egzaminowanych, z tym że jedna z osób egzaminowanych wykonuje zadania egzaminacyjne siedząc za kierownicą pojazdu egzaminacyjnego, a druga osoba ocenia ich wykonanie. Osoba egzaminowana w trakcie egzaminu wykonuje zadania za kierownicą pojazdu, a następnie ocenia ich wykonanie przez inną osobę egzaminowaną. Ocenie podlega umiejętność wykonania zadań egzaminacyjnych w ruchu drogowym oraz umiejętność oceny ich wykonania.

§ 62. 1. Osoba egzaminowana uzyskuje negatywny wynik egzaminu praktycznego w zakresie określonego rodzaju uprawnienia i egzamin ten ulega przerwaniu, jeżeli:

- 1) dwukrotnie nieprawidłowo wykona to samo zadanie egzaminacyjne;
- 2) nieprawidłowo ustali ocenę z egzaminu;
- 3) w czasie wykonywania zadań egzaminacyjnych dojdzie do zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, spowodowanego przez osobę egzaminowaną.

2. Osoba egzaminowana uzyskuje pozytywny wynik egzaminu praktycznego w zakresie określonego rodzaju uprawnienia, jeżeli nie zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 1.

§ 63. 1. Po zakończeniu egzaminu przewodniczący komisji wydaje, za pośrednictwem właściwego organu ewidencyjnego, zaświadczenie według wzoru określonego w załączniku nr 18 do rozporządzenia, jeżeli osoba, o której mowa w:

- 1) § 56 ust. 1, 3 i 4 - uzyskała pozytywny wynik egzaminu;
- 2) § 56 ust. 3 - uzyskała negatywny wynik egzaminu lub nie zgłosiła się na egzamin w wyznaczonym terminie.

2. Jeżeli osoba egzaminowana uzyskała negatywny wynik z części teoretycznej lub praktycznej egzaminu albo nie zgłosiła się na egzamin, przewodniczący komisji wyznacza kolejny termin egzaminu, po wcześniejszym zgłoszeniu jej przez właściwy organ ewidencyjny i uiszczeniu przez nią opłaty za egzamin.

3. Komisja prowadzi ewidencję osób przystępujących do egzaminu.

§ 64. Osoba egzaminowana może zgłaszać odpowiednio do ministra właściwego do spraw transportu lub starosty, za pośrednictwem przewodniczącego komisji, w formie pisemnej, skargi i zastrzeżenia co do jego przebiegu i oceny.

Rozdział 10

Dokumenty stwierdzające posiadanie uprawnień przez instruktorów i egzaminatorów

§ 65. 1. Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o uprawnienie do szkolenia kandydatów na kierowców lub kandydatów na motorniczych i motorniczych wpisuje ją do ewidencji instruktorów i wydaje legitymację instruktora, której wzór określa załącznik nr 10 do rozporządzenia, jeżeli osoba ta:

- 1) spełnia wymogi, o których mowa w art. 105 ust. 2 pkt 1-6 ustawy;
- 2) uiszczyła opłatę za wydanie legitymacji instruktora.

2. Starosta wpisując osobę do ewidencji instruktorów:
 - 1) nadaje jej numer uprawnień, składający się z sześciu lub siedmiu znaków, z tym że:
 - a) pierwsze dwa lub trzy znaki są wyróżnikiem województwa i powiatu ustalonym w przepisach w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów,
 - b) pozostałe cztery znaki są numerem porządkowym w ewidencji;
 - 2) zawiadamia o tym fakcie jednostkę wskazaną przez ministra właściwego do spraw transportu;
 - 3) w zakresie prawa jazdy kategorii:
 - a) A, B, C lub D - wpisuje z urzędu uprawnienia do szkolenia odpowiednio w zakresie prawa jazdy A1, B1, C1 lub D1,
 - b) C+E lub D+E - wpisuje z urzędu także uprawnienia do szkolenia odpowiednio w zakresie prawa jazdy B+E, C1+E lub D1+E,
 - c) B+E lub C+E lub D+E - wpisuje z urzędu także uprawnienia do szkolenia w zakresie prawa jazdy kategorii T.
3. Wpisując do legitymacji instruktora nauki jazdy zakres posiadanych kategorii w przypadku posiadania kategorii A, B, C, D, B+E, C+E i D+E nie uwzględnia się odpowiednio kategorii A1, B1, C1, D1, D1+E i C1+E.

§ 66. 1. Legitymację instruktora wydaje się na okres wynikający z terminów badań, o których mowa w art. 122 ust. 2 ustawy, określając w niej datę ważności.

2. Datą ważności legitymacji jest data:

- 1) ustalona przez starostę stosownie do terminów badań, o których mowa w art. 122 ust. 2 ustawy;
- 2) ukończenia przez osobę 57 roku życia - jeżeli data okresu 5-letniego ustalona zgodnie z pkt 1 jest późniejsza od tej daty;
- 3) ukończenia przez osobę 66 roku życia - jeżeli data okresu 2-letniego ustalona zgodnie z pkt 1 jest późniejsza od tej daty.

§ 67. Przy przedłużaniu ważności legitymacji instruktora nauki jazdy starosta sprawdza czy instruktor poddał się badaniu psychologicznemu określone w art. 124 ust. 2 ustawy.

§ 68. 1. Organ ewidencyjny właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o uprawnienie do egzaminowania kandydatów na kierowców i kierowców lub kandydatów na motorniczych i motorniczych wpisuje ją do ewidencji, jeżeli spełnia wymagania, o których mowa w art. 110:

- 1) pkt 2-9 ustawy - jeżeli ubiega się o uprawnienie do egzaminowania w zakresie prawa jazdy kategorii A, B, C lub D;
- 2) pkt 3-5, 8 i 9 ustawy - jeżeli ubiega się o uprawnienie do egzaminowania w zakresie prawa jazdy kategorii T lub pozwolenia.

2. Właściwy organ ewidencyjny wpisując osobę do ewidencji egzaminatorów:

- 1) nadaje jej numer uprawnień, składający się z 4 znaków, z tym że:
 - a) pierwszy znak od lewej jest wyróżnikiem województwa ustalonym w przepisach w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów,
 - b) pozostałe trzy znaki są numerem porządkowym w ewidencji egzaminatorów;
- 2) w zakresie prawa jazdy kategorii:
 - a) B, C lub D posiadającą dodatkowo uprawnienia do kierowania pojazdami odpowiednio w zakresie prawa jazdy kategorii B+E, C+E, D+E - wpisuje jej z urzędu uprawnienia do egzaminowania odpowiednio w zakresie prawa jazdy kategorii B+E, C+E, D+E oraz kategorii T,
 - b) C lub D posiadającą dodatkowo uprawnienia do kierowania w zakresie prawa jazdy C1+E lub D1+E - wpisuje jej z urzędu uprawnienia do egzaminowania odpowiednio w zakresie prawa jazdy kategorii C1+E lub D1+E,
 - c) A, B, C lub D wpisuje jej z urzędu uprawnienia do egzaminowania odpowiednio w zakresie prawa jazdy kategorii A1, B1, C1 lub D1.

§ 69. 1. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego zatrudniając egzaminatora wydaje mu pieczętkę i legitymację na druku, których wzory określają odpowiednio załączniki nr 15 i 16 do rozporządzenia, po otrzymaniu:

- 1) zaświadczenia wydanego przez właściwy organ ewidencyjny o dokonaniu wpisu do ewidencji egzaminatorów, określającego zakres uprawnień do egzaminowania;
 - 2) kserokopii orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem;
 - 3) orzeczenia psychologicznego o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem.
2. Legitymację egzaminatora wydaje się na okres wynikający z terminów badań, o których mowa w art. 122 ust. 2 oraz art. 124 ust. 2 ustawy, określając w niej datę ważności.
3. Datą ważności jest data:
- 1) ustalona przez dyrektora ośrodka egzaminowania zgodnie z terminami badań, o których mowa w art. 122 ust. 2 i art. 124 ust. 2 ustawy;
 - 2) ukończenia przez osobę 57 roku życia - jeżeli data okresu 5-letniego ustalona zgodnie z pkt 1 a jest późniejsza od tej daty;
 - 3) ukończenia przez osobę 66 roku życia - jeżeli data okresu 2-letniego ustalona zgodnie z pkt 1 a jest późniejsza od tej daty.
4. Jeżeli terminy następnych badań lekarskich i psychologicznych są różne, legitymację wydaje się z terminem ważności wynikającym z badania wcześniejszego.
5. Legitymacja i pieczęć podlegają zwrotowi w przypadku rozwiązania z egzaminatorem umowy, o której mowa w art. 109 ust. 1 ustawy.

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 70. Do dnia 30 czerwca 2010 r. szkolenie i egzaminowanie kandydatów na kierowców, instruktorów i egzaminatorów może być prowadzone pojazdami wymienionymi w tabeli, z tym że pojazdy, o których mowa w poz. 1, 2, 6 i 7, powinny być obciążone co najmniej do połowy swojej dopuszczalnej ładowności.

tabela

Poz.	Rodzaj uprawnień	Rodzaj pojazdu	
1	2	3	
1	KATEGORIA	C	samochód ciężarowy o dopuszczalnej masie całkowitej co najmniej 10 t i długości co najmniej 7 m
2		C1	samochód ciężarowy o dopuszczalnej masie całkowitej co najmniej 4 t i nieprzekraczającej 7,5 t
3		D	autobus przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu więcej niż 17 osób łącznie z kierowcą, o długości nie mniejszej niż 9 m
4		D1	autobus przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu nie więcej niż 17 osób łącznie z kierowcą, o długości nie mniejszej niż 5 m
5		B+E	pojazd, o którym mowa w art. 88 ust. 2 pkt 3 lit. a ustawy, z przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej co najmniej 1 t, o ile łączna dopuszczalna masa całkowita zespołu tych pojazdów przekracza 3,5 t
6		C+E	zespół pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej co najmniej 18 t i długości co najmniej 12 m złożony z samochodu ciężarowego określonego w poz. 5 i przyczepy lub ciągnika siodłowego i naczepy
7		C1+E	zespół pojazdów o długości co najmniej 8 m, złożony z samochodu ciężarowego określonego w poz. 6 i przyczepy o dopuszczalnej masie całkowitej co najmniej 2 t
8		D+E	autobus określony w poz. 7 z przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej co najmniej 1,25 t
9		D1+E	autobus określony w poz. 8 z przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej co najmniej 1,25 t

§ 70a. ⁽¹⁾ Do dnia 9 kwietnia 2006 r. zadania egzaminacyjne dla kategorii C, C1, D, D1, C+E, C1+E, D+E, D1+E, B+E i T określone w tabeli 9 i 10 załącznika nr 5 do niniejszego rozporządzenia mogą być wykonywane na stanowiskach o wymiarach określonych w tabeli 1 załącznika nr 5 do załącznika nr 8 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 grudnia 2001 r. w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów (Dz. U. Nr 150, poz. 1681, z 2003 r. Nr 110, poz. 1048 i Nr 232, poz. 2334 oraz z 2005 r. Nr 42, poz. 406).

§ 71. 1. Osoby ubiegające się o prawo jazdy lub pozwolenie oraz osoby ubiegające się o uprawnienia do egzaminowania kandydatów na kierowców i kierowców lub kandydatów na motorniczych i motorniczych, które ukończyły odpowiednie szkolenie w okresie od dnia 1 lipca 1998 r. do dnia wejścia w życie rozporządzenia, uznaje się za spełniające wymagania określone w:

- 1) § 5 ust. 1 pkt 1 lub 2 w stosunku do odpowiedniego rodzaju uprawnień - w przypadku osób ubiegających się o prawo jazdy lub pozwolenie;
- 2) § 47 ust. 1 pkt 1 lub 2 w stosunku do odpowiedniego rodzaju uprawnień - w przypadku osób ubiegających się o uprawnienia do egzaminowania.

2. Osoby ubiegające się o uprawnienia instruktora nauki jazdy, które ukończyły odpowiednie szkolenie w okresie od dnia 1 lipca 1999 r. do dnia wejścia w życie rozporządzenia, uznaje się za spełniające wymagania określone w § 35 ust. 1 pkt 1 lub 2 w stosunku do odpowiedniego rodzaju uprawnień.

3. Osoby ubiegające się o prawo jazdy lub pozwolenie, uprawnienia instruktora nauki jazdy albo uprawnienia do egzaminowania kandydatów na kierowców i kierowców lub kandydatów na motorniczych i motorniczych, które w dniu wejścia w życie rozporządzenia były uczestnikami odpowiedniego szkolenia, z chwilą jego ukończenia uważa się za spełniające wymagania określone w:

- 1) § 5 ust. 1 pkt 1 lub 2 w stosunku do odpowiedniego rodzaju uprawnień - w przypadku osób ubiegających się o prawo jazdy lub pozwolenie;
- 2) § 35 ust. 1 pkt 1 lub 2 w stosunku do odpowiedniego rodzaju uprawnień - w przypadku osób ubiegających się o uprawnienia instruktora nauki jazdy;
- 3) § 47 ust. 1 pkt 1 lub 2 w stosunku do odpowiedniego rodzaju uprawnień - w przypadku osób ubiegających się o uprawnienia do egzaminowania.

§ 72. 1. Za Instruktora prowadzącego, w rozumieniu § 15 niniejszego rozporządzenia, uznaje się:

- 1) instruktora, którego numer został wpisany na zaświadczeniu o ukończeniu kursu, o którym mowa w załączniku nr 3 do załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 grudnia 2001 r. w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów (Dz. U. Nr 150, poz. 1681, z 2003 r. Nr 110, poz. 1048 i Nr 232, poz. 2334 oraz z 2005 r. Nr 42, poz. 406) - dla osób które ukończyły szkolenie podstawowe lub uzupełniające dla kandydatów na kierowców, przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia;
- 2) instruktora wyznaczonego przez kierownika ośrodka szkolenia kierowców - dla osób, które w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia odbywają szkolenie podstawowe lub dodatkowe.

2. Do instruktorów, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu § 15 ust. 2 pkt 1.

§ 73. Traci moc rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 14 grudnia 2001 r. w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów (Dz. U. Nr 150, poz. 1681, z 2003 r. Nr 110, poz. 1048 i Nr 232, poz. 2334 oraz z 2005 r. Nr 42, poz. 406).

§ 74. ⁽²⁾ Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 10 stycznia 2006 r., z wyjątkiem § 19 pkt 4, § 21 oraz § 30 ust. 3 pkt 7 i ust. 4 pkt 7, które wchodzi w życie z dniem 10 kwietnia 2006 r.

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działem administracji rządowej - transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. Nr 134, poz. 1429).

- 2) Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża postanowienia załącznika nr 2 dyrektywy Rady nr 91/439/EWG z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie praw jazdy (Dz. Urz. WE L 237 z 24. 08.1991, str. 1, z późn. zm.).
Dane dotyczące ogłoszenia powyższego aktu dotyczą jego ogłoszenia w Polskim wydaniu specjalnym Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej.
- 3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497.

ZAŁĄCZNIKI
ZAŁĄCZNIK Nr 1⁽³⁾

WZÓR
KSIĄŻKA EWIDENCJI OSÓB SZKOLONYCH

KSIĄŻKA EWIDENCJI OSÓB SZKOLONYCH

format A4, układ pionowy

strona 1

Data założenia

(pieczęć ośrodka szkolenia)

Książka ewidencji osób szkolonych nr*)

Poz	Data rozpoczęcia szkolenia	Nazwisko i imię	Nr PESEL / data urodzenia	Kategorie	Nr instruktora prowadzącego	Data zakończenia szkolenia	Liczba godz. zajęć		Nr zaświadczenia	P/D/U
							teoret.	prak.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										
21										
22										
23										
24										
25										

.....
 (podpis i pieczęć kierownika ośrodka szkolenia)

Objaśnienia

*) 1) wpisać kolejny numer zakładanej książki lamany przez rok jej założenia,
 2) rubryki 2 - 6 i 11 wypełnia się w dniu rozpoczęcia przez osobę szkolenia, a 7 - 10 po wydaniu jej zaświadczenia o ukończeniu kursu lub zakończeniu szkolenia,
 3) w rubryce 4 datę urodzenia można wpisać tylko osobom, które nie mają nadanego numeru PESEL,
 4) w rubryce 11 wpisać litera "P" - szkolenie podstawowe, literę "D" - szkolenie dodatkowe, literę "U" - szkolenie uzupełniające

ZALĄCZNIK Nr 3

PROGRAM SZKOLENIA KANDYDATÓW NA KIEROWCÓW LUB MOTORNICZYCH

Postanowienia wstępne

§ 1. 1. Program szkolenia kandydatów na kierowców lub motorniczych, zwany dalej "programem", określa:

- 1) charakterystykę absolwenta kursu;
- 2) plan nauczania;
- 3) zasady przeprowadzania egzaminu wewnętrznego na kursie dla kandydatów na kierowców.

2. Celem szkolenia jest przygotowanie osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub tramwajami, zwanych dalej "osobami", do kierowania odpowiednimi rodzajami pojazdów lub zespołami pojazdów, w sposób niezagrażający bezpieczeństwu i porządkowi ruchu drogowego. Szkolenie obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne.

Charakterystyka absolwenta kursu

§ 2. 1. Absolwent kursu powinien posiadać wiadomości, umiejętności i zachowania umożliwiające bezpieczne kierowanie pojazdem, w tym co najmniej:

- 1) dawać dowód znajomości i dobrego zrozumienia:
 - a) zachowania ostrożności i właściwej postawy w stosunku do innych uczestników ruchu drogowego;
 - b) zasad zachowania bezpiecznych odległości pomiędzy pojazdami, przy uwzględnieniu jazdy w różnych warunkach atmosferycznych, porach dnia i nocy i po różnych nawierzchniach jezdni;
 - c) wpływu na funkcje percepcyjne, podejmowane decyzje, czas reakcji lub zmianę zachowania kierującego pojazdem m.in.:
 - alkoholu lub innego podobnie działającego środka,
 - wahań stanu emocjonalnego,
 - zmęczenia;
 - d) zagrożeń związanych z niedoświadczeniem innych uczestników ruchu drogowego, najbardziej podatnych na ryzyko, takich osób jak: dzieci, piesi, rowerzyści lub osoby o ograniczonej swobodzie ruchu;
 - e) zagrożeń związanych z ruchem drogowym i prowadzeniem różnego rodzaju pojazdów w różnorodnych warunkach widoczności;
 - f) zasad korzystania z wyposażenia pojazdu związanego z zapewnieniem bezpieczeństwa jazdy;
 - g) zasad użytkowania pojazdu, przewozu osób i ładunków, z uwzględnieniem ochrony środowiska;
 - h) zasad ruchu drogowego, w szczególności odnoszących się do ograniczeń prędkości, pierwszeństwa przejazdu, znaków i sygnałów oraz dokumentów uprawniających do kierowania i używania pojazdu;
 - i) zasad postępowania w razie uczestnictwa w wypadku drogowym oraz zasad udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadku;
 - j) rodzajów dróg i zagrożeń związanych ze stanem ich nawierzchni;
 - k) zadań i kryteriów oceny obowiązujących na egzaminie państwowym;
- 2) posiadać umiejętności i zachowania w zakresie:
 - a) przygotowania się do jazdy i sprawdzenia stanu technicznego podstawowych elementów pojazdu odpowiedzialnych bezpośrednio za bezpieczeństwo jazdy;
 - b) sprzęgania i rozsprzęgania pojazdu z przyczepą lub naczepą w zakresie - kat. B+E, C+E, C1+E, D+E, D1+E, T prawa jazdy;
 - c) posługiwania się urządzeniami sterowania pojazdem podczas jazdy i parkowania;
 - d) włączania się do ruchu, zajmowania właściwej pozycji na drodze, respektowania praw innych uczestników ruchu oraz porozumiewania się z nimi przy użyciu dopuszczalnych środków;

- e) bezpiecznego wykonywania wszelkich manewrów występujących w różnych sytuacjach drogowych;
 - f) obserwowania drogi i przewidywania rzeczywistych lub potencjalnych zagrożeń;
 - g) skutecznego reagowania w przypadku powstania rzeczywistego zagrożenia, w tym hamowania awaryjnego;
 - h) jazdy z prędkością nieutrudniającą ruchu i dostosowaną do warunków ruchu;
 - i) jazdy z zachowaniem obowiązujących przepisów ruchu drogowego;
 - j) zachowania środków ostrożności przy wysiadaniu z pojazdu;
 - k) wykonywania podstawowych czynności kontrolno-obsługowych tych mechanizmów i urządzeń pojazdu, które mają bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo jazdy;
 - l) podejmowania działań w zakresie udzielenia przedlekarskiej pomocy ofiarom wypadków drogowych.
2. Absolwent kursu powinien ponadto posiadać wiedzę na temat:
- 1) w zakresie kategorii A i A1 prawa jazdy:
 - a) wykorzystywania środków ochronnych (kask, rękawice, ubranie);
 - b) widoczności kierujących motocyklami przez innych użytkowników dróg;
 - c) czynników ryzyka związanych ze śliskimi elementami dróg (studzienki, szyny tramwajowe);
 - 2) w zakresie kategorii C, C+E, C1, C1+E, D, D+E, D1, D1+E prawa jazdy:
 - a) przepisów regulujących czas pracy i odpoczynku kierowców (umiejętność korzystania z tachografu);
 - b) zasad odnoszących się do rodzaju wykonywanego transportu: osób lub towarów oraz dokumentów wymaganych w krajowym i międzynarodowym przewozie osób i towarów;
 - c) środków ostrożności podejmowanych w przypadku awarii pojazdu;
 - d) planowania tras przejazdu, czytania map drogowych;
 - e) warunków bezpieczeństwa związanych z załadunkiem, rozmieszczeniem i zamocowaniem ładunku: dotyczy kategorii C, C+E, C1, C1+E prawa jazdy;
 - f) odpowiedzialności i obowiązków kierowcy wobec przewożonych osób: dotyczy kategorii D, D+E, D1, D1+E prawa jazdy;
 - g) ogólnych zasad budowy, eksploatacji i utrzymania podstawowych układów jezdnych pojazdu.

Plan nauczania

§ 3. 1. Liczbę godzin zajęć teoretycznych i praktycznych dla każdej osoby podlegającej szkoleniu podstawowemu ustala indywidualnie instruktor, przy czym:

- 1) liczba godzin dla zajęć teoretycznych nie może być mniejsza niż:
 - a) 30 godzin w zakresie kategorii A, A1, B, B1, T prawa jazdy lub pozwolenia - w tym co najmniej 4 godziny szkolenia teoretycznego i ćwiczeń w zakresie udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych,
 - b) 20 godzin w zakresie kategorii C, C+E, D, D+E, C1, C1+E, D1, D1+E, B+E;
- 2) liczba godzin dla zajęć praktycznych nie może być mniejsza niż:
 - a) 15 - przy kategorii B+E,
 - b) 20 - przy kategorii A, A1, C1, C1+E, D1+E, T,
 - c) 25 - przy kategorii C+E lub D+E,
 - d) 30 - przy kategorii B, B1, C, D1 lub pozwoleniu z zastrzeżeniem pkt 4,
 - e) 60 - przy kategorii D;
- 3) wymogi, o których mowa w pkt 1, nie dotyczą osób ubiegających się o prawo jazdy kategorii A, B, C lub D, jeżeli posiadają prawo jazdy odpowiednio kategorii A1, B1, C1 lub D1 albo zaświadczenie o uzyskaniu pozytywnego wyniku egzaminu państwowego w zakresie prawa jazdy odpowiednio kategorii A1, B1, C1 lub D1.
- 4) dla szkolenia w zakresie kategorii C prawa jazdy prowadzonego przez jednostki wojskowe dla żołnierzy służby zasadniczej liczba godzin zajęć praktycznych wynosi 20 godzin.
 2. W przypadku gdy osoba rozpoczyna szkolenie:
 - 1) jednocześnie w zakresie więcej niż jednej kategorii prawa jazdy, to:

- a) określona w ust. 1 pkt 1 lit. a liczba godzin zajęć teoretycznych ulega zmniejszeniu o 10 dla każdej określonej w tym punkcie kategorii,
- b) określona w ust. 1 pkt 1 lit. b liczba godzin zajęć teoretycznych ulega zmniejszeniu o 5 dla każdej określonej w tym punkcie kategorii;
- 2) w zakresie kategorii C, C1, D lub D1 prawa jazdy, to określona w ust. 1 pkt 2 liczba godzin zajęć praktycznych ulega:
 - a) zmniejszeniu o 10 - przy kategorii C1 lub C, jeżeli posiada odpowiednio prawo jazdy kategorii D1 lub D,
 - b) zmniejszeniu o 20 - przy kategorii D, jeżeli posiada prawo jazdy odpowiednio kategorii C1 lub C;
- 3) w zakresie kategorii A lub B prawa jazdy, to określona w ust. 1 pkt 2 liczba godzin zajęć praktycznych ulega zmniejszeniu o 10, jeżeli osoba posiada prawo jazdy odpowiednio kategorii A1 lub B1.

3. Instruktor dokonuje podziału godzin zajęć oraz ustala ich zakres tematyczny odpowiednio do stwierdzonego u osoby poziomu wiedzy i umiejętności, jej predyspozycji, łatwości przyswajania poszczególnych zagadnień itp.

4. Zajęcia praktyczne obejmują zajęcia prowadzone na placu manewrowym i w ruchu drogowym, przy czym:

- 1) mogą być rozpoczęte po przeprowadzeniu zajęć teoretycznych;
- 2) muszą uwzględniać jazdę poza obszarem zabudowanym lub na drogach o dopuszczalnej prędkości poruszania się powyżej 70 km/h o łącznym czasie nie krótszym niż:
 - a) 3 godziny, przy kategorii A1, A lub B1,
 - b) 4 godziny, przy kategorii B, C1, C, T, B+E, C1+E lub D1+E,
 - c) 10 godzin, przy kategorii D1, C+E oraz D+E,
 - d) 20 godzin, przy kategorii D;
- 3) powinny być prowadzone łącznie na odcinku nie mniejszym niż 50 km (z wyjątkiem kategorii T) w czasie jednych zajęć, jeżeli dotyczą jazdy, o której mowa w pkt 2;
- 4) powinny uwzględniać co najmniej 2 godziny jazdy w ruchu drogowym w okresie od zmierzchu do świtu dla wszystkich kategorii prawa jazdy - nie dotyczy osób w stosunku do których lekarz wprowadził ograniczenie możliwości prowadzenia pojazdu w okresie od zmierzchu do świtu.

5. Po zakończonym szkoleniu podstawowym lub dodatkowym, przeprowadzany jest egzamin wewnętrzny zgodnie z zasadami przeprowadzania egzaminu wewnętrznego na kursie dla kandydatów na kierowców.

§ 4. Liczbę godzin zajęć dla każdej osoby podlegającej szkoleniu dodatkowemu ustala indywidualnie instruktor, przy czym nie może być na mniejsza niż:

- 1) 10 godzin szkolenia teoretycznego, jeżeli osoba podlegająca szkoleniu dodatkowemu trzykrotnie uzyskała negatywny wynik z części teoretycznej egzaminu państwowego;
- 2) 5 godzin szkolenia praktycznego, jeżeli trzykrotnie uzyskała negatywny wynik z części praktycznej egzaminu państwowego.

§ 5. Godzina szkolenia teoretycznego równa się 45 minutom, a szkolenia praktycznego 60 minutom.

Zasady przeprowadzania egzaminu wewnętrznego

§ 6. 1. Egzamin wewnętrzny, o którym mowa w § 3 ust. 5 składa się z części:

- 1) teoretycznej - przeprowadzanej w sali szkoleniowej przy użyciu testu komputerowego lub w formie testów pisemnych;
- 2) praktycznej - przeprowadzanej na placu manewrowym i w ruchu drogowym.

2. Do egzaminu może przystąpić osoba, która odbyła co najmniej minimalną wymaganą programem ilość godzin zajęć teoretycznych i praktycznych.

3. Warunkiem przeprowadzenia części praktycznej egzaminu wewnętrznego, jest uzyskanie pozytywnego wyniku z części teoretycznej.

4. Egzamin wewnętrzny przeprowadza instruktor, o którym mowa w § 15 rozporządzenia, lub inny instruktor wyznaczony przez kierownika ośrodka szkolenia. Jeżeli instruktor prowadzący nie przeprowadza egzaminu wewnętrznego jest on obowiązany uczestniczyć w tym egzaminie.

§ 7. 1. Zakres części teoretycznej egzaminu, ilość pytań egzaminacyjnych, ich tematyka, sposób oceny egzaminu teoretycznego oraz czas jego przeprowadzenia jest zgodny z zasadami przeprowadzania egzaminu teoretycznego na egzaminie państwowym na prawo jazdy.

2. Informację o wyniku egzaminu teoretycznego, ilości popełnionych błędów, dacie przeprowadzenia egzaminu, podpisaną przez instruktora prowadzącego oraz osobę szkoloną, umieszcza się w formie pisemnej w dokumentacji uczestnika kursu lub szkolenia.

§ 8. 1. Zakres części praktycznej egzaminu wewnętrznego, kryteria oceny, oraz czas trwania, z zastrzeżeniem ust. 2, są zgodne z zasadami przeprowadzania egzaminu praktycznego na egzaminie państwowym na prawo jazdy.

2. W trakcie przeprowadzania części praktycznej egzaminu wewnętrznego, realizuje się wszystkie przewidziane dla egzaminu państwowego na prawo jazdy zadania egzaminacyjne, bez względu na ilość popełnionych błędów.

3. W trakcie egzaminu praktycznego instruktor wypełnia kartę przebiegu egzaminu praktycznego i wyszczególnia w niej popełnione przez osobę egzaminowaną błędy.

4. Po zakończeniu części praktycznej egzaminu wewnętrznego instruktor przeprowadzający egzamin omawia z osobą egzaminowaną popełnione przez nią błędy.

5. W przypadku zakończenia egzaminu z wynikiem negatywnym, na podstawie wypełnionej karty przebiegu egzaminu praktycznego instruktor prowadzący wraz z osobą egzaminowaną ustala dalszy zakres szkolenia niezbędny do uzyskania wszystkich umiejętności.

6. Kartę przebiegu egzaminu praktycznego podpisuje instruktor przeprowadzający egzamin, instruktor prowadzący i osoba egzaminowana.

7. Kartę przebiegu egzaminu wewnętrznego otrzymuje osoba egzaminowana.

8. Jako kartę przebiegu egzaminu wewnętrznego wykorzystuje się kartę przebiegu egzaminu praktycznego stosowaną do przeprowadzania egzaminów państwowych na prawo jazdy.

ZAŁĄCZNIK Nr 4

**WZÓR
ZAŚWIADCZENIE O UKOŃCZONYM SZKOLENIU**

format A5, układ pionowy

..... (Pieczęć ośrodka szkolenia lub szkoły)	Data wydania										
<p>Zaświadczenie nr¹⁾</p> <p>O ukończeniu szkolenia podstawowego / dodatkowego³⁾ dla osób ubiegających się²⁾ O prawo jazdy kategorii , pozwolenie.³⁾</p>											
Pan(i) (Nazwisko) (Imię)											
Nr PESEL/data urodzenia <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> </tr> </table> ⁴⁾											
zarejestrowany(a) w książce ewidencji osób szkolonych nr , Pozycja..... ⁵⁾											
Mający(a): Prawo jazdy kategorii ²⁾ nr Pozwolenie nr ³⁾											
Pozycja	Kategorie ²⁾	Data rozpoczęcia Szkolenia	Data zakończenia Szkolenia	Liczba godzin zajęć		Nr instruktora ⁶⁾					
	Pozwolenie ³⁾			Teoretycznych	praktycznych	Imię i Nazwisko instr.					
1	2	3	4	5	6	7					
1											
2											
3											
i został(a) uznany(a) za przygotowanego(a) do złożenia egzaminu państwowego.											
..... (podpis i pieczęć instruktora prowadzącego)			 (podpis i pieczęć kierownika ośrodka szkolenia)							
Objasnienia: 1) wpisać kolejny numer zaświadczenia lamany przez rok jego wydania, 2) wpisać oznaczenia literowe kategorii prawa jazdy, 3) niepotrzebne skreślić, 4) datę urodzenia można wpisać tylko osobom, które nie mają nadanego numeru PESEL, 5) wpisać numer karty przeprowadzonych zajęć, jeżeli zaświadczenie wydaje szkoła, 6) wpisać numer instruktora prowadzącego, który potwierdził posiadanie przez osobę wiedzy i umiejętności, określonych w charakterystyce absolwenta kursu.											

ZAŁĄCZNIK Nr 5

INSTRUKCJA PRZEPROWADZANIA EGZAMINÓW PAŃSTWOWYCH NA PRAWO JAZDY LUB POZWOLENIE

Postanowienia wstępne

§ 1. 1. Instrukcja przeprowadzania egzaminów państwowych, zwana dalej "instrukcją", określa:

- 1) tryb i warunki przeprowadzania egzaminów państwowych dla osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi i tramwajami lub podlegających kontrolnemu sprawdzeniu kwalifikacji, zwanych dalej "osobą";
- 2) wzory stosowanych dokumentów.

2. Ośrodek egzaminowania prowadzi ewidencję osób egzaminowanych i protokołów egzaminacyjnych, korzystając z informatycznych środków technicznych, posługując się jednolitym oprogramowaniem wskazanym i zatwierdzonym przez ministra właściwego do spraw transportu.

3. Obsługę informatycznych środków technicznych prowadzi wyznaczony przez dyrektora ośrodka egzaminowania, zwanego dalej "dyrektorem", pracownik posiadający odpowiednie przeszkolenie w zakresie znajomości regulacji prawnych związanych z egzaminowaniem oraz obsługi urządzeń technicznych.

4. ⁽⁴⁾ Zabrania się wyznaczania osób innych niż określone w ust. 3 do wykonywania czynności związanych z obsługą informatycznych środków technicznych.

5. Osoba, o której mowa w ust. 3, posługuje się przy korzystaniu z informatycznych środków technicznych, w szczególności przy wprowadzaniu do ewidencji danych lub ich zmianie, przyznanym hasłem i indywidualnym kluczem cyfrowym.

6. Przyznane hasło i klucz stanowią tajemnicę służbową.

7. Egzamin pisemny lub ustny przeprowadza się przy użyciu testów:

- 1) wydanych przez ministra właściwego do spraw transportu, jeżeli egzamin dotyczy osoby ubiegającej się o prawo jazdy lub podlegającej kontrolnemu sprawdzeniu kwalifikacji w tym zakresie;
- 2) wydanych przez urząd wojewódzki właściwy ze względu na siedzibę ośrodka egzaminowania, jeżeli egzamin dotyczy osoby ubiegającej się o pozwolenie lub podlegającej kontrolnemu sprawdzeniu kwalifikacji w tym zakresie;
- 3) wydrukowanych przez ośrodek egzaminowania przy pomocy komputerowego urządzenia egzaminacyjnego i specjalistycznego oprogramowania stosowanego na egzaminie państwowym na prawo jazdy wybranych losowo z bazy pytań.

8. Testy, o których mowa w ust. 7, mogą być używane wyłącznie przez:

- 1) egzaminatorów podczas egzaminu;
- 2) wykładowców podczas szkolenia kandydatów na egzaminatorów.

9. Dyrektor wyznacza spośród pracowników:

- 1) osobę, która koordynuje pracę egzaminatorów, zwaną dalej "koordynatorem";
- 2) egzaminatora, który nadzoruje prace egzaminatorów i udziela wyjaśnień na uwagi wnoszone przez osoby egzaminowane, zwanego dalej "egzaminatorem nadzorującym";
- 3) osobę, która dokonuje analizy wyników egzaminu w odniesieniu do egzaminatorów, instruktorów i jednostek szkolących kandydatów na kierowców - z uwzględnieniem podziału na poszczególne kategorie prawa jazdy lub pozwolenia oraz ilość podejść do egzaminu państwowego - w okresach kwartalnych, półrocznych i rocznych.

10. Jeżeli w trakcie przeprowadzonego postępowania administracyjnego ujawnione zostaną fakty wskazujące na możliwość popełnienia czynu mającego znamiona wykroczenia lub przestępstwa, osoba ujawniająca te fakty zawiadamia prokuraturę oraz dyrektora.

Warunki i tryb przeprowadzania egzaminów

§ 2. 1. Ośrodek egzaminowania po przyjęciu wymaganych od osoby dokumentów:

- 1) sprawdza prawidłowość ich wypełnienia i weryfikuje z dokumentem tożsamości;
- 2) rejestruje ją w ewidencji osób egzaminowanych, o której mowa w § 1 ust. 2;
- 3) wyznacza termin egzaminu i wydaje zaświadczenie o jego wyznaczeniu.

2. W razie wątpliwości co do autentyczności lub ważności wymaganych dokumentów, ośrodek egzaminowania przesyła je do właściwego organu wydającego uprawnienia do kierowania pojazdami w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

3. Warunkiem przeprowadzenia egzaminu jest:

- 1) przygotowanie, z zastrzeżeniem pkt 2, przez ośrodek egzaminowania przed egzaminem:
 - a) planu egzaminów - według wzoru nr 2 określonego w instrukcji,
 - b) imiennych list osób zakwalifikowanych w danym dniu na egzamin oraz dokumentów tych osób, gdy egzamin przeprowadzany jest w formie pisemnego testu lub ustnej, albo jest to egzamin praktyczny - sporządzonych na druku, którego wzór określa instrukcja. Lista osób zakwalifikowanych na egzamin może zawierać podpisy osób egzaminowanych potwierdzające zgłoszenie się na egzamin,
 - c) sali egzaminacyjnej,
 - d) pojazdów egzaminacyjnych,
 - e) placu manewrowego odpowiadającego wymogom określonym w instrukcji,
 - f) kamizelek, jeżeli egzamin przeprowadzany jest w zakresie prawa jazdy kategorii A lub A1,
 - g) środków łączności zapewniających porozumiewanie się egzaminatora z osobą egzaminowaną drogą radiową, jeżeli egzamin przeprowadzany jest w zakresie prawa jazdy kategorii A, A1 lub B1 nie dotyczy egzaminu przeprowadzanego w sposób o którym mowa w § 11 pkt. 4;
- 2) przygotowanie przez osobę, o której mowa w § 19 pkt 3 rozporządzenia;
- 3) przydzielenie przed egzaminem przez koordynatora zgodnie z planem egzaminów:
 - a) list osób zakwalifikowanych na egzamin - egzaminatorom wyznaczonym do przeprowadzenia egzaminu,
 - b) testów, o których mowa w § 1 ust. 7 - egzaminatorom wyznaczonym do przeprowadzenia egzaminu teoretycznego w formie ustnej lub pisemnej.

4. Koordynator może dokonywać bieżących zmian w rozdziale osób zakwalifikowanych na egzamin pomiędzy egzaminatorów. Dopuszcza się losowy dobór osób egzaminowanych do egzaminatorów także przy wykorzystaniu systemu informatycznego.

5. Wyniki poszczególnych części egzaminu egzaminator wpisuje oddzielnie dla każdej kategorii prawa jazdy lub pozwolenia do:

- 1) listy, o której mowa w ust. 3 pkt 1 lit. a, bezpośrednio po zakończeniu dla określonej osoby egzaminu, przez umieszczenie w odpowiednich rubrykach litery:
 - a) "P" - jeżeli wynik jest pozytywny,
 - b) "N" - jeżeli wynik jest negatywny,
 - c) "X" - jeżeli osoba nie przystąpiła do egzaminu;
- 2) wniosku lub skierowania, o którym mowa w § 27 rozporządzenia, przez umieszczenie w odpowiednich rubrykach liter, o których mowa w pkt 1, oraz potwierdza je podpisem i pieczętką.

6. Podstawą do uzyskania pozytywnego wyniku całego egzaminu jest uzyskanie pozytywnych wyników z wymaganych egzaminów teoretycznych i praktycznych.

7. Po zakończeniu egzaminu:

- 1) dla osób umieszczonych na liście - egzaminator potwierdza wpisane wyniki egzaminu podpisem i pieczętką oraz przekazuje listę osobie, o której mowa w § 1 ust. 4, za pośrednictwem koordynatora;
- 2) dla ostatniej w danym dniu osoby - ośrodek egzaminowania sporządza protokół egzaminacyjny według wzoru nr 4 określonego w instrukcji, na podstawie danych:
 - a) przekazanych przez komputerowe urządzenie egzaminacyjne,
 - b) zawartych w listach, o których mowa w ust. 3 pkt 1 lit. a - przekazanych przez egzaminatorów - stosując zasady określone w ust. 5 pkt 1.

8. Przyczynę przerwania egzaminu lub odmowę jego przeprowadzenia opisuje się odpowiednio w protokole egzaminacyjnym lub w odrębnej notatce.

9. Jeżeli egzaminator ma uzasadnione zastrzeżenia co do stanu zdrowia osoby egzaminowanej, to powinien stosowną uwagę zgłosić na piśmie, za pośrednictwem dyrektora ośrodka egzaminowania, właściwemu staroście w celu podjęcia przez ten organ czynności określonych w art. 122 ust. 1 pkt 4 ustawy.

10. Dyrektor ośrodka egzaminowania zatwierdza protokół egzaminacyjny najpóźniej następnego dnia roboczego po dniu, dla którego był sporządzony.

§ 3. 1. Ośrodek egzaminowania przechowuje:

- 1) protokoły egzaminacyjne, które po upływie roku powinny być zszyte w książkę, oraz powinny zawierać na ostatniej stronie adnotację osoby, sprawującej w imieniu właściwego organu nadzoru nadzór, o liczbie stron i protokołów, z jej podpisem i pieczętą;
- 2) plany egzaminów i listy osób zakwalifikowanych na egzamin - przez okres 1 miesiąca.

2. Na wniosek osoby ośrodek egzaminowania przesyła złożone przez nią dokumenty do wskazanego Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego, dołączając:

- 1) wniosek o przesłanie dokumentów;
- 2) informację o uzyskanych przez nią wynikach egzaminów, zakresie tych egzaminów oraz datach ich przeprowadzenia.

3. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, ośrodek egzaminowania przechowuje przez okres 5 lat, a następnie przekazuje do odpowiedniego archiwum państwowego.

Zasady przeprowadzania egzaminów teoretycznych

§ 4. 1. Egzamin teoretyczny przeprowadzany w formie pisemnego testu polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania zawarte w wybranym przez osobę systemem losowym teście:

- 1) spośród testów, o których mowa w § 1 ust. 7 pkt 1 i 3, jeżeli ubiega się o prawo jazdy lub podlega sprawdzeniu kwalifikacji w tym zakresie;
- 2) spośród testów, o których mowa w § 1 ust. 7 pkt 2, jeżeli ubiega się o pozwolenie lub podlega sprawdzeniu kwalifikacji w tym zakresie.

2. Testy, o których mowa w ust. 1, składają się z testu zasadniczego i testu specjalistycznego albo jednego z nich.

3. Udzielenie odpowiedzi na pytanie, zawarte w teście, polega na wyborze z trzech zaproponowanych odpowiedzi oznaczonych literami A, B i C wszystkich odpowiedzi prawidłowych i wpisaniu przez osobę ich oznaczeń do odpowiednich rubryk arkusza odpowiedzi, którego wzór określa załącznik nr 12 do rozporządzenia.

4. Każde pytanie zawarte w teście posiada jedną, dwie lub trzy odpowiedzi prawidłowe, przy czym jeżeli osoba nie wybrała dla określonego pytania wszystkich liter, oznaczających odpowiedzi prawidłowe, lub wybrała odpowiedź nieprawidłową, to należy uznać, że popełniła jeden błąd.

5. W trakcie trwania egzaminu:

- 1) osoba może poprawiać udzielone odpowiedzi przez skreślenie niewłaściwej litery i opatrzenie poprawki własnym podpisem;
- 2) w sali egzaminacyjnej przebywać może nie więcej niż 20 osób egzaminowanych.

§ 5. 1. Egzamin teoretyczny, przeprowadzany w formie ustnej, polega na ustnym wskazaniu odpowiedzi na przeczytane osobie pytania:

- 1) zawarte w wybranym przez nią systemem losowym teście spośród testów, o których mowa w § 1 ust. 7 pkt 1 i 3, jeżeli ubiega się o prawo jazdy lub podlega sprawdzeniu kwalifikacji w tym zakresie;
 - 2) zawarte w wybranym przez nią systemem losowym teście spośród testów, o których mowa w § 1 ust. 7 pkt 2, jeżeli ubiega się o pozwolenie lub podlega sprawdzeniu kwalifikacji w tym zakresie.
2. Do egzaminu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się zasady określone w § 4 ust. 3-5, z tym że:
- 1) pytanie czyta osobie egzaminator lub tłumacz przysięgły;
 - 2) wskazane ustnie odpowiedzi lub poprawki wpisuje do arkusza odpowiedzi osoba egzaminowana;
 - 3) w sali egzaminacyjnej może przebywać tylko jedna osoba egzaminowana.

§ 6. 1. Egzamin teoretyczny, przeprowadzany w formie testu komputerowego, w stosunku do osób ubiegających się o prawo jazdy lub podlegających sprawdzeniu kwalifikacji w tym zakresie, polega na wskazaniu przy użyciu urządzenia egzaminacyjnego wszystkich prawidłowych odpowiedzi na wyświetlane systemem losowym pytania ujęte w banku pytań zapisanych w formie elektronicznej i zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw transportu.

2. Do egzaminu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio zasady określone w § 4 ust. 3-4 i 5 pkt 2, z tym że:

- 1) w trakcie trwania egzaminu osoba może poprawiać udzielone odpowiedzi;

- 2) wyniki egzaminu są drukowane przez urządzenie, o którym mowa w ust. 1, w postaci arkusza zawierającego:
- nazwisko i imię osoby,
 - numer ewidencyjny i numer PESEL lub datę urodzenia osoby,
 - zakres egzaminu,
 - numery kolejno wyświetlonych osobie pytań i odpowiadające im numery pytań w banku pytań oraz oznaczenia literowe udzielonych przez nią odpowiedzi,
 - liczbę błędów, oddzielnie dla każdej kategorii prawa jazdy oraz dla testu zasadniczego i specjalistycznego lub jednego z nich, odpowiednio do zakresu egzaminu,
 - pozytywny lub negatywny wynik egzaminu - oddzielnie dla każdej kategorii prawa jazdy.

§ 7. 1. Zakres egzaminu teoretycznego, dopuszczalną liczbę błędów oraz czas jego trwania dla osób ubiegających się o prawo jazdy lub podlegających sprawdzeniu kwalifikacji w tym zakresie określa tabela 1.

Tabela 1

Poz.	Kategoria prawa jazdy	Zakres pytań w teście zasadniczym	Zakres pytań w teście specjalistycznym	Dopuszczalna liczba błędów w teście zasadniczym	Dopuszczalna liczba błędów w teście specjalistycznym	Łączna dopuszczalna liczba błędów	Czas trwania egzaminu (min)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	B lub B1	1-18	-	2	-	2	25
2	A, A1 lub T	1-12	1-6	-	-	2	25
3	C, C1, D lub D1	-	1-18	-	2	2	25

2. Osoba może przystąpić do egzaminu teoretycznego w zakresie więcej niż jednej z kategorii prawa jazdy, określonych w:

- poz. 1 i 2 tabeli 1 i wtedy czas egzaminu przedłuża się o 10 minut dla każdej dodatkowej kategorii prawa jazdy;
- poz. 3 tabeli 1 i wtedy czas egzaminu przedłuża się o 25 minut dla każdej dodatkowej kategorii prawa jazdy.

3. Zakres egzaminu teoretycznego, dopuszczalna liczba błędów oraz czas jego trwania dla osób ubiegających się o pozwolenie lub podlegających sprawdzeniu kwalifikacji w tym zakresie, odpowiadają wielkościom określonym w poz. 1 tabeli 1.

4. Wynik egzaminu teoretycznego uznaje się za pozytywny, jeżeli na pytania objęte zakresem egzaminu osoba udzieliła nie więcej błędnych odpowiedzi niż określono w tabeli 1.

§ 8. 1. Przed rozpoczęciem egzaminu teoretycznego egzaminator:

- sprawdza tożsamość osób przystępujących do egzaminu oraz zgodność danych osobowych z danymi zawartymi:
 - w systemie informatycznym, jeżeli egzamin przeprowadzany jest przy użyciu komputerowego urządzenia egzaminacyjnego,
 - w liście, o której mowa w § 2 ust. 3 pkt 1 lit. b, jeśli egzamin przeprowadzany jest w formie pisemnego testu lub ustnej;
- wydaje osobie egzaminowanej druk arkusza odpowiedzi, jeżeli egzamin przeprowadzany jest w formie pisemnego testu lub ustnej;
- wyjaśnia szczegółowe zasady egzaminu, podając:
 - zakres, formę i czas trwania egzaminu,
 - kryteria oceny egzaminu,
 - sposób udzielania odpowiedzi i dokonywania poprawek,
 - informację o zakazie posługiwania się wszelkimi pomocami bądź opuszczania sali bez zgody egzaminatora pod rygorem przerwania egzaminu i uzyskania wyniku negatywnego;

4) upewnia się o zrozumieniu zasad egzaminu, o których mowa w pkt 3.

2. Po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1, egzaminator odpowiednio do przyjętej formy egzaminu:

- 1) uruchamia komputerowe urządzenie egzaminacyjne;
- 2) umożliwia osobie egzaminowanej w formie pisemnego testu lub ustnej wybranie systemem losowym odpowiedniego testu lub drukuje dla niej test przy użyciu komputerowego urządzenia egzaminacyjnego;
- 3) obserwuje osoby egzaminowane.

3. Po zakończeniu egzaminu teoretycznego egzaminator odpowiednio do przyjętej formy egzaminu:

- 1) na życzenie osoby egzaminowanej dokonuje wydruku arkusza, o którym mowa w § 6 ust. 2 pkt 2;
- 2) odbiera osobom egzaminowanym testy wraz z arkuszami odpowiedzi;
- 3) wpisuje do arkuszy, o których mowa w pkt 2, liczbę popełnionych błędów i wynik egzaminu - dla każdej kategorii prawa jazdy objętej zakresem egzaminu oraz potwierdza to podpisem i pieczętą;
- 4) ogłasza wynik egzaminu i wpisuje go do listy, o której mowa w § 2 ust. 3 pkt 1 lit. b, jeżeli egzamin przeprowadzony był w formie pisemnego testu lub ustnej.

4. Ośrodek egzaminowania przechowuje arkusze odpowiedzi lub wydruki wyników egzaminu, o których mowa w ust. 3 pkt 1, przez okres co najmniej 30 dni od dnia egzaminu. W przypadku złożenia skargi na przebieg egzaminu lub jego ocenę arkusze odpowiedzi lub wydruki wyników egzaminu przechowuje się do czasu zakończenia postępowania.

Zasady przeprowadzania egzaminu praktycznego

§ 9. 1. Egzamin praktyczny polega na:

- 1) wykonaniu na placu manewrowym zadań określonych:
 - a) w tabeli 2, z zastrzeżeniem pkt 2 - zgodnie z techniką kierowania pojazdem i kryteriami określonymi w tabeli 4, jeżeli osoba jest egzaminowana w zakresie jednej z kategorii prawa jazdy,
 - b) w tabeli 5 - zgodnie z techniką kierowania pojazdem i kryteriami określonymi w tabeli 6, jeżeli osoba jest egzaminowana w zakresie pozwolenia,
- 2) dla kategorii C, C1, D, D1, T, B+E, C+E, C1+E, D+E lub D1+E wykonaniu na placu manewrowym zadań określonych w poz. 1 i 2 tabeli 2 oraz w zestawie określonym w tabeli 3 - wybranym systemem losowym przez pierwszą osobę na liście osób zakwalifikowanych na egzamin -; numer zestawu egzaminator odnotowuje w kolumnie 2 tej listy;
- 3) wykonaniu w ruchu drogowym programu egzaminacyjnego:
 - a) obejmującego, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, co najmniej zadania określone w tabeli 7 - zgodnie z przepisami ruchu drogowego i techniką kierowania pojazdem,
 - b) w czasie nie mniejszym niż określono w tabeli 8.

Tabela 2

Poz.	Zadania egzaminacyjne	Kategorie prawa jazdy
1	2	3
1	Przygotowanie do jazdy, sprawdzenia stanu technicznego podstawowych elementów pojazdu odpowiedzialnych bezpośrednio za bezpieczeństwo jazdy, oraz ruszanie z miejsca.	Wszystkie
2	Jazda pasem ruchu do przodu i tyłu	B, B1, C, C1, D, D1, T, B+E, C+E, C1+E, D+E, D1+E
3	Parkowanie skośne (wjazd przodem - wyjazd tyłem)	C, C1, D, D1, T, B+E, C+E, C1+E, D+E, D1+E
4	Parkowanie prostopadłe (wjazd tyłem - wyjazd przodem lub wjazd przodem - wyjazd tyłem)	C, C1, D, D1, T, B+E, C+E, C1+E, D+E, D1+E
5	Parkowanie równoległe (wjazd tyłem - wyjazd przodem)	C, C1, D, D1
6	Zawracanie	C, C1
7	Ruszanie z miejsca do przodu na Wzniesieni	A, A1, B, B1, C, C1, D, D1, T, B+E, C+E, C1+E, D+E, D1+E
8	Slalom (jazda po łukach w kształcie cyfry 8 i pomiędzy 5 pachołkami)	A, A1

Tabela 3

Poz.	Nr zestawu	Pozycja zadania w tabeli 2	Kategoria
1	2	3	4
1	1	3, 4 - wjazd tyłem	C, C1, D, D1, T, B+E, C+E, C1+E, D+E, D1+E
2	2	3, 5	C, C1, D, D1
3	3	4 - wjazd przodem, 6	C, C1
4	4	4 - wjazd przodem, 7	C, C1, D, D1, T, B+E, C+E, C1+E, D+E, D1+E
5	5	5, 7	C, C1, D, D1
6	6	4 - wjazd tyłem, 6	C, C1

Tabela 4

Poz.	Poz. zadania z tabeli 2	Kryteria
1	2	3
1	1	<p>1) sprawdzenie stanu technicznego podstawowych elementów pojazdów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ruchu drogowego - osoba egzaminowana musi zaprezentować, że potrafi sprawdzić:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) poziom oleju w silniku (osoba egzaminowana powinna co najmniej wskazać gdzie i przy użyciu jakich przyrządów sprawdza się poziom oleju w pojeździe), b) poziom płynu chłodzącego, c) poziom płynu hamulcowego, d) poziom płynu w spryskiwaczach - osoba egzaminowana powinna co najmniej wskazać zbiornik i po jego otwarciu stwierdzić obecność płynu, e) działanie sygnału dźwiękowego, f) działanie świateł zewnętrznych pojazdu, <p>- odpowiednio jeżeli występuje,</p> <p>2) właściwe ustawienie fotela, lusterek, zagłówków i zapięcie pasów bezpieczeństwa, (jeżeli pojazd jest w nie wyposażony), sprawdzenie czy drzwi pojazdu są zamknięte,</p> <ul style="list-style-type: none"> - w lewym lusterku kierowca powinien widzieć lewy bok pojazdu i lewy obszar przestrzeni za pojazdem - w prawym lusterku kierowca powinien widzieć prawy bok pojazdu i prawy obszar przestrzeni za pojazdem, - zagłówki powinny być ustawione blisko za głową na wysokości głowy, <p>- odpowiednio jeżeli występuje,</p> <p>3) upewnienie się o możliwości jazdy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykluczenie prawdopodobieństwa spowodowania zagrożenia w ruchu drogowym, - ocena sytuacji wokół pojazdu. <p>4) płynne ruszenie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - opuszczenie dźwigni hamulca awaryjnego, - łagodne puszczanie sprzęgła, zwiększenie obrotów silnika. <p>5) dodatkowo dla kategorii A, A1:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sprawdzenie stanu łańcucha (w przypadku jeżeli pojazd jest w niego wyposażony) b) zdjęcie z podpórki i przemieszczenie go na odległość 5 m bez pomocy silnika, c) podparcie motocykla na podpórce, <p>6) dodatkowo dla kategorii T, B+E, C+E, C1+E, D+E, D1+E:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sprawdzenie mechanizmu sprzęgającego (w tym przewodów hamulcowych i elektrycznych), elementów przyczepy związanych z jej załadunkiem, sposobu zabezpieczenia ładunku, b) sprzęganie przyczepy z pojazdem silnikowym (sytuacja wyjściowa - pojazd silnikowy obok

		<p>przyczepy) - na wykonanie zadania osoba egzaminowana ma nie więcej niż 10 min,</p> <p>Czynności wykonywane w trakcie sprzęgania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podjazd pojazdem silnikowym przed przyczepę, - cofnięcie pojazdem silnikowym w kierunku przyczepy w sposób umożliwiający dokonanie sprzęgnięcia, - regulacja wysokości zaczepu przyczepy (w przypadku gdy konstrukcja przyczepy to umożliwia), - dokonanie połączenia zaczepu przyczepy z hakiem lub zaczepu pojazdu silnikowego oraz zabezpieczenie przed rozłączeniem, - podłączenie do pojazdu silnikowego: przewodów elektrycznych przyczepy (silnik pojazdu wyłączony), przewodów hamulcowych przyczepy, sprawdzenie działania świateł przyczepy, zwolnienie hamulca postojowego jeżeli przyczepa jest w niego wyposażona. <p>7) dodatkowo dla kategorii D, D+E, D1, D1+E sprawdzenie nadwozia, drzwi, wyjść awaryjnych, wymaganego wyposażenia,</p>
2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1) pozycja początkowa pojazdu określona w instrukcji w tabeli nr 9, 2) dla kategorii B, B1, C, C1, D1 - płynna jazda pasem ruchu do przodu i tyłu (w przypadku kategorii B i B1 w trakcie jazdy do tyłu obserwacja toru jazdy pojazdu zgodnie z techniką kierowania przez tylną szybę pojazdu i lusterka), 3) dla kategorii T, B+E, C+E, C1+E, D, D+E, D1+E: <ol style="list-style-type: none"> a) płynna jazda do przodu pasem ruchu, b) cofanie po prostej i łuku, z możliwością zatrzymywania się i ponawiania jazdy do przodu, w czasie nie dłuższym niż 5 minut, 4) nieprzejeżdżanie przez linie, i nienajeżdżanie na krawężniki, pachołki i tyczki ograniczające pas (nie dotyczy linii wewnętrznych ograniczających i wyznaczających pole zatrzymania pojazdu), 5) zatrzymanie pojazdu przed końcem i początkiem pasa: <ol style="list-style-type: none"> a) w przypadku kategorii B i B1 w wyznaczonym polu zatrzymania pojazdu, b) w przypadku pozostałych kategorii w odległości nie większej niż 1 m od linii ograniczającej pas.
3	3,4	<ol style="list-style-type: none"> 1) pozycja początkowa pojazdu określona w tabeli nr 10, 2) właściwe sygnalizowanie zamiaru zmiany kierunku jazdy, 3) w czasie wykonania zadania: <ol style="list-style-type: none"> a) możliwa jedna korekta toru jazdy, b) pojazd nie może: <ul style="list-style-type: none"> - wyjechać poza określony obszar wjazdu, - naruszyć (najechać kołem lub wyjechać obrysem pojazdu nad linię) linii ograniczających stanowisko, - potrącić pachołków lub tyczek, 4) pozycja pojazdu na stanowisku - wewnątrz stanowiska.
4	5	<ol style="list-style-type: none"> 1) pozycja początkowa pojazdu określona w tabeli nr 10, 2) właściwe sygnalizowanie zamiaru zmiany kierunku jazdy, 3) w czasie wykonywania zadania: <ol style="list-style-type: none"> a) możliwa jedna korekta toru jazdy, b) pojazd nie może: <ul style="list-style-type: none"> - naruszyć linii ograniczających stanowisko (pachołki lub tyczki), oraz - najechać na krawężnik, 4) pozycja pojazdu na stanowisku - wewnątrz stanowiska.
5	6	<ol style="list-style-type: none"> 1) właściwe sygnalizowanie zamiaru zmiany kierunku jazdy,

		2) sposób zawracania: a) nie więcej niż 3 zmiany kierunku jazdy, b) nienajeżdżanie na krawężniki (dopuszcza się dotknięcie i dojechanie do krawężnika).
6	7	Przy ruszaniu pojazd nie powinien cofnąć się więcej niż 0,2 m, a silnik nie powinien zgasnąć - osoba egzaminowana w trakcie wykonywania tego manewru po zatrzymaniu pojazdu na wzniesieniu zaciąga hamulec awaryjny, a następnie rusza do przodu zwalniając go.
7	8	1) 5-krotny przejazd po łukach w kształcie cyfry 8 i 2-krotny przejazd pomiędzy 5 pachołkami bez podpierania się nogami, najeżdżania na linie, potracania pachołków, 2) upewnianie się o możliwości skręcenia.

Tabela 5

Poz.	Zadania egzaminacyjne
1	2
1	Przygotowanie dojazdu i ruszenie z miejsca
2	Jazda do przodu i tyłu po prostej i łuku
3	Dojazd do zwrotnicy i ustawienie jej na pożądaną kierunek oraz przejazd
4	Dojazd do stojącego wagonu i ich połączenie mechaniczne oraz elektryczne
5	Przejazd wagonem wieloczołnowym lub składem co najmniej 2-wagonowym
6	Jazda awaryjna jednym wagonem lub przy wykorzystaniu jednej z grup silników
7	Przejazd przez myjnię wagonów
8	Wjazd na stanowisko postojowe

Tabela 6

Poz.	Poz. zadania z tabeli 5	Kryteria
1	2	3
1	1	1) właściwe ustawienie fotela i lusterek, 2) sprawdzenie: a) połączenia wagonów, b) działania hamulców, pantografu, przetwornicy, piasecznic, oświetlenia wagonu, c) mechanizmu otwierania i zamykania drzwi wagonów, 3) upewnienie się o możliwości jazdy, 4) płynne ruszenie
2	2	Płynna jazda do przodu i tyłu, zatrzymanie wagonu w określonych miejscach
3	3	1) zatrzymanie wagonu przed zwrotnicą w odległości nie mniejszej niż 0,5 m, 2) właściwe ustawienie zwrotnicy i odpowiedni najazd na iglicę zwrotnicy
4	4	1) dojazd do stojącego wagonu na odległość nie większą niż 0,1 m, 2) właściwe połączenie wagonów
5	5, 6	1) płynna jazda, przejazd pod izolatorem sekcyjnym, 2) właściwa kolejność wykonywania czynności umożliwiających: a) jazdę jednym sprawnym wagonem, b) przy wykorzystaniu jednej z grup silników
6	7, 8	1) właściwe przygotowanie wagonu do przejazdu przez myjnię oraz utrzymanie odpowiedniej prędkości przejazdu przez nią, 2) zatrzymanie wagonu w odpowiednim miejscu na stanowisku postojowym oraz jego zabezpieczenie na okres postoju

Tabela 7

Poz.	Zadania egzaminacyjne
1	2
1	Wjazd na drogę z obiektu przydrożnego
2	Jazda drogami dwukierunkowymi jedno- i dwujezdniowymi: <ul style="list-style-type: none"> a) o różnej liczbie wyznaczonych i niewyznaczonych pasów ruchu, b) posiadającymi odcinki proste i łuki, wzniesienia i spadki, obniżone i podwyższone dopuszczalne prędkości.
3	Jazda drogami jednokierunkowymi o różnej liczbie wyznaczonych i niewyznaczonych pasów ruchu.
4	Przejazd przez skrzyżowania: <ul style="list-style-type: none"> a) równorzędne (trzy- i czterowlotowe), b) oznakowane znakami ustalającymi pierwszeństwo przejazdu (znak A7, B 20, D1 oraz w połączeniu z tabliczkami T6a i c), c) z sygnalizacją świetlną, d) na których ruch odbywa się wokół wyspy, e) dwupoziomowe (wjazd i zjazd)*)
5	Przejazd przez przejścia dla pieszych
6	W przypadku egzaminu dla kategorii B i B1 prawa jazdy wykonanie manewrów: <ul style="list-style-type: none"> a) parkowanie prostopadłe lub skośne - wjazd przodem wyjazd tyłem (możliwa jedna korekta toru jazdy) <ul style="list-style-type: none"> - miejsce do parkowania wyznacza egzaminator, wskazując je osobie egzaminowanej, - po zaparkowaniu musi być możliwość opuszczenia pojazdu przez kierowcę i pasażera z obydwu stron pojazdu, a pojazd musi być zaparkowany w sposób zgodny z przepisami ruchu drogowego (należy sprawdzić możliwość opuszczenia pojazdu), - parkowanie odbywa się z zachowaniem zasad ruchu drogowego, lub, b) parkowanie równoległe pomiędzy dwoma pojazdami (manewr jest wykonywany jeżeli jest możliwe wyznaczenie miejsca do parkowania - możliwa jedna korekta toru jazdy) - wjazd tyłem - wyjazd przodem <ul style="list-style-type: none"> - miejsce do parkowania wyznacza egzaminator, wskazując je osobie egzaminowanej, - długość miejsca do parkowania pomiędzy pojazdami powinna stanowić około 2 krotność długości pojazdu egzaminacyjnego, - w trakcie wykonywania manewru możliwa jedna korekta toru jazdy, - po zaparkowaniu pojazd nie może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, - w przypadku kiedy pojazd parkuje równoległe do krawężnika, w trakcie wykonywania manewru nie może najechać na krawężnik. c) zawracanie na drodze jednojezdniowej - dwukierunkowej - możliwość wykonania manewru przy wykorzystaniu infrastruktury drogowej (bramy, wjazdy, podjazdy, zatoczki itp.) - zawracanie musi odbyć się przy użyciu biegu wstecznego <ul style="list-style-type: none"> - miejsce do zawracania wyznacza egzaminator.
7	Przejazd przez torowisko tramwajowe** i kolejowe* oraz obok przystanku tramwajowego** i autobusowego
8	Wykonanie manewrów: <ul style="list-style-type: none"> a) wyprzedzania, omijania, wymijania (dla kategorii A, A1 przy prędkości co najmniej 50 km/h), b) zmiany pasa ruchu i kierunku jazdy w lewo, prawo, oraz zawracania na skrzyżowaniu,
9	Hamowanie od prędkości co najmniej 50 km/h do zatrzymania w wyznaczonym miejscu (manewr może być wykonany na placu manewrowym ośrodka egzaminowania) - manewr nie dotyczy kategorii T prawa jazdy
10	Hamowanie wykonywane w sytuacjach awaryjnych - obowiązkowo w zakresie kategorii A1 i A prawa jazdy, w przypadku pozostałych kategorii nieobowiązkowe: <ul style="list-style-type: none"> - w przypadku kategorii A i A1 prawa jazdy hamowanie awaryjne musi być wykonane przy prędkości minimum 50 km/h przy użyciu przedniego i tylnego hamulca motocykla, - manewr może być wykonany na placu manewrowym ośrodka

	egzaminowania.
11	Rozprzęganie pojazdu przyczepą - zadanie realizowane po powrocie na plac manewrowy Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego - na wykonanie zadania osoba egzaminowana ma nie więcej niż 7 minut.
	<p>Czynności wykonywane podczas rozprzęgania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaciągnięcie hamulca awaryjnego pojazdu silnikowego i unieruchomienie silnika, - zabezpieczenie pojazdu silnikowego i przyczepy przed samoczynnym przemieszczeniem się (użycie klinów lub hamulca postojowego przyczepy), - odłączenie przewodów elektrycznych i hamulcowych we właściwej kolejności (zabezpieczenie ich przed zabrudzeniem poprzez umieszczenie ich we właściwym miejscu), - wysunięcie podpory jeżeli zaczep przyczepy jest wyposażony w podpórę, - rozłączenie pojazdu z przyczepą (odjechanie pojazdem), - ustawienie pojazdu obok przyczepy. <p>Zadanie może być zrealizowane także po wykonaniu zadań na placu manewrowym.</p>

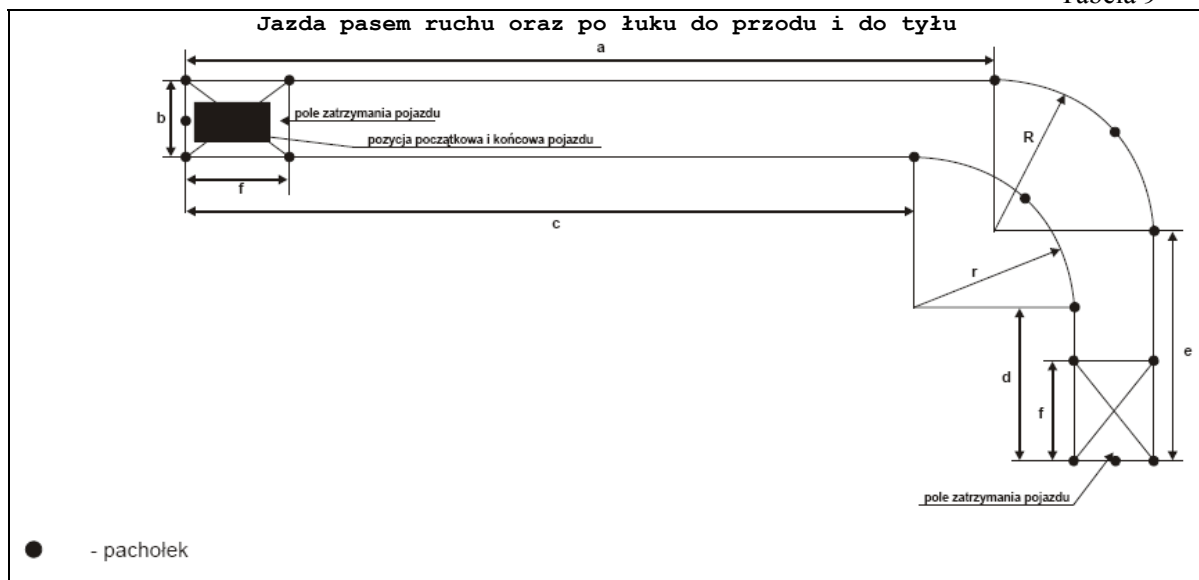
*) Dotyczy miast posiadających przejazd kolejowy lub skrzyżowanie dwupoziomowe położone w odległości nie większej niż 2,5 km od placu manewrowego ośrodka egzaminowania.

***) Dotyczy miast z komunikacją tramwajową.

Tabela 8

Poz.	Rodzaj uprawnień	Minimalny czas trwania jazdy w ruchu drogowym [min]
1	2	3
1	Prawo jazdy kategorii: - A1, A, B+E, T, - B1, B - C1, C, D1, D, C1+E, C+E, D1+E, D+E.	25 40 45
2	Pozwolenie	35

Tabela 9

Legenda

Kategorie	A [m]	b [m]	c [m]	d [m]	e [m]	f [m]	r [m]	R [m]
B, B1	30,5	3	27,5	6	9	5	6	6
C, C1, D1	34	3,5	27,5	12	18,5	-	12	9
D, T, B+E, C+E, C1+E, D+E, D1+E	32	4	25	16,5	23,5	-	15	12

Tabela 10

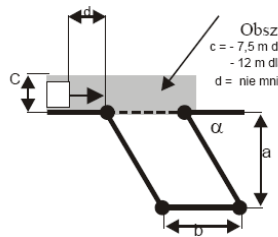
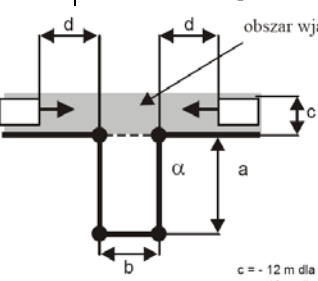
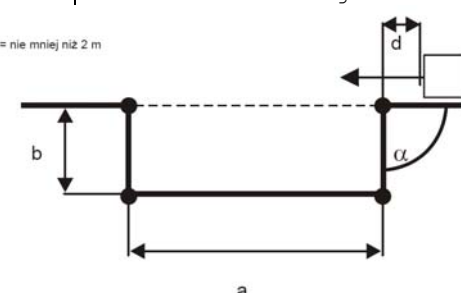
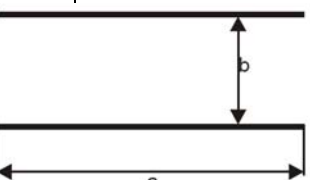
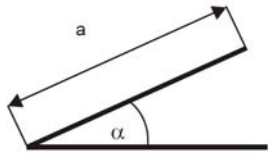
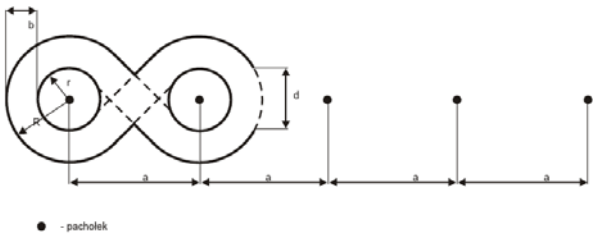
Poz.	Nazwa stanowiska	Kategoria prawa jazdy	a [m]	b [m]	α [°]	r [m]	p [m]
1	2	3	4	5	6	7	8
2	Parkowanie skośne <p>Obszar wjazdu $c = 7,5$ m dla kat. C, C1, D1, T, B+E. $c = 12$ m dla kat. D, C1+E, C+E, D1+E, D+E. $d =$ nie mniej niż 2 m</p>	C, C1, D, D1, B+E T, C+E, C1+E, D+E, D1+E,	14,0 16,5	4,6 4,6	60 60	-	-
3	Parkowanie prostopadłe <p>obszar wjazdu $c = 12$ m dla kat. C, C1, D, D1, B+E, T. $c = 16$ m dla kat. C1+E, C+E, D1+E, D+E. $d =$ nie mniej niż 2 m</p>	C, C1, D, D1, B+E T, C+E, C1+E, D+E, D1+E	14,0 16,5	4,0 4,5	90 90	-	-
4	Parkowanie równoległe <p>$d =$ nie mniej niż 2 m</p>	C, C1 D, D1	12,0 16,0	3,0 3,0	90 90	-	-
5	Zawracanie 	C, C1	14,0	10,0	-	-	-
6	Wzniesienie <p>$b =$ szerokość pasa ruchu.</p>	A, A1, B, B1, C, C1, D, D1 T, B+E, C+E, C1+E, D+E, D1+E	co najmniej półtora długości pojazdu egzaminacyjnego co najmniej długość zespołu pojazdów egzaminacyjnych	3,0 3,5	2,5 - 5,5	-	-

Tabela 11

Nazwa stanowiska	Kat. prawa jazdy	a [m]	b [m]	R [m]	r [m]	d [m]
1	2	3	4	5	6	7
Slalom 	A, A1	6,5	2	3,5	1,5	3,0

2. Osoby egzaminowane w zakresie pozwolenia wykonują możliwe do zrealizowania ze względu na położenie torowiska i sieci trakcyjnej zadania określone w tabeli 5.

3. Trasę egzaminacyjną:

- ⁽⁵⁾ należy tak dobrać, aby natężenie ruchu (w godzinach szczytu) na elementach drogi określonych w poz. 1-5 tabeli 7 nie było mniejsze niż 400 pojazdów na godzinę na jeden pas ruchu; nie dotyczy egzaminów prowadzonych w zakresie prawa jazdy kategorii T;
- na której prowadzony jest egzamin w zakresie prawa jazdy kategorii A, A1, B1 lub T, określa ośrodek egzaminowania w porozumieniu z właściwym organem nadzoru; plan z przebiegiem tych tras wywiesza się w ogólnie dostępnym miejscu ośrodka egzaminowania, tak aby osoby egzaminowane mogły się zapoznać z jej przebiegiem.

§ 10. Przed rozpoczęciem egzaminu praktycznego egzaminator:

- sprawdza tożsamość osób przystępujących do egzaminu oraz zgodność danych personalnych z listą osób zakwalifikowanych na egzamin;
- w przypadku uczestnictwa instruktora prowadzącego w egzaminie sprawdza jego tożsamość na podstawie ważnej legitymacji instruktora nauki jazdy;
- upewnia się o zrozumieniu zasad przeprowadzania tego egzaminu przez osoby egzaminowane;
- w przypadku kiedy egzamin jest rejestrowany, przedstawia się osobie egzaminowanej, w taki sposób aby jego imię i nazwisko oraz odpowiednio numer rejestracyjny samochodu zostały zarejestrowane.

§ 11. Podczas egzaminu praktycznego:

- na placu manewrowym zadania egzaminacyjne powinny być wykonywane w kolejności określonej w tabeli 2 lub 5;
- w ruchu drogowym w zakresie prawa jazdy kategorii A, A1 lub B1 egzaminator ocenia wykonanie zadań egzaminacyjnych z innego pojazdu egzaminacyjnego, jadącego za osobą egzaminowaną, mając zapewnioną możliwość porozumiewania się z nią drogą radiową, z zastrzeżeniem pkt 4;
- egzaminator przekazuje osobie egzaminowanej polecenia dotyczące kierunku jazdy lub wykonania określonego zadania egzaminacyjnego; polecenia te nie mogą być sprzeczne z obowiązującymi na drodze zasadami ruchu lub stwarzać możliwości zagrożenia jego bezpieczeństwa;
- w przypadku kiedy pojazd egzaminacyjny dla kategorii B1 prawa jazdy umożliwia przebywanie egzaminatora w pojeździe, egzamin ten przeprowadza się w sposób określony dla kategorii B prawa jazdy.

§ 12. 1. Osoba egzaminowana uzyskuje:

- pozytywny wynik egzaminu praktycznego, jeżeli poprawnie wykonała zadania, o których mowa w § 9;
- ⁽⁶⁾ negatywny wynik egzaminu praktycznego, jeżeli:

- a) dwukrotnie nieprawidłowo wykonała to samo zadanie egzaminacyjne,
- b) zachodzą okoliczności, o których mowa w § 30 ust. 4 pkt 1-6 i ust. 5 pkt 1 rozporządzenia.

2. ⁽⁷⁾ W trakcie egzaminu przeprowadza się sprawdzenie odpowiednio umiejętności wykonania wszystkich zadań, o których mowa w § 9, wypełniając odpowiednio arkusz przebiegu egzaminu praktycznego określony we wzorze nr 7.

3. Oceniając kwalifikacje osoby egzaminowanej egzaminator zwraca szczególną uwagę na:

- 1) sposób wykonywania manewrów na drodze;
- 2) zachowanie wobec innych uczestników ruchu drogowego;
- 3) umiejętność oceny potencjalnych lub rzeczywistych zagrożeń na drodze;
- 4) skuteczność reagowania w przypadku powstania zagrożenia;
- 5) dynamikę i kulturę jazdy;
- 6) sposób używania mechanizmów sterowania pojazdem.

4. Po zakończeniu egzaminu praktycznego dla osoby egzaminator:

- 1) informuje ją o wyniku egzaminu, a jeżeli wynik jest negatywny - podaje przyczyny jego uzyskania;
- 2) wpisuje wynik egzaminu do listy osób zakwalifikowanych na egzamin;
- 3) przekazuje jej wypełniony arkusz przebiegu egzaminu praktycznego jeżeli wynik tego egzaminu jest negatywny. Jeżeli wynik egzaminu jest pozytywny arkusz przeprowadzonego egzaminu dołącza się do listy osób zakwalifikowanych na egzamin.

§ 13. Stanowiska wymienione w tabeli 9 i 10:

- 1) powinny być wyznaczone białymi lub żółtymi liniami o szerokości od 0,1 m do 0,15 m - wymiary pola określone w tabeli 9, 10 i 11 mierzy się pomiędzy wewnętrznym obrysem linii;
- 2) powinny posiadać na krawędziach pachołki drogowe z tyczkami lub tyczki; wysokość pachołka to co najmniej 0,5 m; wysokość tyczki to co najmniej 1,0 m dla tyczek stosowanych na stanowiskach odnoszących się do kategorii B lub B1 prawa jazdy oraz 2,0 m dla tyczek stosowanych na stanowiskach odnoszących się do pozostałych uprawnień do kierowania pojazdami;
- 3) mogą posiadać wewnętrzną linię ograniczającą pas jako linię przerywaną;
- 4) dla pozycji 4 i 5 tabeli 10 - powinny być wyposażone w krawężnik o wysokości 15 cm umieszczony na krawędzi jezdni, w sposób uniemożliwiający jego przesunięcie.

§ 14. Stanowisko wymienione w tabeli 11 powinno być wyznaczone liniami i pachołkami, o których mowa w § 13.

Tabela 12

Naruszenia przepisów ruchu drogowego skutkujące przerwaniem egzaminu państwowego na prawo jazdy	
1.	Kolizja drogowa
2.	Omijanie pojazdu, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymała się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszym.
3.	Wyprzedzanie na przejściach dla pieszych i bezpośrednio przed nimi.
4.	Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na oznakowanym przejściu.
5.	Nieustąpienie pierwszeństwa przez kierującego pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, pieszemu przechodzącemu na skrzyżowaniu przez jezdnię drogi, na którą wjeżdża pojazd.
6.	Niezatrzymanie pojazdu w razie przechodzenia przez jezdnię osoby niepełnosprawnej, używającej specjalnego oznaczenia, lub osoby o widocznej ograniczonej sprawności poruszania się w celu umożliwienia jej przejścia.
7.	Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu podczas cofania.
8.	Niezastosowanie się do: <ul style="list-style-type: none"> - sygnałów świetlnych, - sygnałów i poleceń podawanych przez osoby uprawnione do kierowania ruchem drogowym, - sygnałów i poleceń podawanych przez osoby uprawnione do kontroli ruchu drogowego.
9.	Niezastosowanie się do znaków: <ul style="list-style-type: none"> - "zakaz wjazdu", - "zakaz ruchu w obu kierunkach", - "zakaz skręcania w lewo",

Lista osób zakwalifikowanych na egzamin

w dniu godz.

Nr egzaminatora _ _ _ _ _

Poz.	Nazwisko i imię	Nr PESEL / data urodzenia *) - kod ograniczenia	Nr instr. prowadzącego**)	Nr ewidencyjny	Rodzaj	Wyniki egzaminów:						
			Imię i nazwisko			A1	B1	C1	D1	C1+E	D1+E	pozwolenie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1					T							
					P							
2					T							
					P							
3					T							
					P							
itd.					T							
					P							

Uwagi***):.....

Objaśnienie:

*) datę urodzenia można wpisać tylko osobom, które nie mają nadanego numeru PESEL.

***) numer instruktora prowadzącego wpisuje się wyłącznie w przypadku kiedy osoba wnioskowała o przeprowadzenie egzaminu w obecności instruktora prowadzącego

.....
(pieczęć i podpis egzaminatora)

****) uwagi ośrodka egzaminowania, np.: poz. 1 i 2 egzamin prowadzony na pojeździe osoby egzaminowanej.

LISTA OSÓB ZAKWALIFIKOWANYCH NA EGZAMIN - KATEGORIE A1, B1, C1, D1, C1+E, D1+E, pozwolenie

wzór nr 4

**PROTOKÓŁ EGZAMINACYJNY Z WYNIKÓW EGZAMINÓW PROWADZONYCH W ZAKRESIE
PRAWA JAZDY KATEGORII: A, B, C, D, T, B+E, C+E lub D+E**

Format A4, układ pionowy													Strona 1 + kolejne		
..... (pieczęć ośrodka egzaminowania)				Protokół egzaminacyjny nr z dnia Liczba osób zakwalifikowanych na egzamin Liczba osób egzaminowanych Liczba osób, które nie przystąpiły do egzaminu											
Poz.	Nazwisko i imię		Nr ewid. osoby	Egz.	Wyniki egzaminów:								Nr instruktora nr ośrodka szkolenia	Nr egzaminatora	
	nr PESEL / data ur.	zakres egzaminu			A	B	C	D	T	B+E	C+E	D+E			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1				T											
				P											
2				T											
				P											
3				T											
				P											
4				T											
				P											
5				T											
				P											
...				T											
				P											
20				T											
				P											

Strona ostatnia														
Poz.	Nazwisko i imię		Nr ewid. osoby	Egz.	Wyniki egzaminów:								Nr instruktora nr ośr. szkolenia	Nr egzaminatora
	nr PESEL / data ur.	zakres egzaminu			A	B	C	D	T	B+E	C+E	D+E		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
...				T										
				P										
...				T										
				P										
...				T										
				P										

Uwagi Akceptuję: poz.....

.....
(podpis i pieczęć)

Liczba osób egzaminowanych w									Zatwierdzam: poz.....					
Kat.	A	B	C	D	T	B+E	C+E	D+E (podpis i pieczęć dyrektora ośrodka)					
T														
P														

wzór nr 5

PROTOKÓŁ EGZAMINACYJNY Z WYNIKÓW EGZAMINÓW PROWADZONYCH W ZAKRESIE
PRAWA JAZDY KATEGORII: A1, B1, C1, C1+E, D1, D1+E ORAZ POZWOLENIA

Format A4, układ pionowy Strona 1 + kolejne

..... (pieczęć ośrodka egzaminowania)			Protokół egzaminacyjny nr z dnia											
			Liczba osób zakwalifikowanych na egzamin											
			Liczba osób egzaminowanych											
			Liczba osób, które nie przystąpiły do egzaminu											
Poz.	Nazwisko i imię		Nr ewid. osoby	Egz.	Wyniki egzaminów:								Nr instruktora nr ośr. szkolenia	Nr egzaminatora
	nr PESEL / data ur.	zakres egzaminu			A1	B1	C1	D1	C1+E	D1+E	pozwolenie			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1				T										
				P										
2				T										
				P										
3				T										
				P										
4				T										
				P										
...				T										
				P										
20				T										
				P										

Strona ostatnia

Poz.	Nazwisko i imię		Nr ewid. osoby	Egz.	Wyniki egzaminów:								Nr instruktora nr ośr. szkolenia	Nr egzaminatora
	nr PESEL / data ur.	zakres egzaminu			A1	B1	C1	D1	C1+E	D1+E	pozwolenie			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
...				T										
				P										
...				T										
				P										
...				T										
				P										

Uwagi Akceptuję:

.....
(podpis i pieczęć koordynatora)

Liczba osób egzaminowanych w								Zatwierdzam: poz..... (podpis i pieczęć dyrektora ośrodka)
Kat.	A1	B1	C1	D1	C1+E	D1+E	pozwolenie	
T								
P								

ARKUSZ PRZEBIEGU EGZAMINU PRAKTYCZNEGO

Format A-5, układ pionowy

Arkusz przebiegu egzaminu				
Osoba egzaminowana				
Data egzaminu godz..... kat. prawa jazdy.....				
Strona 1				
Poz.	Plac manewrowy / ruch drogowy *) zestaw nr.....	Ocena (P-poz., N-neg.)		Uwagi
		Zad. 1	Zad. 2	
1	2	3	4	5
1	Przygotowanie do jazdy i ruszenie			
2	Jazda pasem ruchu			
3	Parkowanie skośne			
4	Parkowanie prostopadłe tyłem			
5	Parkowanie prostopadłe przodem			
6	Parkowanie równoległe			
7	Zawracanie			
8	Ruszanie na wzniesieniu			
9	Slalom			
Strona 2				
Poz.	Jazda w ruchu drogowym	Ocena (P/N)		
		Z1	Z2	
1	2	3	4	
1	Zachowanie przy włączaniu się do ruchu			
2	Zachowanie podczas jazdy po odcinkach dróg między skrzyżowaniami: a) dostosowanie prędkości do warunków na drodze, b) dynamika i kultura jazdy, c) wybór właściwego pasa ruchu (pozycja na drodze), d) utrzymywanie właściwych odstępów od innych pojazdów, e) uwzględnianie zachowania innych kierujących pojazdami i reagowanie na dawane przez nich sygnały, f) sygnalizowanie zamierzonych manewrów, g) podejmowanie decyzji i sposób wykonania manewrów wymijania, omijania, wyprzedzania lub zmiany pasa ruchu			
3	Zachowanie przy przejeżdżaniu przez skrzyżowania – zmiana kierunku jazdy: a) wybór właściwego pasa ruchu, b) sygnalizowanie zamierzonych manewrów, c) prawidłowość toru jazdy, d) przestrzeganie zasad pierwszeństwa przejazdu, e) sposób i miejsce zatrzymania pojazdu, f) uwzględnianie zachowania innych kierujących pojazdami i reagowanie na dawane przez nich sygnały			
4	Zachowanie w odniesieniu do znaków drogowych pionowych i poziomych			
5	Zachowanie w odniesieniu do sygnałów świetlnych lub poleceń kierujących ruchem			
6	Zachowanie w rejonach przejść dla pieszych i wobec pieszych			
7	Zachowanie w rejonach przystanków komunikacji publicznej			
8	Zachowanie w rejonach przejazdów kolejowych lub tramwajowych			
9	Obserwowanie drogi i umiejętność oceny zagrożeń na drodze			
10	Skuteczność reagowania w przypadku powstania zagrożenia			
11	Sposób używania mechanizmów sterowania pojazdem			
12				
13				
14	Uwagi:			

*) skreślić odpowiednio manewry niewykonywane w zależności od kategorii prawa jazdy.

(podpis i pieczęć egzaminatora)

ZAŁĄCZNIK Nr 6

Szkolenie instruktorów nauki jazdy

PROGRAM SZKOLENIA KANDYDATÓW NA INSTRUKTORÓW I INSTRUKTORÓW NAUKI JAZDY

Postanowienia wstępne

§ 1. 1. Program szkolenia kandydatów na instruktorów, zwany dalej "programem", określa:

- 1) zasady przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego na kurs;
- 2) charakterystykę absolwenta kursu;
- 3) plan nauczania;
- 4) wzory stosowanych dokumentów.

2. Celem szkolenia jest przygotowanie kandydatów na instruktorów do prowadzenia nauczania kandydatów na kierowców lub motorniczych. Szkolenie obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne.

Charakterystyka absolwenta kursu

§ 2. Absolwent kursu, w zakresie objętym nauczaniem, powinien:

- 1) posiadać znajomość:
 - a) wybranych zagadnień z psychologii, metodyki nauczania oraz etyki zawodowej,
 - b) warunków uzyskiwania, zatrzymywania, cofania i przywracania uprawnień do kierowania pojazdami,
 - c) programów szkolenia i egzaminowania kandydatów na kierowców lub motorniczych,
 - d) zasad prowadzenia ośrodka szkolenia oraz sporządzania wymaganej dokumentacji,
 - e) przepisów ustawy oraz wybranych przepisów zawartych w aktach wykonawczych do tej ustawy,
 - f) techniki kierowania i obsługi pojazdów;
- 2) posiadać umiejętności:
 - a) oceny stanu wiedzy i umiejętności, jak również predyspozycji kandydatów na kierowców lub motorniczych,
 - b) określenia wymiaru czasu i zakresu tematycznego szkolenia odpowiednio do oceny, o której mowa w lit. a,
 - c) prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych na kursie dla kandydatów na kierowców lub motorniczych w sposób:
 - łatwy do zrozumienia i rzeczowy,
 - zgodny z obowiązującymi przepisami,
 - d) stosowania odpowiednich metod nauczania wraz z wykorzystaniem różnorodnych środków dydaktycznych,
 - e) kształtowania właściwego sposobu zachowania się na drodze kandydatów na kierowców lub motorniczych, w szczególności rozwijania umiejętności:
 - wykrywania pojawiających się zagrożeń,
 - przeciwdziałania zagrożeniom,
 - postępowania wobec skutków powstałych zagrożeń,
 - f) praktycznego stosowania przepisów ruchu drogowego i zasad techniki kierowania pojazdem,
 - g) wykonywania czynności kontrolno-obsługowych pojazdu.

Plan nauczania

§ 3. 1. Liczbę godzin zajęć teoretycznych i praktycznych dla kandydatów na instruktorów podlegających szkoleniu podstawowemu ustala organizator kursu, przy czym nie może być ona mniejsza niż określono w tabeli 1, z zastrzeżeniem ust. 6.

Tabela 1

Poz.	Nazwa przedmiotu	Liczba godzin zajęć	
		teoretycznych	praktycznych
1	2	3	4
1	Psychologia	10	-
2	Metodyka nauczania	50	-
3	Prawo o ruchu drogowym	30	-
4	Technika kierowania i obsługa pojazdu	18	-
5	Bezpieczeństwo ruchu drogowego	10	-
6	Zasady prowadzenia ośrodka szkolenia	6	-
7	Praktyka instruktorska	4	50 ^{*)}
8	Razem	128	50 ^{*)}

*) Należy uwzględnić dodatkowo odpowiednią do zakresu nauczania słuchacza kursu liczbę godzin zajęć określoną w tabeli nr 2.

2. W zakresie przedmiotu określonego w tabeli 1:

- 1) w poz. 1 - powinny być ujęte tematy:
 - a) podstawowe wiadomości z psychologii ogólnej,
 - b) słuchacz kursu i jego charakterystyka,
 - c) wybrane zagadnienia z psychologii komunikacji drogowej, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na funkcje percepcyjne, podejmowane decyzje, czas reakcji lub zmianę zachowania kierującego pojazdem, m.in.:
 - alkoholu lub innego podobnie działającego środka,
 - wahań stanu emocjonalnego,
 - zmęczenia,
 - zagrożeń występujących w ruchu drogowym,
 - d) praktyczne wykorzystanie wiedzy z psychologii w szkoleniu kandydatów na kierowców lub motorniczych, ze szczególnym uwzględnieniem oceny predyspozycji kandydata na kierowcę,
 - e) etyka;
- 2) w poz. 2 - powinny być ujęte tematy:
 - a) proces nauczania,
 - b) szkolenie dorosłych - motywacja,
 - c) ocenianie kwalifikacji kandydata na kierowcę i ustalanie wymiaru czasu szkolenia niezbędnego dla osiągnięcia celów określonych w charakterystyce absolwenta kursu,
 - d) formy i metodyka prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych ujętych w programie szkolenia kandydatów na kierowców lub motorniczych, w tym:
 - podział tematyczny zajęć w poszczególnych kategoriach prawa jazdy lub pozwolenia,
 - podział wymiaru czasu szkolenia,
 - kolejność realizacji zajęć,
 - e) organizacja zajęć - środki dydaktyczne;
- 3) w poz. 3 - powinny być ujęte tematy:
 - a) wybrane problemy interpretacyjne przepisów ruchu drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - zachowania ostrożności i właściwości postawy w stosunku do innych uczestników ruchu,

- zachowania bezpiecznych prędkości i odstępów pomiędzy pojazdami podczas jazdy w różnych warunkach atmosferycznych i po różnych nawierzchniach jezdni,
 - zagrożeń związanych z ruchem drogowym, m.in.: prowadzeniem pojazdu w różnych warunkach widoczności, niedoświadczaniem innych uczestników ruchu, podczas przewozu osób i ładunków,
- b) omówienie wybranych zagadnień:
- których znajomość powinna być sprawdzana na kursie dla kandydatów na kierowców,
 - występujących w pytaniach egzaminacyjnych stosowanych na egzaminie teoretycznym dla kandydatów na kierowców;
- 4) w poz. 4 - powinny być ujęte tematy:
- a) przygotowanie się do jazdy oraz zasady używania mechanizmów sterowania pojazdem,
 - b) bezpieczne prowadzenie pojazdu i wykonywanie manewrów na drodze,
 - c) zachowanie wobec innych uczestników ruchu,
 - d) przewidywanie rzeczywistych lub potencjalnych zagrożeń na drodze oraz skuteczne na nie reagowanie,
 - e) dynamika i kultura jazdy,
 - f) zasady wykonywania czynności kontrolno-obslugowych pojazdu, z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska;
- 5) w poz. 5 - powinny być ujęte tematy:
- a) organy administracji państwowej zajmujące się problematyką ruchu drogowego i ich zadania,
 - b) znaczenie aktów prawnych odnoszących się do kierujących pojazdami,
 - c) stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w kraju i województwie,
 - d) zatrzymywanie i cofanie uprawnień do kierowania pojazdami, kontrola ruchu drogowego oraz sankcje, ubezpieczenia;
- 6) w poz. 6 - powinny być ujęte tematy:
- a) rozpoczęcie działalności ośrodka szkolenia,
 - b) rozpoczęcie pracy instruktora,
 - c) zarządzanie ośrodkiem szkolenia,
 - d) prowadzenie dokumentacji,
 - e) nadzór;
- 7) w poz. 7 - powinny być ujęte tematy:
- a) organizacja zajęć - 4 godziny zajęć teoretycznych,
 - b) pokaz przeprowadzenia 10 różnych tematycznie zajęć teoretycznych dla kandydatów na kierowców lub motorniczych - z uwzględnieniem różnych kategorii prawa jazdy na które prowadzone jest szkolenie,
 - c) prezentacja przez każdego słuchacza kursu co najmniej 5 wybranych zajęć teoretycznych, o których mowa w lit. b - czas każdej prezentacji 45 minut,
 - d) udział w charakterze obserwatora co najmniej w 20 zajęciach teoretycznych prowadzonych w ośrodku szkolenia,
 - e) pokaz przeprowadzenia 5 zajęć praktycznych dla kandydatów na kierowców w zakresie uprawnień objętych nauczaniem - pokaz prowadzi się 2 godziny na placu manewrowym i 3 godziny w ruchu miejskim,
 - f) udział w charakterze obserwatora w zajęciach praktycznych prowadzonych w ruchu miejskim w ośrodku szkolenia kierowców w liczbie godzin określonej w tabeli 2:

Tabela 2

Poz.	Zakres objęty nauczaniem	Liczba godzin zajęć ^{*)}
1	2	3
1	Kat. A, A1 lub B1	10
2	Kat. B, C, C1, D1, T, B+E, C1+E, D1 + E, T lub Pozwolenie	30
3	Kat. C+E, D+E	15
4	Kat. D	25

*) Podane wartości odnoszą się do każdej kategorii prawa jazdy oddzielnie.

g) przeprowadzenie przez słuchacza kursu na placu manewrowym ośrodka szkolenia z udziałem kandydata na kierowcę lub motorniczego co najmniej 10 zajęć praktycznych w zakresie każdej kategorii prawa jazdy lub pozwolenia, objętych nauczaniem,

h) podsumowanie.

3. Zajęcia określone w ust. 2 pkt 7:

- 1) lit. a, b, e, i - prowadzi wykładowca;
- 2) lit. c, g - prowadzi indywidualnie każdy słuchacz kursu pod nadzorem wykładowcy;
- 3) lit. d, f - prowadzi się w grupach 1-5 osób pod nadzorem wykładowcy.

4. Końcowy wynik nauczania z przedmiotu określonego w poz. 7 tabeli 1 uważa się za pozytywny, jeżeli kandydat na instruktora uzyskał pozytywną ocenę:

- 1) co najmniej z 3 prezentacji, o których mowa w ust. 2 pkt 7 lit. c;
- 2) co najmniej z 8 przeprowadzonych zajęć praktycznych, o których mowa w ust. 2 pkt 7 lit. g - w zakresie każdej kategorii prawa jazdy lub pozwolenia, objętych nauczaniem.

5. Zajęcia z praktyki pedagogicznej mogą być rozpoczęte po zakończeniu zajęć z przedmiotów określonych w poz. 1-4 tabeli 1.

6. Osoby posiadające wyższe wykształcenie w zakresie przedmiotów, o których w poz. 1 i 2 tabeli 1 mogą odpowiednio nie uczestniczyć w zajęciach teoretycznych, pod warunkiem dołączenia do dokumentacji kopii dyplomu wyższej uczelni poświadczającej wyższe wykształcenie w zakresie przedmiotów określonych w poz. 1 i 2 tabeli 1.

§ 4. Godziny zajęć teoretycznych równają się 45 minutom, a zajęć praktycznych - 60 minutom.

§ 5. Kandydat na instruktora podlegający szkoleniu dodatkowemu powinien ponownie odbyć zajęcia z przedmiotu określonego w tabeli 1 w poz. 7 i uzyskać pozytywny końcowy wynik nauczania z tego przedmiotu.

ZALĄCZNIK Nr 8

**WZÓR
ZAŚWIADCZENIE O UKOŃCZENIU KURSU KWALIFIKACYJNEGO DLA KANDYDATÓW
NA INSTRUKTORÓW**

Format A5, układ pionowy

..... (pieczęć jednostki szkolącej)	Data wydania																																										
<p>Zaświadczenie nr¹⁾</p> <p>o ukończeniu kursu kwalifikacyjnego dla kandydatów na instruktorów</p> <p>Pan(i)</p> <p style="text-align: center;">(nazwisko) (imię)</p> <p>Nr PESEL/data urodzenia <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse; text-align: center; width: 150px; height: 20px;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>²⁾</p> <p>zarejestrowany(a) w książce ewidencji osób szkolonych nrpoz.....</p> <p>mający(a):</p> <p>prawo jazdy kategorii³⁾ nr</p> <p>pozwolenie nr⁴⁾</p> <p>odbył(a) szkolenie podstawowe / dodatkowe:⁴⁾</p>																																											
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Poz.</th> <th rowspan="2">Kategorie³⁾ Pozwolenie⁴⁾</th> <th rowspan="2">Data rozpoczęcia szkolenia</th> <th rowspan="2">Data zakończenia szkolenia</th> <th colspan="2">Liczba godzin zajęć</th> <th rowspan="2">Podpis przewodniczącego komisji</th> </tr> <tr> <th>teoretycznych</th> <th>praktycznych</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							Poz.	Kategorie ³⁾ Pozwolenie ⁴⁾	Data rozpoczęcia szkolenia	Data zakończenia szkolenia	Liczba godzin zajęć		Podpis przewodniczącego komisji	teoretycznych	praktycznych	1	2	3	4	5	6		1							2							3						
Poz.	Kategorie ³⁾ Pozwolenie ⁴⁾	Data rozpoczęcia szkolenia	Data zakończenia szkolenia	Liczba godzin zajęć		Podpis przewodniczącego komisji																																					
				teoretycznych	praktycznych																																						
1	2	3	4	5	6																																						
1																																											
2																																											
3																																											
i został(a) uznany(a) za przygotowanego(a) do złożenia egzaminu przed komisją powołaną przez wojewodę.																																											
Objasnienia:			 (podpis i pieczęć kierownika jednostki szkolącej)																																							
<p>¹⁾ wpisać kolejny numer zaświadczenia łamany przez rok jego wydania,</p> <p>²⁾ datę urodzenia można wpisać tylko osobom, które nie mają nadanego numeru PESEL,</p> <p>³⁾ wpisać oznaczenia literowe kategorii prawa jazdy,</p> <p>⁴⁾ niepotrzebne skreślić.</p>																																											

II. Egzaminowanie (wypełnia komisja).												
Poz.	Zakres egz. ³⁾	Egz. ²⁾	Wynik ⁴⁾	Nr protokołu								Podpis i pieczęć przewodniczącego
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1		T										
		P										
2		T										
		P										
3		T										
		P										
4		T										
		P										
5		T										
		P										
6		T										
		P										
7		T										
		P										

III. Decyzja - wpis do ewidencji instruktorów:

1. Osoba, o której mowa w dziale I, spełniła wymogi określone:

a) w art. 105 ust. 2 pkt 1 -6 ustawy ⁵⁾

b) art.145 ust. 2 ustawy ^{2, 5)}

i w dniu uzyskała uprawnienia do szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami nr w zakresie prawa jazdy kat..... / pozwolenia ²⁾

2. Na podstawie art. 106 ust. 1 ustawy ⁵⁾ zarządzam w dniuwpisanie Pana(i) do ewidencji instruktorów i wydanie mu legitymacji instruktora nrnr druku.....

Obywatel uiścił opłatę za wydanie legitymacji instruktora w wysokościzł

oraz opłatę skarbową w wysokościzł.

.....
(podpis i pieczęć organu wpisującego do ewidencji)

IV. Potwierdzenie odbioru.

Potwierdzam otrzymanie legitymacji, o której mowa w dziale III pkt 2 w dniu

Podpis.....

ZAŁĄCZNIK Nr 10

WZÓR LEGITYMACJI INSTRUKTORA NAUKI JAZDY

Rozmiar: 74 mm x 105 mm x 2 mm

Barwa tła: szara (strony - 4, 1), biała (strony 2, 3)

Napisy - barwa czarna

Strony 4, 1, 2, 3

	<h1>Legitymacja instruktora</h1>
--	--------------------------------------

<p>zdjęcie posiadacza (3,5 cm x 4,5 cm)</p>	Nr druku	<p style="text-align: center;">(pieczęć podłużna wystawcy)</p> <p style="text-align: center;">Legitymacja Nr.....</p> <p>1. Pan(i) <small>(nazwisko i imię)</small></p> <p>2. Nr PESEL/data ur¹⁾ <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table></p> <p>3. <small>(kod pocztowy - miejscowość)</small></p> <p>..... <small>(ulica - nr budynku - nr lokalu)</small></p> <p>4. Posiada uprawnienia nr do szkolenia: a) kandydatów na kierowców w zakresie prawa jazdy kat.....²⁾ b) kandydatów na motomiczych²⁾.</p> <p>..... <small>(miejscowość) (data)</small></p> <p style="text-align: right;">..... <small>(podpis i pieczęć organu wydającego)</small></p> <p><small>Objaśnienia ¹⁾ datę urodzenia mo zna wpisać tylko osobom, które nie mają nadanego numeru PESEL. ²⁾ niepotrzebne skreślić.</small></p>												
(podpis posiadacza legitymacji)														
DATA WAŻNOŚCI														
.....f. f. f. f.														
mp. mp. mp. mp.														
.....f. f. f. f.														
mp. mp. mp. mp.														

Szkolenie Egzaminatorów

PROGRAM SZKOLENIA KANDYDATÓW NA EGZAMINATORÓW

Postanowienia wstępne

§ 1. 1. Program szkolenia kandydatów na egzaminatorów, zwany dalej "programem", określa:

- 1) charakterystykę absolwenta kursu;
- 2) plan nauczania;
- 3) wzory stosowanych dokumentów.

2. Celem szkolenia jest przygotowanie kandydatów na egzaminatorów do prowadzenia egzaminów państwowych osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi, z wyjątkiem ciągników rolniczych. Szkolenie obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne.

Charakterystyka absolwenta kursu

§ 2. Absolwent kursu, w zakresie objętym nauczaniem, powinien:

- 1) posiadać znajomość:
 - a) wybranych zagadnień z psychologii i dydaktyki odnoszących się do przeprowadzania egzaminów, a w szczególności egzaminów kandydatów na kierowców oraz etyki zawodowej,
 - b) warunków uzyskiwania, zatrzymywania, cofania i przywracania uprawnień do kierowania pojazdami samochodowymi,
 - c) programów szkolenia i egzaminowania dla kandydatów na kierowców,
 - d) statutu wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego oraz zasad jego funkcjonowania,
 - e) roli i zadań egzaminatora,
 - f) przepisów ustawy oraz wybranych przepisów zawartych w aktach wykonawczych do tej ustawy,
 - g) techniki kierowania i obsługi pojazdów;
- 2) posiadać umiejętności:
 - a) oceniania infrastruktury technicznej wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego oraz innych okoliczności warunkujących przeprowadzenie egzaminu państwowego,
 - b) doboru tras egzaminacyjnych spełniających wymogi programu egzaminacyjnego,
 - c) przeprowadzania egzaminów teoretycznych i praktycznych,
 - d) oceniania kwalifikacji kandydatów na kierowców,
 - e) korzystania z oprogramowania używanego w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego,
 - f) planowania i organizacji pracy,
 - g) oceniania i sporządzania wymaganej dokumentacji.

Plan nauczania

§ 3. 1. Liczbę godzin zajęć teoretycznych i praktycznych dla kandydatów na egzaminatorów podlegających szkoleniu podstawowemu ustala organizator kursu, przy czym nie może być ona mniejsza niż określono w tabeli 1, z zastrzeżeniem ust. 7.

Tabela 1

Poz.	Nazwa przedmiotu	Liczba godzin zajęć	
		teoretycznych	praktycznych
1	2	3	4
1	Psychologia	20	-
2	Dydaktyka	20	-
3	Prawo o ruchu drogowym	30	-
4	Technika kierowania i obsługa pojazdu	20	-
5	Bezpieczeństwo ruchu drogowego	16	-
6	Zadania egzaminatora	42	-
7	Praktyka egzaminatorska	4	lit. b - d, g, h - 6 lit. e, f, i, j - 4*)
8	Razem	152	10**)

*) W tematach określonych tymi literami należy uwzględnić dodatkowo 1 godzinę dla każdej kategorii prawa jazdy, jeżeli osoba jest szkolona w zakresie większym niż jedna kategoria lub pozwolenie.

***) Uwzględniając szkolenie tylko w zakresie jednej kategorii prawa jazdy lub pozwolenia.

2. W zakresie przedmiotu określonego w tabeli 1:

- 1) w poz. 1 - powinny być ujęte tematy:
 - a) podstawowe pojęcia psychologii,
 - b) procesy poznawcze człowieka,
 - c) osobowość egzaminatora,
 - d) temperament jako szczególny składnik osobowości egzaminatora,
 - e) psychologiczna sylwetka zdającego egzamin,
 - f) psychologiczne aspekty przygotowania i przeprowadzenia egzaminu,
 - g) elementy psychologii pracy,
 - h) badania psychologiczne kierowców,
 - i) praktyczne wykorzystanie wiedzy z psychologii w egzaminowaniu kandydatów na kierowców lub motorniczych, ze szczególnym uwzględnieniem oceny predyspozycji kandydata na kierowcę;
- 2) w poz. 2 - powinny być ujęte tematy:
 - a) podstawowe pojęcia dydaktyki,
 - b) proces szkolenia i egzaminowania,
 - c) egzamin - pojęcie, funkcje, formy, organizacja, warunki przeprowadzania, metodologia,
 - d) metody kontroli i oceniania,
 - e) najczęstsze błędy w kontroli i ocenianiu oraz ich usuwanie,
 - f) przyczyny niepowodzeń egzaminacyjnych;
- 3) w poz. 3 - powinny być ujęte tematy:
 - a) wybrane problemy interpretacyjne przepisów ruchu drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - zachowania ostrożności i właściwości postawy w stosunku do innych uczestników ruchu,
 - zachowania bezpiecznych prędkości i odstępów pomiędzy pojazdami podczas jazdy w różnych warunkach atmosferycznych i po różnych nawierzchniach jezdni,
 - zagrożeń związanych z ruchem drogowym, m.in.: prowadzeniem pojazdu w różnych warunkach widoczności, niedoświadczaniem innych uczestników ruchu, podczas przewozu osób i ładunków,
 - b) omówienie wybranych zagadnień:
 - których znajomość powinna być sprawdzana na kursie dla kandydatów na kierowców,
 - występujących w pytaniach egzaminacyjnych stosowanych na egzaminie teoretycznym dla kandydatów na kierowców;
- 4) w poz. 4 - powinny być ujęte tematy:
 - a) przygotowanie się do jazdy oraz zasady używania mechanizmów sterowania pojazdem,
 - b) bezpieczne prowadzenie pojazdu i wykonywanie manewrów na drodze,
 - c) przewidywanie rzeczywistych lub potencjalnych zagrożeń na drodze oraz skuteczne reagowanie na nie,

- d) dynamika i kultura jazdy,
 - e) zasady wykonywania czynności kontrolno-obslugowych pojazdu, z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska;
- 5) w poz. 5 - powinny być ujęte tematy:
- a) organy administracji państwowej zajmujące się problematyką ruchu drogowego i ich zadania,
 - b) znaczenie aktów prawnych odnoszących się do kierujących pojazdami,
 - c) stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w kraju i województwie,
 - d) zatrzymywanie i cofanie uprawnień do kierowania pojazdami, kontrola ruchu drogowego oraz sankcje, ubezpieczenia,
 - e) organizacja ruchu w miejscowości przeprowadzania egzaminów, warunki ruchu - dobór tras egzaminacyjnych;
- 6) w poz. 6 - powinny być ujęte tematy:
- a) statut wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego - rola i funkcje egzaminatora,
 - b) zasady funkcjonowania oraz infrastruktura techniczna wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego,
 - c) zasady korzystania z informatycznych środków technicznych używanych w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego,
 - d) planowanie i organizacja pracy,
 - e) programy szkolenia i egzaminowania kandydatów na kierowców i motorniczych,
 - f) zasady przeprowadzania egzaminów teoretycznych i praktycznych,
 - g) prowadzenie dokumentacji,
 - h) nadzór;
- 7) w poz. 7 - powinny być ujęte tematy:
- a) organizacja zajęć,
 - b) pokaz przeprowadzenia egzaminu teoretycznego w zakresie kategorii B prawa jazdy (słuchacze kursu są osobami egzaminowanymi przy zastosowaniu informatycznych środków technicznych),
 - c) udział w charakterze obserwatora w 2 egzaminach teoretycznych dla kandydatów na kierowców,
 - d) przeprowadzenie egzaminu teoretycznego w zakresie kategorii B prawa jazdy (słuchacze kursu są osobami egzaminowanymi na zasadach określonych w lit. b),
 - e) pokaz przeprowadzenia I części egzaminu praktycznego w zakresie objętym nauczaniem,
 - f) pokaz przeprowadzenia II części egzaminu praktycznego w zakresie objętym nauczaniem,
 - g) udział w charakterze obserwatora w 2 egzaminach praktycznych dla kandydatów na kierowców - w zakresie ich I części,
 - h) udział w charakterze obserwatora w 2 egzaminach praktycznych dla kandydatów na kierowców - w zakresie ich II części,
 - i) przeprowadzenie I części egzaminu praktycznego w zakresie objętym nauczaniem,
 - j) przeprowadzenie II części egzaminu praktycznego w zakresie objętym nauczaniem,
 - k) podsumowanie.

3. Zajęcia, o których mowa w ust. 2 pkt 7 lit.:

- 1) b, e i f - prowadzi wykładowca wykorzystując infrastrukturę techniczną jednostki upoważnionej do szkolenia;
- 2) c, g i h - prowadzone są pod nadzorem wykładowcy w czasie egzaminu państwowego, z tym że określone w lit. c i g - w grupach do 5 osób, a w lit. h - indywidualnie z każdym słuchaczem kursu;
- 3) d, i, j - prowadzi indywidualnie każdy słuchacz kursu pod nadzorem wykładowcy wykorzystując infrastrukturę techniczną jednostki upoważnionej do szkolenia, z tym że w zakresie określonym w lit. i - wykonuje w całości program egzaminacyjny dla kandydatów na kierowców i ocenia jego wykonanie.

4. Końcowy wynik nauczania z przedmiotu określonego w poz. 7 tabeli 1 uważa się za pozytywny, jeżeli kandydat na egzaminatora uzyskał określoną w tabeli 2 liczbę pozytywnych ocen.

Tabela 2

Poz.	Słuchacz kursu - prowadzący	Liczba pozytywnych ocen
1	2	3
1	Egzamin teoretyczny	1
2	I część egzaminu praktycznego	1 w każdej kategorii objętej nauczaniem
3	II część egzaminu praktycznego	1 w każdej kategorii objętej nauczaniem

5. Zajęcia z praktyki pedagogicznej mogą być rozpoczęte po zakończeniu zajęć z przedmiotów określonych w poz. 1-4 i 6 tabeli 1.

6. Organizator kursu ustala w porozumieniu z dyrektorem wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego terminy i miejsca prowadzenia zajęć, o których mowa w ust. 2 pkt 7 lit. c, g i h.

7. Osoby posiadające wyższe wykształcenie w zakresie przedmiotów, o których mowa w poz. 1 i 2 tabeli 1, mogą nie uczestniczyć w ww. zajęciach pod warunkiem dołączenia do dokumentacji kopii dyplomu wyższej uczelni poświadczającego wyższe wykształcenie w tym zakresie.

§ 8. Godziny zajęć teoretycznych równają się 45 minutom, a zajęć praktycznych - 60 minutom.

§ 9. Kandydat na egzaminatora podlegający szkoleniu dodatkowemu powinien ponownie odbyć zajęcia z przedmiotu określonego w poz. 7 tabeli 1 i uzyskać pozytywny końcowy wynik nauczania z tego przedmiotu.

1	2	3	4	5	6	7				8	
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
31											
32											
33											
34											
35											
36											
37											
38											
39											
40											
41											
42											
43											
44											
45											
46											
47											
48											
49											
50											
51											
52											
53											
54											
55											
KOŃCOWY WYNIK NAUCZANIA Pozytywny: ⁵⁾ Negatywny: ⁵⁾					 <small>(podpis i pieczęć egzaminatora)</small>					

WZÓR
**ZAŚWIADCZENIE O UKOŃCZENIU KURSU KWALIFIKACYJNEGO DLA KANDYDATÓW
 NA EGZAMINATORÓW**

Format A5, układ pionowy

<p>..... (pieczęć jednostki szkolącej)</p>	<p>Data wydania</p>																				
<p>Zaświadczenie nr¹⁾ o ukończeniu kursu kwalifikacyjnego dla kandydatów na egzaminatorów</p>																					
<p>Pan(i)</p>																					
<p>(nazwisko)</p>	<p>(imię)</p>																				
<p>Nr PESEL <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table></p>																					
<p>zarejestrowany(a) w książce ewidencji osób szkolonych nr poz.</p>																					
<p>mający(a): prawo jazdy kategorii²⁾ nr</p>																					
<p>pozwolenie nr³⁾</p>																					
<p>odbył(a) szkolenie podstawowe, dodatkowe:³⁾</p>																					
Poz.	Kategorie ²⁾ Pozwolenie ³⁾	Data szkolenia	Data szkolenia	Liczba godzin		Podpis komisji															
				teoretycznych	praktycznych																
1	2	3	4	5	6																
1																					
2																					
3																					
<p>i został(a) uznany(a) za przygotowanego(a) do złożenia egzaminu przed komisją powołaną przez ministra właściwego do spraw</p>																					
<p>Objaśnienia:</p>				<p>..... (podpis i pieczęć kierownika jednostki)</p>																	
<p>¹⁾ wpisać kolejny numer zaświadczenia łamany przez rok jego ²⁾ wpisać oznaczenia literowe kategorii prawa ³⁾ niepotrzebne</p>																					

II. Decyzja - wpis do ewidencji egzaminatorów (wypełnia organ wpisujący na ewidencję)

1. Osoba, o której mowa w dziale I, spełniła wymogi określone w art. 110 ust. 1:

a) pkt 1 - 9 ustawy ³⁾,

b) pkt 1, 3 - 5, 8 i 9 ustawy ^{2 1 3)},

i w dniu uzyskała uprawnienie do egzaminowania osób ubiegających

się o uprawnienia do kierowania pojazdami - nr w zakresie prawa jazdy

kat.¹⁾ pozwolenia.

2. Na podstawie art. 111 ust. 1 ustawy ³⁾ zarządzam w dniu wpisanie

Pana(i)

do ewidencji egzaminatorów.

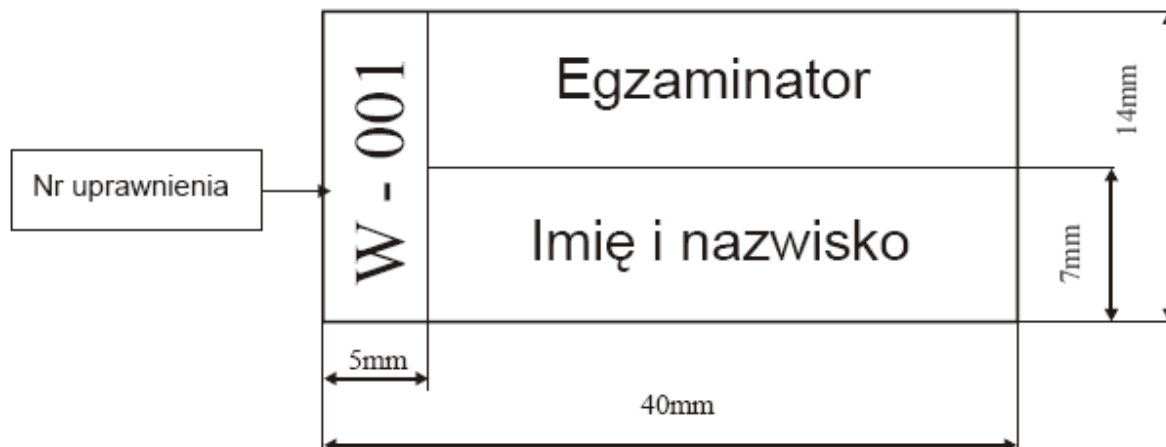
Obywatel uiścił opłatę skarbową w wysokości

.....zł.

.....
(podpis i pieczęć organu wpisującego do ewidencji)

ZALĄCZNIK Nr 16

WZÓR PIECZĄTKI EGZAMINATORA

ZALĄCZNIK Nr 17⁽⁸⁾

**TABELE ZADAŃ EGZAMINACYJNYCH STOSOWANYCH NA EGZAMINIE DLA
KANDYDATÓW NA EGZAMINATORÓW**

Tabela 1

Poz.	Zadania egzaminacyjne	Kategorie
1	Przygotowanie do jazdy i ruszenie z miejsca - zadanie realizowane na placu manewrowym dla wszystkich kategorii prawa jazdy.	A B C D
2	Jazda pasem ruchu do przodu i tyłu - zadanie realizowane na placu manewrowym dla wszystkich kategorii prawa jazdy.	B C D
3	Parkowanie prostopadłe (wjazd przodem - wyjazd tyłem)	C D
4	Parkowanie równoległe (wjazd tyłem - wyjazd przodem)	C D
5	Ruszanie z miejsca do przodu na wzniesieniu - zadanie realizowane na placu manewrowym dla wszystkich kategorii prawa jazdy.	A B C D
6	Ślalom (jazda po łukach w kształcie cyfry 8 i pomiędzy 5 pachołkami)	A
7	Wjazd na drogę z obiektu przydrożnego	B C D
8	Jazda drogami dwukierunkowymi jedno- i dwujezdniowymi: a) o różnej liczbie wyznaczonych i niewyznaczonych pasów ruchu, b) posiadającymi odcinki proste i łuki, wzniesienia i spadki, obniżone i podwyższone dopuszczalne prędkości.	B C D

9	Jazda drogami jednokierunkowymi o różnej liczbie wyznaczonych i niewyznaczonych pasów ruchu.	B C D
10	Przejazd przez skrzyżowania: a) równorzędne (trzy- i czterowlotowe), b) oznakowane znakami ustalającymi pierwszeństwo przejazdu (znak A7, B 20, D1 oraz w połączeniu z tabliczkami T6a i c), c) z sygnalizacją świetlną, d) na których ruch odbywa się wokół wyspy, e) dwupoziomowe (wjazd i zjazd)*)	B C D
11	Przejazd przez przejścia dla pieszych	B C D
12	Wykonanie manewrów w ruchu drogowym: a) parkowanie prostopadłe lub skośne - wjazd przodem wyjazd tyłem (możliwa jedna korekta toru jazdy), - miejsce do parkowania wyznacza kandydat na egzaminatora oceniający sposób wykonywania zadań przez kandydata na egzaminatora lub egzaminatora wykonującego zadania w ruchu drogowym, wskazując je osobie wykonującej zadanie, - po zaparkowaniu musi być możliwość opuszczenia pojazdu przez kierowcę i pasażera z obydwu stron pojazdu, a pojazd musi być zaparkowany w sposób zgodny z przepisami ruchu drogowego (należy sprawdzić możliwość opuszczenia pojazdu), - parkowanie odbywa się z zachowaniem zasad ruchu drogowego, b) lub parkowanie równoległe pomiędzy dwoma pojazdami (manewr jest wykonywany jeżeli jest możliwe wyznaczenie miejsca do parkowania - możliwa jedna korekta toru jazdy) - wjazd tyłem - wyjazd przodem, - miejsce do parkowania wyznacza, kandydat na egzaminatora oceniający sposób wykonywania zadań przez kandydata na egzaminatora lub egzaminatora wykonującego zadania w ruchu drogowym, wskazując je osobie wykonującej zadanie, - długość miejsca do parkowania pomiędzy pojazdami powinna stanowić około 2 krotność długości pojazdu egzaminacyjnego, - w trakcie wykonywania manewru możliwa jedna korekta toru jazdy, - po zaparkowaniu pojazd nie może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, - w przypadku kiedy pojazd parkuje równoległe do krawężnika, w trakcie wykonywania manewru nie może najechać na krawężnik ale powinien zaparkować się jak najbliżej jego. c) zawracanie na drodze jednojezdniowej - dwukierunkowej - możliwość wykonania manewru przy wykorzystaniu infrastruktury drogowej (bramy, wjazdy, podjazdy, zatoczki itp.) - zawracanie musi odbyć się przy użyciu biegu wstecznego. - miejsce do zawracania wyznacza kandydat na egzaminatora oceniający sposób wykonywania zadań przez kandydata na egzaminatora lub egzaminatora wykonującego zadania w ruchu drogowym, wskazując je osobie wykonującemu zadanie.	B
13	Przejazd przez torowisko tramwajowe** i kolejowe* oraz obok przystanku tramwajowego** i autobusowego	B C D

14	Wykonanie manewrów: a) wyprzedzania, omijania, wymijania, b) zmiany pasa ruchu i kierunku jazdy w lewo, prawo oraz zawracania,	B C D
15	Hamowanie od prędkości co najmniej 50 km/h do zatrzymania w wyznaczonym miejscu (manewr może być wykonany na placu manewrowym ośrodka egzaminowania)	A B C D
16	Hamowanie wykonywane w sytuacjach awaryjnych: - w przypadku kategorii A prawa jazdy hamowanie awaryjne musi być wykonane przy prędkości minimum 50 km/h przy użyciu przedniego i tylnego hamulca motocykla, - manewr może być wykonany na placu manewrowym ośrodka egzaminowania.	A B

Tabela 2

Poz.	Poz. zadania z tabeli 1	Kryteria
1	1	<p>1) sprawdzenie stanu technicznego podstawowych elementów pojazdów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ruchu drogowego - osoba egzaminowana musi zaprezentować, że potrafi sprawdzić:</p> <p>a) poziom oleju w silniku (wystarczy aby osoba egzaminowana wskazała gdzie i przy użyciu jakich przyrządów sprawdza się poziom oleju w pojeździe),</p> <p>b) poziom płynu chłodzącego,</p> <p>c) poziom płynu hamulcowego,</p> <p>d) poziom płynu w spryskiwaczach,</p> <p>e) działanie sygnału dźwiękowego,</p> <p>f) działanie świateł zewnętrznych pojazdu,</p> <p>jeżeli występuje,</p> <p>2) właściwe ustawienie fotela, lusterek, zagłówków i zapięcie pasów bezpieczeństwa, (jeżeli pojazd jest w nie wyposażony), sprawdzenie czy drzwi pojazdu są zamknięte,</p> <p>- w lewym lusterku kierowca powinien widzieć lewy bok pojazdu i lewy obszar przestrzeni za pojazdem</p> <p>- w prawym lusterku kierowca powinien widzieć prawy bok pojazdu i prawy obszar przestrzeni za pojazdem,</p> <p>- zagłówki powinny być ustawione blisko za głową na wysokości głowy,</p> <p>jeżeli występuje,</p> <p>3) upewnienie się o możliwości jazdy,</p> <p>- wykluczenie prawdopodobieństwa spowodowania zagrożenia w ruchu drogowym,</p> <p>- ocena sytuacji wokół pojazdu.</p> <p>4) płynne ruszenie,</p> <p>- opuszczenie dźwigni hamulca awaryjnego,</p> <p>- łagodne puszczenie sprzęgła, zwiększenie obrotów silnika.</p> <p>5) dodatkowo dla kategorii A:</p> <p>a) sprawdzenie stanu łańcucha (w przypadku jeżeli pojazd jest w niego wyposażony)</p> <p>b) zdjęcie z podpórki i przemieszczenie go na odległość 5 m bez pomocy silnika,</p> <p>c) podparcie motocykla na podpórce,</p> <p>6) dodatkowo dla kategorii D sprawdzenie nadwozia, drzwi, wyjść awaryjnych, wymaganego wyposażenia,</p>

2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1) pozycja początkowa pojazdu określona w tabeli nr 9 załącznika nr 1, 2) dla kategorii B, C - płynna jazda pasem ruchu do przodu i tyłu (w przypadku kategorii B w trakcie jazdy do tyłu obserwacja toru jazdy pojazdu zgodnie z techniką jazdy przez tylną szybę pojazdu i lusterka), 3) dla kategorii T, D: <ol style="list-style-type: none"> a) płynna jazda do przodu pasem ruchu, b) cofanie po prostej i łuku, z możliwością zatrzymywania się i ponawiania jazdy do przodu, w czasie nie dłuższym niż 5 minut, 4) nienajeżdżanie na linie, krawężniki, pachołki i tyczki ograniczające pas (nie dotyczy linii wewnętrznych ograniczających i wyznaczających pole zatrzymania pojazdu, <ul style="list-style-type: none"> - zatrzymanie pojazdu przed końcem i początkiem pasa w wyznaczonym polu zatrzymania pojazdu.
3	3	<ol style="list-style-type: none"> 1) pozycja początkowa pojazdu określona w tabeli nr 10 załącznika nr 1, 2) właściwe sygnalizowanie zamiaru zmiany kierunku jazdy, 3) w czasie wykonania zadania pojazd nie może: <ul style="list-style-type: none"> - wyjechać poza określony obszar wjazdu, - naruszyć (najechać kołem lub wyjechać obrysem pojazdu nad linię) linii ograniczających stanowisko, - potrącić pachołków lub tyczek, 4) płynne wykonanie parkowania, 5) pozycja pojazdu na stanowisku - wewnątrz stanowiska.
4	4	<ol style="list-style-type: none"> 1) pozycja początkowa pojazdu określona w tabeli nr 10 załącznika nr 1, 2) właściwe sygnalizowanie zamiaru zmiany kierunku jazdy, 3) w czasie wykonania zadania pojazd nie może: <ul style="list-style-type: none"> - wyjechać poza określony obszar wjazdu, - naruszyć (najechać kołem lub wyjechać obrysem pojazdu nad linię) linii ograniczających stanowisko, - potrącić pachołków lub tyczek, 4) płynne wykonanie parkowania, 5) pozycja pojazdu na stanowisku - wewnątrz stanowiska.
5	5	<p>przy ruszaniu pojazd nie powinien cofnąć się więcej niż 0,2 m, a silnik nie powinien zgasnąć - osoba egzaminowana w trakcie wykonywania tego manewru po zatrzymaniu pojazdu na wzniesieniu zaciąga hamulec awaryjny, a następnie rusza do przodu zwalniając go,</p>
6	6	<ol style="list-style-type: none"> 1) 5-krotny przejazd po łukach w kształcie cyfry 8 i 2-krotny przejazd pomiędzy 5 pachołkami bez podpierania się nogami, najeżdżania na linie, potrącania pachołków, 2) upewnianie się o możliwości skręcenia

